

James Fenimore Cooper

Ultimul mohican

VOLUMUL III

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

James Fenimore Cooper

ultimul mohican

VOLUMUL III

Traducere de Mihnea Gheorghiu

Editura Ion Creangă • București, 1975

*Astfel vorbi înțeleptul :
regii — fără să mai întârzie — încheiară sfatul
și ascultară de șeful lor.*

POPE

(Traducere din *Iliada*)

Numai o clipă fu de ajuns ca să-l convingă pe Heyward că se înșelase crezînd că a rămas singur în colibă. O mină îl atinse pe braț și-l strînse tare, apoi recunoscîu imediat vocea lui Uncas, care îi șopti la ureche :

— Huronii sînt niște cîini ! Vederea singelui unui laș nu poate niciodată să facă să tremure pe un războinic. Capul-Cărunt și sagamorul sînt în siguranță ; pușca lui Ochi-de-Șoim nu doarme ! Pleacă de aici ! Uncas și Mină-Spartă trebuie să pară că nu se cunosc. Nu mai spune nimic !

Duncan ar fi vrut să știe mai multe, însă prietenul său, împingîndu-l spre ușă cu putere, dar blind, îl avertiză asupra pericolului ce-i pîndea pe amîndoi, dacă s-ar fi descoperit că se cunosc.

Cedînd în fața necesității, deși cu inima strînsă, maiorul plecă și se amestecă în mulțimea din jurul colibelor. Focurile din poiană, gata să se stingă, aruncau o lumină palidă și tremurătoare asupra celor ce treceau sau se adunau în grupuri ; totuși, cîte o vîlvătaie mai răzbătea pînă în fundul colibei celei mari unde se zărea Uncas, singur, în picioare, în aceeași atitudine, avînd în fața lui leșul huronului. Curînd, cîțiva războinici luară cadavrul să-l ducă în pădure.

După această scenă solemnă, Duncan începu să intre în diferite cabane — fără ca nimeni să-l întrebe ceva sau măcar să-i dea atenție — cu speranța că va găsi vreo

urmă a aceleia pentru iubirea căreia înfruntase asemenea pericole. În starea de spirit în care se găsea atunci întregul trib, i-ar fi fost ușor să fugă și să-și întâlnească însoțitorii, dacă asemenea dorință i-ar fi trecut prin minte, dar un nou interes, acela pentru soarta lui Uncas, deși mai puțin puternic, îl îndemna să stea printre huroni.

El continuă cîtva timp să treacă de la o colibă la alta, foarte îngrijorat că nu găsea ceea ce căuta. În sfîrșit, după ce trecuse prin tot satul, renunță la o cercetare inutilă, se întoarse acolo unde se ținuse sfatul, cu nădejdea de a-l întâlni pe David și a pune capăt unei îndoieli ce devenea tot mai neliniștitoare.

Cînd ajunsese la ușa colibei ce slujise de sală de judecată și loc de execuție, observă că pe toate chipurile domnea din nou calmul. Războinicii se adunaseră iar acolo; fumau liniștiți și discutau grav despre principalele incidente ale expediției lor la capătul Horicanului. Deși reparațiia lui Duncan ar fi trebuit să le reamintească împrejurările puțin cam suspecte ale sosirii lui printre ei, prezența lui nu produse totuși nici o reacție vizibilă. Scena fioroasă care se petrecuse părea să-i favorizeze planurile și ofițerul deghizat își propuse să nu neglijeze nici un mijloc, ca să profite de acest avantaj la care nu se gîndise.

Intră în cabană, fără să aibă aerul că șovăie și se așează într-un colț, cu gravitatea obișnuită a gazdelor lui. O privire aruncată pe furiș fu de ajuns să-l asigure că Uncas se află în același loc, dar David nu era acolo. Tînărul mohican nu era supus nici unei constrîngerii; doar un tînăr huron din apropiere nu-l scăpa din ochi, și un războinic înarmat se sprijinea de zid, lîngă intrare. Altminteri prizonierul părea liber. Totuși i se interzise să ia parte la discuție și, așa, complet nemișcat cum stătea, părea mai curînd o frumoasă statuie decît o ființă vie.

Heyward văzuse prea recent un exemplu firos de pedeapsă fulgerătoare obișnuită în acest trib, în ghearele

căruia căzuse de bunăvoie, dintr-un exces de încredere în sine, de aceea ar fi preferat ca în acest moment, când descoperirea identității lui i-ar fi putut fi fatală, să poată continua să tacă și să mediteze decît să vorbească. Din nefericire, toți cei de față nu păreau să adopte față de el aceeași atitudine, căci, de-abia trecuseră cîteva minute de cînd se așezase cu prudență mai în umbră, că un bătrîn șef de lîngă el i se adresa în franceză :

— Tatăl meu din Canada nu-și uită copiii, — zise, — și-i mulțumesc. Un duh necurat s-a cuibărit în soția unuia dintre tinerii mei războinici. Vraciul străin poate s-o scape de el ?

Heyward avea oarecare cunoștințe de șiretlicurile pe care le foloseau șarlatanii indieni cînd bănuiau că spiritele rele au pus stăpînire pe vreun ins din tribul lor. El își dădu seama că această împrejurare putea să-i favorizeze planurile, și neașteptata propunere i se păru minunat de potrivită. Cu toate acestea, simțind că e necesar să-și păstreze demnitatea — așa cum se cuvenea personajului pe care-l juca — își stăpîni emoția și răspunse cu o voce misterioasă, cum îi cerea rolul :

— Sînt duhuri felurite : unele se supun puterii înțelepciunii, altele îi rezistă.

— Fratele meu este un mare vraci, replică șiret indianul. El o să încerce !

Un gest de aprobare, făcut cu importanță, fu răspunsul lui Heyward. Huronul se mulțumi cu această asigurare și reluîndu-și pipa se cufundă iarăși în tăcere. Nerăbdătorul Heyward blestemă în gînd toate aceste obiceiuri ciudate ale sălbaticilor, însă căută să pară la fel de nepăsător ca bătrînul șef, care părea să fie o rudă apropiată a pretinsei posedate.

Trecură zece minute și acest scurt răgaz i se păru un veac maiorului, care ardea de nerăbdare să-și înceapă ucenicia. În sfîrșit, huronul își lăsă pipa, își strînse pe piept veșmintul de pînă, pregătindu-se să-l conducă în coliba

bolnavei. Dar chiar atunci un războinic înalt intră în încăperea și, înaintînd tăcut printre ceilalți, se așază pe același mănunchi de ramuri pe care stătea Duncan. Presupusul vraci își privi în treacăt vecinul și, fără să vrea, un tremur îi zguduî trupul cînd recunoscî pe Magua.

Reîntoarcerea neașteptată a acestui șef viclean și de temut întirzie plecarea bătrînului, care-și reaprînsese pipa; alții făcură la fel și chiar Magua trase de la brîu *tomahawk*-ul și, luîndu-și pipa, o umplu cu tutun și începu să fumeze atît de nepăsător și liniștit, ca și cum n-ar fi lipsit două zile în care se obosise vîînd.

Trecu așa un sfert de ceas — care i se păru maiorului o veșnicie — și toți războinicii erau învăluiți într-un nor de fum, cînd unul dintre ei se adresă noului venit :

— Bine ai venit, Magua, rosti un sălbatic după un timp, ai găsit elanii ?

— Tinerii mei războinici sînt copleșiți de poveri. Trestia Mlădioasă să meargă să-i întîmpine și să-i ajute, răs-punse Magua.

Acest nume — care nu trebuia să mai fie pronunțat în trib — făcu să le cadă tuturor pipele din gură, ca și cum ar fi conținut miasme otrăvitoare. O tăcere grea și adîncă domni peste adunare, în timp ce fumul, ridicîndu-se în mici rotocoale, urca spre spărtura din acoperiș, iar torța lumina chipurile bronzate ale șefilor.

Cei mai mulți se uitau în pămînt ; doar cîțiva tineri își îndreptară privirile spre un bătrîn cu părul alb, așezat între cei doi șefi ai tribului. Totuși, acesta nu atrăgea atenția prin nimic deosebit ; avea o înfățișare tristă, și straiiele lui erau ca ale indienilor obișnuiți. La fel ca cei mai mulți din jurul său, își pironise ochii în pămînt, însă, ridicîndu-i o clipă înspre cei ce îl înconjurau, văzu că devenise obiectul curiozității generale. Atunci se ridică și rupse tăcerea cu aceste cuvinte :

— E o minciună ! N-am copii ! Pe acela care-mi poartă numele l-am uitat. Sîngele său e ca al Fețelor-Palide, nu

ca acel ce curge în vinele unui huron. Chippervaşii cei blestemaţi au înşelat-o pe *squaw*-a mea. Marele Spirit a hotărît cu rasa Wissen-tush să se stingă ! Sînt mulţumit că ea se sfîrşeşte cu mine ! Am spus !

Nenorocitul tată al tinărului laş privi în jur, ca şi cum ar fi căutat aprobare în ochii celor care-l ascultaseră, însă obiceiurile aspre ale tribului său cereau prea mult de la un bătrîn nevolnic. Expresia chipului său dezminţea cuvintele mîndre şi înflorite pe care le rostise ; legile naturii învingeau stoicismul şi toţi muşchii feţei zbîrcite trădau frămîntarea sufletului. Rămase cîtva timp în picioare, pentru a se bucura de un triumf aşa de scump plătit, şi apoi — ca şi cum vederea celorlalţi i-ar fi fost o povară — îşi acoperi capul cu pulpana veşmîntului şi ieşi tăcut, îndreptîndu-se spre coliba lui, ca să-şi plîngă durerea cu o soţie care avea aceeaşi vîrstă ca el şi era cuprinsă de aceeaşi mîhnire.

Indienii — care cred că virtuţile şi viciile se moştesc — îl lăsară să plece în linişte. După ieşirea lui, unul din şefi, cu o delicateţă ce ar putea uneori să servească de exemplu într-o societate civilizată, căută să îndepărteze atenţia tinerilor de la acest spectacol al slăbiciunii la care asistaseră şi se adresă vesel, din politeţă, noului venit :

— Delawarii dau tîrcoale prin preajma noastră, ca urşii care caută stupii cu miere. Dar surprins-au ei vreodată un huron dormind ?

Magua se încruntă fioros şi exclamă :

— Delawarii lacurilor ?

— Nu. Acei ce poartă fustă de *squaw*-e şi locuiesc pe malurile râului cu acelaşi nume. Unul din ei a venit pînă aici.

— Războinicii noştri i-au luat scalpul ?

— Nu, răspunse şeful arătîndu-i-l pe Uncas, care stătea la fel de dîrz şi nemişcat. Are picioare bune, deşi bra-

țul său e mai curînd făcut pentru sapă decît pentru *tomahawk*.

În loc să fie curios ca o femeie, să-l vadă pe acest prizonier dintr-un trib odios, Magua continuă să fumeze cu obișnuitul său aer meditativ, pe care și-l lua cînd nu avea nevoie să recurgă la viclenie sau să folosească elocința. Deși mirat de ceea ce afluase din vorbele bătrînului părinte, nu spuse nimic, hotărît să-și explice îndoielile într-un moment mai prîlenic. De-abia după cîteva minute, scuturîndu-și cenușa din pipă și ridicîndu-se să-și strîngă cingătoarea în care se afla *tomahawk*-ul întoarse capul spre prizonierul ce era puțin mai departe, în spatele lui.

Uncas părea adîncit în gînduri, însă vedea tot ce se petrece. Observînd gestul lui Magua, făcu și el la fel, ca să nu dea impresia că îi e teamă, și privirile lor se întîlniră. Cîtva timp, cei doi bărbați, mîndri și necruțători, se înfruntară, fără ca vreunul să izbutească să facă pe celălalt să-și plece ochii.

Tînărul mohican parcă era mistuit de un foc lăuntric ; nările tremurau ca ale unui tigru gonit de vînători și înfățișarea sa era așa de falnică, așa de impunătoare, încît nu trebuia să ai prea multă fantezie ca să admiri în el în-săși imaginea zeului războiului. Chipul lui Magua nu era mai puțin înflăcărat : la început trădă doar mînia și dorința de răzbunare, însă fața-i exprima numai o bucurie feroce cînd exclamă :

— Cerbul-cel-Sprinten !

Cînd auziră acest nume vestit și prea bine cunoscut, toți războinicii se ridicară în același timp și uimirea învinse un moment calmul stoic al indienilor. Toți, pînă la unul, repetară într-un glas acest nume urît și respectat, iar femeile și copiii, îngrămădiți la intrare, îl reluară ca un ecou prelungit de gemete. Strigătele lor ajunseră pînă în cele mai depărtate colibe ; toți cei care le auziră ieșiră afară, și urlete prelungi izbucniră de pretutindeni.

Toți șefii nu-și părăsiră locul, ca și cum le-ar fi fost rușine că își trădaseră neliniștea. Tăceau însă cu toții, măsurînd curioși pe dușmanul a cărui vitejie fusese fatală atitor falnici războinici din tribul lor.

Era un triumf pentru Uncas, dar el nu-și arată altfel bucuria decît printr-o atitudine plină de mîndrie și liniște, și zîmbi disprețuitor. Magua observă ; strînse pumnul, întinse brațul, agitîndu-l amenințător spre prizonier, și zăngănindu-și brațările îi strigă în engleză :

— Mohicane, trebuie să mori !

— Apele din izvorul Sănătății — răspunse Uncas în delawară, — nu vor învia pe huronii care sînt înmormîntați pe munte ; oasele lor au să putrezească acolo. Huronii sînt *squaw*-e și femeile lor bufnițe. Haide, adunați-i pe toți cîinii de huroni, ca să vadă un războinic ! Nările mele sînt pîngărite ! Ele simt sîngele unui laș !

Această ultimă aluzie provocă rumoare, căci un mare număr de huroni — la fel ca Magua — înțelegeau limba de care se servise Uncas. Șiretul sălbatic observă imediat că poate să tragă foloase de pe urma acestei stări de spirit și se hotărî să profite.

Lăsînd să-i cadă blana ce-i acoperea un umăr, Magua întinse un braț și vesti astfel că vrea să ia cuvîntul. Deși, pentru că lipsise, pierduse o parte din influența ce o avea asupra tovarășilor săi, nimeni nu-i contesta curajul și îl socoteau cel mai mare orator al tribului ; așa că niciodată nu-i lipseau ascultătorii și aproape totdeauna reușea să-i convingă pe ceilalți. Însă, în această împrejurare, setea sa de răzbunare îi scotea și mai în evidență darurile-i firești.

Începu să povestească tot ce se petrecuse cu prilejul atacurilor de la stîncă Glennului, despre moartea unora din însoțitorii săi de atunci și despre felul în care vrăjmașii lor cei mai de temut scăpaseră ; descrise apoi situația în care se aflase pe muntele cel mic, pe care se retrăsese cu prizonierii ce-i căzuseră în mînă, dar nu pomeni nimic despre torturile la care voise să-i supună, și trecu repede

la atacul neașteptat al lui Carabină-Lungă, al Șarpelui cel Mare și al Cerbului cel Sprinten, povestind cum însoțitorii lui fuseseră măcelăriți și cum chiar pe el îl socotiseră mort.

Aci făcu o pauză, ca și cum ar fi vrut să-și exprime evlavie față de cei morți, în realitate căutînd să observe efectul discursului său. În adevăr, toate privirile erau ațintite asupra lui și acum toți îl ascultau atît de atenți, încît s-ar fi putut crede înconjurat de statui de bronz.

Coborînd vocea, deși pînă atunci vorbise tare și clar, el înșiră calitățile admirabile ale celor morți, neuitînd nici una care ar fi putut face o impresie favorabilă : unul din ei nu fusese niciodată la vînătoare fără să se întoarcă încărcat de vînat ; altul știa să descopere urmele dușmanilor, oricît de iscusiti ar fi fost ; un altul dăduse totdeauna pildă de curaj, pe cînd celălalt era de o bunătate fără margini. Într-un cuvînt, le zugrăvi portretele astfel, încît într-un trib mic, alcătuit dintr-un număr restrîns de familii, fiecare avea un motiv să fie impresionat.

— Oasele acestor războinici, — continuă el, — se află oare în mormintele străbunilor lor ? Voi știți că nu sînt acolo ! Sufletele lor s-au dus spre asfințit ; ele străbat apele cele mari, către lumea spiritelor. Dar au plecat fără merinde, fără puști, fără cuțite, fără mocasini, goi și săraci, așa cum s-au născut. Asta-i drept ? Intra-vor ei în țara dreptilor, ca irochezii cei flămînzi sau ca ticăloșii de delawari ? Fără arme și fără veșminte pe umeri, putea-vor ei să întîlnească pe frații lor ? Ce-au să zică părinții noștri cînd au să-i vadă sosind astfel ? Vor crede că triburile wyandoților au decăzut ! Îi vor primi cu ochi răi și vor spune : un chippervas a venit aici luîndu-și numele de huron ! Fraților, nu trebuie să-i uităm pe acești morți ! O piele-roșie nu uită niciodată ! O să încărcăm spatele acestui mohican pînă o să se încovoie sub povară și o să-l trimitem pe urmele tovarășilor noștri. Ei ne cer ajutor și, deși urechile noastre nu-i aud, ei ne strigă : „Nu ne uitați!“

Cînd vor vedea că sufletul acestui mohican aleargă după ei cu greaua lui sarcină, își vor continua călătoria mai liniștiți, și copiii noștri vor zice : „Iată ce-au făcut părinții noștri pentru prietenii lor ! Noi trebuie să facem la fel pentru ei ! Ce-i oare un jenghiz ? Noi am omorît o mulțime. Însă pe pămînt mai sînt încă destui ! Numai sîngele unui indian poate să spele pata de pe numele huronilor ! Să moară deci acest delawar !

Se poate ușor bănuî ce efect avu o cuvîntare ca aceasta rostită în limbajul nervos al huronilor și de un orator elocvent asupra unor asemenea ascultători. Magua îmbinase cu abilitate ceea ce trebuia să emoționeze pe camarazii lui cu ceea ce putea să le deștepte prejudecățile superstițioase, așa încît huronii care, printr-o lungă obișnuință, erau înclinați să-și sacrifice victimele zeilor protectori, pierdură orice urmă de omenie, gîndindu-se acum numai să-și satisfacă imediat setea de răzbunare.

Un războinic, ale cărui trăsături erau cumplit de feroase, ascultase pe orator cu cea mai mare atenție. Chipul îi trăda simțămintele, vădînd ura și dorința de răzbunare. Îndată ce Magua tăcu, se ridică scoțînd un urlat de diavol și învîrți deasupra capului securea strălucitoare și bine ascuțită. Strigătul și gestul lui fură atît de neașteptate, încît nimeni n-ar fi putut să se împotrivească acestui plan sîngeros. La lumina torței se văzu în aceeași clipă lama strălucitoare, zburînd prin cabană, și brațul lui Magua, încercînd să-l oprească pe indian. Mișcarea lui Magua nu fu de prisos, căci arma nu făcu decît să atingă lungul penaj care împodobește smocul de păr al lui Uncas și străbătu peretele de pămînt al cabanei, ca și cum ar fi fost aruncată de o catapultă sau de o balistă.

Duncan auzise groaznicul strigăt al sălbaticului războinic și îi văzuse gestul. În inima lui era hotărît la orice gest care i-ar fi putut salva prietenul. Însă de-abia avu timpul să încerce să se scoale — ca și cum i-ar fi putut fi de vreun ajutor lui Uncas — că primejdia trecuse și

spaima i se schimbă în admirație. Tînărul mohican, care stătea în picioare, își ațintise privirea asupra dușmanului, fără nici o umbră de emoție, nemișcat ca marmora. Zimbi, ca și cum i-ar fi fost milă, și spuse în limba sa cîteva cuvinte disprețuitoare.

— Nu ! zise Magua, după ce se asigură că prizonierul nu fusese rănit. Trebuie să-l batjocorim la lumina soarelui, trebuie ca *squaw*-ele să-l vadă tremurînd și să asiste la chinurile lui ; altfel, răzbunarea noastră nu ar fi decît un joc de copil. Să fie ținut închis în întuneric. O să vedem dacă un delawar poate să doarmă azi, cînd știe că o să moară mîine.

Cîțiva tineri războinici îl înhățară atunci pe prizonier, îl legară cu frînghii de scoarța de copac și-l tîrîră afară din cabană în tăcerea adîncă și amenințătoare a huronilor. Uncas mergea hotărît ; totuși păru să șovăie cînd ajunse în fața ușii. Aici se opri puțin, doar pentru a se reîntoarce și a se uita în jur la dușmani, cu priviri mîndre și disprețuitoare. Cînd întîlni ochii lui Duncan, păru să-i spună că nu e pierdută încă orice speranță.

Magua, mulțumit de succesul pe care-l obținuse — sau cu gîndul la alte planuri — nu mai puse alte întrebări. Înelindu-și pieptul cu blană, ieși din colibă fără să mai vorbească de un subiect ce ar fi putut deveni fatal aceluia lîngă care șezuse.

Cu toată grija și via sa neliniște pentru soarta lui Uncas, Heyward se simți mai ușurat cînd văzu că pleacă Magua, dușmanul lor atît de periculos și de perfid. Pe de altă parte, rumoarea ce o produsese cuvîntarea acestuia începuse să se risipească. Războinicii își reluaseră locurile, și nori de fum umplură din nou încăperea. Aproape o jumătate de oră nimeni nu rosti nici un cuvînt, de-abia dacă clipeau ; potrivit obiceiului acestor triburi — în același timp atît de impetuoase și atît de nepăsătoare — după un asemenea tumult urma o tăcere gravă și apăsătoare.

Cînd șeful indian care ceruse ajutorul lui Duncan termină de fumat și se hotărî în sfîrșit să plece, făcu semn cu un deget presupusului doctor să-l urmeze. Acesta se îndreptă spre el, bucuros că iese din toată fumăraia aceea și să respire aerul curat al serii răcoroase de vară.

În loc să se îndrepte spre colibele unde maiorul făcuse cercetări zadarnice, însoțitorul său îl conduse drept spre poalele muntelui vecin — acoperit de păduri — care domina tabăra huronilor. Ca să ajungă acolo, din cauza tufelor dese, fură obligați să urmeze o potecă strîmtă și întortocheată. Copiii începuseră iar să se joace în poiană. Înarmați cu crengi se așezaseră pe două rînduri, între care fiecare din ei alerga pe rînd, cît îl țineau picioarele, pentru a ajunge la stîlpul protector.

Pentru ca imitația să fie cît mai completă, unii dintre ei, mai întreprinzători, aprinseseră din mărăcinișuri mai multe focuri mari, ale căror văpăi luminau pașii huronului și ai lui Duncan, făcînd peisajul și mai sălbatic. În fața unei stînci impunătoare intrară pe un fel de potecă nevătată, croită în pădure de cerbi în emigrațiile lor periodice. Chiar atunci copiii ațîțară focurile din apropierea lor, aruncînd alte ramuri uscate, și văpăile luminară mai bine suprafața lucioasă a stîncii și aleea pe care se aflau, făcînd să se vadă pe neașteptate, în calea lor, un fel de mușuroi negru.

Indianul se opri ca și cum n-ar fi știut dacă trebuie să mai înainteze, și tovarășul său făcu la fel. Mușuroiul negru — care părea imobil — începu atunci să se miște într-un fel ce-i păru inexplicabil lui Duncan. Focul aruncînd în acel moment o lumină mai vie, se văzu mai clar. Heyward zări un urs monstruos care, deși mormăia fioros, nu păru că vrea să-i atace și, în loc să înainteze spre el, se așeză pe marginea drumului, ridicîndu-se în două labe. Huronul îl cercetă cu multă luare-aminte și, fără îndoială, convingîndu-se că acest oaspete nepoftit n-are gînduri rele, își continuă liniștit drumul.

Duncan, care ştia că indienii domesticesc uneori aceste animale, urmă exemplul însoţitorului său, crezînd că este un urs îmblînzit al tribului, ce se dusesese în pădure, să caute stupi de albine.

Trecură la cîţiva paşi de urs, iar acesta îi lăsa să treacă nestîngheriţi. Huronul, care la început şovăise să mai înainteze şi-l cercetase cu atîta atenţie, nu mai era de loc neliniştit şi nici măcar nu privi animalul. Totuşi, din cînd în cînd, Heyward se uita înapoi, să vadă ce face fiara şi eventual să se apere dacă l-ar ataca pe neaşteptate. El începuse să fie neliniştit văzînd că ursul îi urmează pas cu pas, şi tocmai se pregătea să-l anunţe pe indian, cînd acesta, deschizînd o uşă din scoarţă de copac, care închidea intrarea unei peşteri de munte, îi făcu semn să-l urmeze.

Duncan se bucură că găsiseră un adăpost atît de potrivit şi se pregătea să tragă uşa după el, cînd observă că cineva îl împiedică. Se întoarse, văzu laba ursului ţinînd poarta şi animalul pe urmele lui. Acum se aflau într-o galerie strîmtă şi întunecoasă tăiată natural în munte şi nu se mai puteau întoarce, căci ar fi trebuit să facă faţă pericolosului adversar. Neavînd ce face, Duncan merse mai departe, căutînd să se ţină cît mai aproape de călăuza lui. Ursul era mereu pe urmele lor : uneori mormăia, şi de două-trei ori îşi sprijini chiar labele enorme pe spatulele maiorului, ca şi cum ar fi vrut să-l împiedice să pătrundă mai departe în peşteră.

E greu de spus dacă Heyward ar fi putut să mai suporte multă vreme situaţia asta neobişnuită, însă curînd se mai linişti, zărind drept în faţa lui o licărire slabă, la care ajunseră în cîteva minute.

Grota fusese săpată mai departe cu iscusinţă. Fusese despărţită în mai multe încăperi, prin pereţi făcuţi din scoarţă de copac, ramuri şi pămînt. Mai multe crăpături în bolta peşterii lăsa să pătrundă lumina în timpul zilei, iar noaptea încăperile erau luminate de foc şi de torţe. Aici se ţineau obiectele cele mai preţioase ale huronilor ; dar

mai ales se păstrau lucrurile care erau proprietatea obștească a tribului. Femeia bolnavă — care se credea că este stăpînită de o putere spranaturală — fusese transportată în acest loc, pentru că se socotea că spiritele rele ce o tulburau puteau pătrunde mai greu prin stîncă decît prin frunzișul ce alcătuieste acoperișul unei colibe. Bolnava zăcea pe un pat din frunze uscate și era înconjurată de un grup de femei, în mijlocul cărora Heyward recunoscu pe prietenul său David Gamut.

O privire îi fu de ajuns pretinsului medic să-și dea seama că bolnava era într-o stare departe de a-l mai încuraja să-și arate talentele de vindecător. Avusese un atac de paralizie generală, pierduse graiul, nu putea să se mai miște și părea că nu mai simte nici o durere. Heyward nu se necăji, căci maimuțările la care trebuia să decurgă, jucîndu-și rolul în fața indienilor, le făcea pentru o femeie prea bolnavă ca să-i mai dea speranțe zadarnice. Gîndul ăsta îl făcu să aibă conștiința mai împăcată și tocmai se pregătea să înceapă „operațiile“ sale medicale și vrăjitoarești, cînd îi atrase atenția un alt vraci, tot atît de savant ca și el în arta de a vindeca și care propusese să se încerce puterea psalmilor.

David, care la intrarea lor era gata să intoneze un imn, așteptă mai întîi cîteva minute și, luînd tonul cu diapazonul, se porni să cînte cu o însuflețire ce ar fi produs o minune, dacă pentru a te tămădui, asta ar fi fost de ajuns, și dacă credeai în eficacitatea acestui remediu. Nimeni nu-l întrerupse, pentru că indienii, socotindu-l slab de minte, îl credeau sub protecția cerului, iar Duncan era prea încîntat de acest răgaz, ca să încerce să-l scurteze. În timp ce cîntărețul executa ultima cadență cu glas mai puternic, maiorul tresări auzind aceleași sunete repetate de o voce ce părea că venea din mormînt și n-avea nimic omenesc. Privi în jur și văzu în colțul cel mai întunecos al încăperii ursul, așezat pe labele dinapoi, bălăbănindu-se și imitînd prin mormăituri melodia cîntărețului.

E mai ușor de închipuit decât de descris efectul produs asupra lui David de un ecou atât de ciudat și neașteptat. Holbă ochii, amuți imediat și rămase cu gura căscată. Spaima, uimirea, admirația îl făcură să uite cele câteva fraze pe care le pregătise ca să-i anunțe lui Heyward vesti importante. Izbuti doar să strige în grabă, în engleză : „Te așteaptă, e pe aici“, și fugi din peșteră.

— *Ați transcris rolul leului ? Atunci dați-mi-l, căci am memoria cam slabă.*

— *Poți să-l joci fără să-l repeți ; trebuie doar să urli.*

SHAKESPEARE

(*Visul unei nopți de vară*)

Ultimele clipe ale unui muribund au totdeauna ceva solmen, dar de data aceasta scena avea și ceva comic. Ursul continua să se bălăbăne în dreapta și-n stînga, deși încercările lui de a imita melodia lui David încetaseră, odată cu fuga cîntărețului. Cele cîteva cuvinte, pe care Gamut le adresase lui Heyward în engleză, fuseseră înțelese numai de el : „Te așteaptă ! E pe aici ! Aceste cuvinte trebuiau să aibă totuși un tîlc, dar deși Duncan se uită prin toate ungherele încăperii, nu observă nimic ce i-ar fi putut sprijini presupunerile. Maiorul avu prea puțină vreme să examineze situația, căci șeful huron înaintă spre patul bolnavei și făcu semn grupului de femei să se retragă. Curiozitatea le îndemnasă să vină pentru a asista la descîntecele vraciului străin. Totuși se supuseră, deși cu multă părere de rău. Îndată ce indianul auzi zgomotul surd al ușii pe care femeile o închiseră la plecare, se întoarse spre Duncan și-i spuse :

— Acum, frate, arată-ți puterea !

Somat atît de categoric, Heyward se temu că orice întîrziere ar putea să devină primejdioasă. Adunîndu-și în grabă gîndurile, se pregăti să facă farmecele și descîntecele ciudate de care se servesc șarlatanii indieni, pentru a-și ascunde neștiința și e de presupus că pînă la urmă tot s-ar fi dat de gol, însă cînd voi să înceapă, fu întrerupt de urs, care începu să mormăie fioros. Scena se repetă de două

ori și de fiecare dată întreruperea ursului fu mai sălbatică și amenințătoare.

— Vracii sînt pizmași, zise huronul. Vor să fie singuri. Așadar plec ! Frate, această femeie este soția unuia din cei mai curajoși războinici ai noștri ! Alungă cît mai repede duhul care o chinuie !

— Lasă-mă-n pace ! mai spuse el ursului, care continua să mormăie ! Lasă-mă-n pace ! Plec !

Se ținu de cuvînt și Duncan se pomeni singur în fundul unei peșteri, doar cu o muribundă și cu un animal atît de temut. Acesta păru că ascultă cu istețimea unui adevărat urs zgomotul pașilor indianului ce se depărta. În sfîrșit, ușa trîntită vesti că ieșise din peșteră. Atunci, ursul înaintă alene spre Heyward, și, cînd ajunse la doi pași, se ridică pe labele dinapoi și stătu în fața lui, întocmai ca un om. Duncan căută din ochi în jur vreo armă, să se apere împotriva unui atac la care se aștepta dintr-un moment în altul, dar nu zări nici măcar un băț.

Totuși se părea că animalul își schimbase toanele pe neașteptate ; nu mai mormăia, nu mai dădea nici un semn de mînie, și în loc să se bălăbănească de la dreapta la stînga, tot corpu-i păros părea frămîntat de o ciudată agitație. Își puse labele de dinainte pe cap și-l zgudui cu putere ; iar în timp ce Heyward privea acest spectacol cu o mirare ce-l făcuse să încremenească, capul ursului îi căzu la picioare și văzu apărînd figura curajosului vîntor, care prinse ca de obicei să ridă înfundat, din toată inima.

— Sst ! șopti Ochi-de-Șoim, ca să preîntîmpine exclamația de uimire de pe buzele lui Duncan. Ticăloșii nu sînt prea departe și dacă aud ceva ce li s-ar părea că nu seamănă a vrăjitorie, o să ne sară-n spinare.

— Spune-mi ce-i cu mascarada astă și de ce ai riscat o intervenție atît de primejdioasă ?

— Ah ! De multe ori întîmplarea face mai mult decît rațiunea și calculul. Însă cum totdeauna o poveste trebuie să aibă un început, am să-ți spun totul de la cap. După

ce ați plecat, l-am dus pe comandant și pe sagamor într-o veche așezare de castori, unde au a se teme de huroni mai puțin decât dacă ar fi în mijlocul garnizoanei fortului Edward, căci indienii din nord-vest, neavînd încă legături cu negustorii noștri, continuă să respecte castorii. Apoi, Uncas și cu mine am plecat, după cum ne înțelesesem, să cercetăm cealaltă tabără. Dar spune-mi, pe Uncas nu l-ai văzut ?

— Ba, din nefericire da. E prizonier și l-au condamnat să piară mîine, în zorii zilei.

— Nu știu ce mă făcea să bănuiesc că o să sfîrșească așa, zise vînătorul, cu un ton mai puțin vesel și încrezător. Însă, reluînd îndată obișnuitul său ton bărbătesc, adăugă : Asta-i adevăratul motiv pentru care mă vezi aici ; doar n-o să las în mîinile huronilor pe acest tînăr atît de curajos ! Cît de veseli ar fi ticăloșii dacă ar putea să lege spate-n spate, de același stîlp, pe Cerbul-cel-Sprinten și pe Carabină-Lungă, cum mă poreclesc ei ! Și totuși nu-mi explic de ce mi-au dat o asemenea poreclă, căci între „Ucigătorul meu de cerbi“ și o adevărată carabină de Canada e tot atîta deosebire, cîtă este între o cremene și lutul pentru pipe.

— Continuă, nu te îndepărta de la subiect. Huronii se pot întoarce dintr-o clipă într-alta.

— Nu-i nici un pericol ! Știu ei că unui vraci trebuie să-i lase timp ca să-și facă farmecele ! Sînt sigur că n-o să fim întrerupți nici cît un misionar din colonii, care predică două ceasuri încheiate. Ei bine ! Pornind în recunoaștere spre cealaltă tabără, am dat peste o bandă din acești ticăloși, care se întorceau de la ai lor. Uncas are sîngele prea iute pentru cercetășie, dar în privința asta nu-l pot acuza, e tînăr ! A urmărit un huron care o luase la fugă ca un laș și l-a făcut să cadă într-o cursă.

— Și-a plătit destul de scump lașitatea !

— Da ! Te înțeleg și nu mă miră ; asta le e felul. Dar să revenim la povestea noastră. N-am nevoie să mai spun

că, dacă am văzut că l-au luat prizonier pe tânărul meu prieten, n-am pregetat să iau urma huronilor, cu toate precauțiile necesare. Am avut chiar două-trei încăierări cu nemernicii ăștia, dar nu de asta-i vorba. După ce le-am trântit puțin plumb în cap, am înaintat fără zgomot spre locuințele lor. Întimplarea — și de ce s-o numesc întimplare, un dar deosebit al Providenței — sau mai bine zis un dar ceresc m-a purtat tocmai spre locul unde unul din vrăjitorii lor se pregătea să se îmbrace, ca să dea — după cum pretind ei — o mare bătălie cu satana. I-am ars o lovitură de pat de pușcă în cap, ca să-i iau nițeluș mințile, și, de teamă să nu i se facă poftă să zbiere când s-o trezi, i-am pus între dinți, ca să înfulece la caz că i se face foame, o ramură zdravănă de pin, pe care i-am legat-o pe după gât. Apoi l-am ținut de un copac și i-am luat blana, hotărît să joc eu rolul de urs, ca să văd ce o să iasă.

— L-ai jucat de minune ! Nu te-ai fi făcut de rușine nici chiar în fața unui urs veritabil.

— Dar bine, domnule maior, cine a stat vreme îndelungată în pustietăți și-l cunoaște oleacă mai bine, ar fi un școlar prost dacă n-ar ști să-i imite mormăitul și mișcările. Dacă ar fi fost o pisică sălbatică sau o panteră, aș fi avut mai mult de furcă ; dar nu-i mare scofală să imiți mișcărilor unui animal atît de greoi. Și totuși, chiar rolul unui urs poate să fie rău jucat, căci e mai ușor să maimuțărești natura decît să o imiți, ori asta nu o știe toată lumea. Dar să revenim la treburile noastre. Unde este fata ?

— Dumnezeu știe ! Am cercetat toate colibele huronilor și n-am descoperit nici un semn care să mă facă să cred că se află în tabăra lor.

— N-ai auzit ce-a spus cîntărețul cînd a fugit ? Zice că te așteaptă, că e pe aici !

— Mi-am închipuit că vorbea de această biată femeie, care așteaptă de la mine o vindecare pe care nu i-o pot da.

— Nătărăului i-a fost frică și s-a exprimat prost ! Dar altul era tilcul vorbelor sale. Voia să vorbească de fata comandantului ! Haide ! Aici e un perete care desparte încăperile. Trebuie să arunc o privire dincolo. Un urs trebuie doar să știe să se cațere ! Poate-i pe acolo vreun stup și vezi că sînt un animal sălbatec căruia îi plac dulciurile !

La aceste cuvinte, vînătorul se duse spre perete și se cățără pe el, cu mișcările greoaie și stîngace ale animalului a cărui blană o purta ; însă cînd ajunse sus făcu semn maiorului să tacă și coborî îndată.

— E acolo, șopti vînătorul. Poți să intri prin această ușă. Am vrut să-i spun cîteva cuvinte de mîngîiere, însă vederea unui asemenea monstru ar fi făcut-o să-și piardă mințile ! Deși în această privință, domnule maior, nu ești nici dumneata mult mai frumos, așa zugrăvit.

Duncan, care se îndreptase spre ușă, se opri descumpanit auzind aceste cuvinte.

— Sînt chiar atît de hidos ? întrebă el cu o ciudă vădită.

— Nu chiar așa ca să sperii un lup sau să pui pe goană un regiment la atac, răspunse Ochi-de-Șoim. Însă îmi amintesc că te lăudau că ești ceva mai frumușel. *Squaw*-ele indienilor n-o să-ți disprețuiască mutra asta bălțată, însă tinerele albe preferă să ai culoarea pielii lor. Iată, — adăugă el, arătîndu-i un loc unde apa, țîșnind dintr-o crăpătură a stîncii, forma o mică fîntînă cristalină, — poți ușor să scapi de mîzgăleala cu care te-a împodobit sagemorul. Cînd o să te întorci, o să-ți fac eu alta. Nu te neliniști de asta, nimic nu-i mai obișnuit decît un vraci care-și schimbă mîzgăleala chipului cînd își face farmecele.

Vînătorul nu avu nevoie de prea multe argumente ca să-l convingă. Nici nu terminase de vorbit și Duncan și începuse să-și șteargă pînă și cele mai mici urme din masca sa împrumutată recăpătîndu-și trăsăturile cu care îl înzestraseră natura. Cînd termină aceste pregătiri pentru reve-

derea ce urmă să aibă loc, se despărți de vînător și dispăru pe ușa care-i fusese arătată.

Ochi-de-Șoim îl văzu cu mulțumire plecînd și îi recomandă să nu piardă prea mult timp cu pălăvrăgeala, apoi, profitînd de răgaz, cercetă liniștit cămara huronilor, fiindcă, cum spuneam, această peșteră era și magazia de provizii a tribului.

Duncan pătrunsese într-o altă galerie strîmtă și întune-coasă, însă lumina pe care o văzu strălucind spre dreapta fu pentru el steaua polară. Această parte a peșterii slujea de închisoare pentru prizoniera lor cea mai de seamă, fata fostului comandant al fortului William-Henry. O mulțime de obiecte, provenite din jaful fortăreței, zăceau pe pămînt : arme, haine, stofe, cușere și pachete de tot felul. În mijlocul acestei harababuri se afla Alice în picioare, palidă și tremurînd de neliniște, însă totuși încîntătoare. David o informase despre sosirea lui Duncan printre huroni.

— Duncan ! exclamă ea, ca și cum ar fi fost înspăimîntată de propriul ei glas.

— Alice ! răspunse maiorul și, sărînd peste mai multe obiecte ce-i stăteau în drum, ajunse lîngă ea.

— Eram încredințată că n-ai să mă părăsești, Duncan ! exclamă ea roșind de graba cu care-i pierise deznădejdea. Dar văd că nu-i nimeni cu dumneata, și oricît de prețioasă mi-ar fi prezența dumitale, aș vrea să cred că nu ești chiar singur.

Heyward, văzînd-o temurînd atît de tare, încît de-abia se mai ținea pe picioare, o îndemnă cu blîndețe să se așeze și îi povesti foarte pe scurt toate întîmplările pe care cititorii noștri le cunosc. Alice îl ascultă, de-abia ținîndu-și răsufllarea, și, cu toate că maiorul nu aminti decît în treacăt de disperarea lui Munro, fata izbucni în plîns. Totuși, încetul cu încetul se mai liniști și, cînd Heyward termină strîngîndu-i cu duioșie mîinile, era, dacă nu complet calmă, cel puțin mai resemnată.

— Acum, Alice, — adăugă el, — eliberarea depinde în mare parte chiar de dumneata. Cu ajutorul vînătorului, prietenul nostru drag și oțelit, vom izbuti să scăpăm din mîinile acestui trib barbar, însă trebuie să te înarmezi cu mult curaj. Gîndește-te că ai să revezi pe scumpul dumitale părinte și că fericirea lui și a dumitale depinde acum numai de dumneata.

— Pentru el sînt gata să fac orice !

— Dar pentru mine, Alice, n-ai face nimic ?

Ea îl privi pe Heyward atît de nevinovată și uimită, încît acesta se simți obligat să fie mai explicit.

— Nu-i aici momentul, nici locul să-ți împărtășesc viusul meu cel mai fierbinte, scumpă Alice ! Inșă orice inimă e însetată de fericire. Se zice că nenorocirile leagă cel mai trainic pe oameni, așa că, după toate cele întîmplate, de cînd ai fost luată prizonieră, explicațiile dintre colonel, dumneata și mine sînt mult mai ușoare.

— Și scumpa mea Cora, Duncan ! Firește, n-ați uitat de Cora ?

— Uitat ! Nu, desigur ! Soarta ei ne îngrijorează mai mult decît orice pe lume. Venerabilul dumitale părinte nu face nici o deosebire între copiii lui ; însă eu... N-ai să te superi, Alice, dacă o să-mi exprim o preferință...

— N-ai dreptate ! exclamă Alice, retrăgîndu-și mîna pe care i-o ținea maiorul într-a lui. Totdeauna vorbește de dumneata ca de prietenul cel mai apropiat.

— Chiar îi sînt un asemenea prieten și doresc să-i fiu cît mai mult ! Inșă tatăl dumitale, Alice, mi-a permis să nădăjduiesc că o legătură mai strînsă, mai sacră, ne-a putea uni pe noi amîndoi.

Alice prinse să tremure și întoarse o clipă capul, emoționată, însă, revenindu-și aproape imediat, aruncă spre iubitul ei o privire plină de dragoste copilărească.

— Heyward, — îi șopti ea, — înainte de a-mi spune mai mult, du-mă la tatăl meu și lasă-mă să-i obțin eu consimțămîntul.

— Cum aş putea să nu-ţi fac mărturisirile astea ? se pregătea să răspundă tânărul maior. Dar simţi că cineva îl bătu uşor pe umăr.

Se întoarse tresărind şi întâlni privirile fiorosului Magua, strălucind de o bucurie infernală. Rîsul gutural al sălbaticului răsună în urechile lui Duncan cu o ironie diabolică. Dacă ar fi ascultat de primul impuls, ar fi năvălit asupra sălbaticului şi şi-ar fi pus toate nădejdlile într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Însă nu era înarmat, iar huronul avea şi cuţit şi *tomahawk* ; pe de altă parte nu ştia dacă nu e însoţit de alţi indieni, aşa că nu putea să rişte să o lase fără apărător pe aceea care îi era mai scumpă ca orice pe lume. Aceste gânduri îl făcură să abandoneze un plan care-i fusese inspirat numai de disperare.

— Ce mai vrei ? întrebă Alice, încrucişîndu-şi braţele pe piept şi încercînd să-şi ascundă, sub înfăţişarea rece şi demnă cu care primea totdeauna vizitele barbarului ce o răpise de la tatăl ei, neliniştea ce-o cuprinsese pentru soarta lui Heyward.

Indianul îi privi ameninţător, apoi, dînd prudent îndărăt din faţa privirii hotărîte a lui Duncan, se întoarse brusc şi împinse înaintea uşii pe care intrase — alta decît cea pe care se strecurase maiorul — două enorme buturugi pe care, cu toată forţa sa remarcabilă, de-abia putea să le urnească.

Heyward înţelese atunci cum fusese surprins şi, crezîndu-se pierdut fără scăpare, o strînse pe Alice la piept, aproape neregretînd că moare alături de ea fiindcă putuse în sfîrşit să o revadă şi să-i spună că o iubeşte. Magua n-avea de gînd să curme atît de repede suferinţele noului său prizonier. Voia să înalţe doar o baricadă destul de solidă, ca să nu poată fi înlăturată de cei doi captivi, oricît s-ar fi străduit, şi pînă-şi termină lucrul nu-i mai băgă de loc în seamă. Maiorul, sprijinind-o pe Alice, care era gata să leşine, urmărea cu ochii fiecare mişcare a huronului, prea mîndru şi infuriat pentru a cere mila unui duş-

man de mînia căruia mai scăpase încă de două ori. Știa de altfel că nimic nu l-ar îmblîzi.

Cînd sălbaticul se asigură că prizonierii nu mai aveau nici o posibilitate de evadare, se întoarse spre ei și le spuse în engleză :

— Fețele-Palide se pricep să-l prindă pe castor în capcană, însă pieile roșii știu și cum să le păzească pe Fețele-Palide.

— Fă ce poțtești, nemernicule ! strigă maiorul, uitînd pentru o clipă că trebuie să scape cu viață, pentru a o salva pe Alice. Nu mi-e frică și mi-e scîrbă de tine și de răzbunarea ta !

— Ofițerul englez o să vorbească la fel cînd o să fie legat de stîlp ? întrebă Magua, cu o ironie care dovedea că se îndoiește că un alb poate răbda bărbătește torturile.

— Chiar aici în fața ta și a întregului trib ! strigă Heyward.

— Vulpea Șireată este un șef mare, zise huronul. El se duce să caute pe tinerii săi războinici, pentru ca și ei să vadă cît de curajos înfruntă o Față-Palidă stîlpul de tortură.

La aceste cuvinte se întoarse și înaintă spre ușa pe care intrase Duncan ; se opri însă un moment, văzînd-o ocupată de un urs care ședea pe labele dinapoi, mormăia fioros și se bălăngănea în dreapta și în stînga, potrivit obiceiului acestor animale. La fel ca bătrînul indian ce condusesese pe Heyward în acest loc, Magua cercetă animalul cu atenție și recunoscuse deghizarea vrăciului.

Amestecul îndelung cu englezii îl făcuse în bună parte să nu mai creadă în superstițiile absurde ale tribului său și nu acorda un prea mare respect așa-zișilor vrăjitori ; se pregăti deci să treacă disprețuitor pe lîngă el ; însă la prima mișcare pe care o făcu, ursul începu să mormăie mai tare și deveni amenințător.

Magua se opri încă o dată ; în sfîrșit, păru hotărît să nu se lase intimidat de strîmbăturile unui șarlatan ; se

duse deci întins la uşă. Dar ursul, ridicându-se pe labele de dinapoi, prinse să le agite mai puternic pe cele dinainte.

— Nebunule, — strigă huronul, — du-te de sperie-le pe muieri şi pe copii, şi lasă-i pe bărbaţi să-şi vadă de treburile lor !

Mai făcu un pas, fără să creadă măcar necesar să folosească *tomahawk*-ul sau cuţitul, ca să-l intimideze pe vrăjitor. Însă când ajunse lângă urs, Ochi-de-Şoim întinse braţele, îi cuprinse trupul şi-l strînse cu puterea unui urs adevărat.

Heyward urmărise cu cea mai mare atenţie mişcările presupusului urs. Mai întâi o aşeză pe Alice pe o ladă şi îndată ce văzu pe duşmanul său strîns zdravăn în braţele vînătorului — încît nu mai putea să folosească mîinile şi picioarele — luă o curea ce servise la legarea unui balot şi se năpusti la Magua, înconjurîndu-i de grabă cu ea, de mai multe ori, braţele, picioarele şi coapsele, aşa fel încît să nu mai poată face nici o mişcare. După ce fiorosul huron fu legat fedeleş, Ochi-de-Şoim îi dădu drumul din strînsoare şi Duncan îl trînti la pămînt.

În timpul acestui atac atît de neaşteptat şi neobişnuit, Magua rezistase din răsputeri, deşi recunoscuse îndată că duşmanul lui era mult mai voinic. Totuşi nu scosese măcar un ţipăt. Numai cînd vînătorul — pentru a-i uşura explicarea atitudinii lui — îşi arată propriul chip de sub acela al ursului — huronul nu putu să-şi reţină un strigăt de surpriză.

— Hei ! Ți-ai recăpătat graiul ? zise foarte liniștit Ochi-de-Şoim. Bine că ştim ! Aşadar să mai luăm o mică precauție, ca să nu-ți vină cheful să ne faci vreun bucluc.

Fiindcă nu era vreme de pierdut, vînătorul îi puse imediat un căluș în gură şi după această ultimă operație, nu mai avură de ce se teme de fiorosul indian.

— Pe unde a pătruns ticălosul aici ? îl întreabă apoi pe maior. Doar nimeni n-a trecut în încăperea cealaltă de cînd ai plecat !

Heyward îi arată ușa pe unde intrase sălbaticul și grelele obiecte ce o baricadau. Înlăturarea lor le-ar fi luat desigur mult timp.

— N-avem de ales ! hotărî vîntorul. Trebuie să ieșim pe ușa cealaltă și să încercăm să ajungem în pădure. Hai-dem ! Ia-o-n brațe pe domnișoara asta.

— Imposibil ! Uite, ne vede, ne aude, dar spaima l-a paralizat picioarele. Nu mai poate să meargă. Du-te, bunul meu prieten și lasă-mă în voia soartei !

— Orice criză are un sfîrșit și din fiecare nenorocire tragem un învățămînt. Învește-te cu această stofă țesută de femeile huronilor. Nu așa ! Acoperă-i bine tot corpul, să nu se vadă nimic ! Ascunde-i mai bine piciorușele care ne-ar trăda, căci altele asemenea nu cred că se prea află în pădurile Americii. Așa, ia-o în brațe ; stai să-mi pun blana de urs ; și acum urmează-mă.

Duncan, cum se poate vedea din cele spuse de tovarășul lui, se grăbi să-i execute dispozițiile. O luă pe Alice în brațe — și povara îi păru nespus de ușoară — apoi intră cu vîntorul în încăperea bolnavei, pe care o găsiră așa cum o lăsaseră, singură și de-abia mai trăgîndu-și viața. Firește că nu se mai opriră aci, însă, pătrunzînd în galeria de care am pomenit, auziră numeroase voci în dosul ușii, ceea ce îi făcu să bănuiască, pe bună dreptate, că rudele și prietenii bolnavei se strînseseră acolo pentru a afla, o clipă mai curînd, dacă farmecele vrăciului străin fuseseră de vreun folos.

— Dacă vorbesc eu, — șopti Ochi-de-Șoim, — engleza mea, care este limba obișnuită a Fețelor-Palide de pe aci, va dezvălui acestor ticăloși că un dușman se află printre ei. Trebuie să le vorbești dumneata pe limba vrăjitorilor, maiorule ! Spune-le că ai închis duhul rău în peșteră și că duci femeia în pădure, ca s-o vindecî definitiv. Încearcă

să le tragi o păcăleală zdravănă ; şiretenia e permisă în asemenea situaţii.

Uşa se întredeschise — ca şi cum cineva ar fi vrut să asculte ce se petrece înăuntru. Ursul mormăi însă atît de fioros, încît fu repede închisă. Atunci păşiră spre poartă : vînătorul ieşi primul, jucînd minunat rolul ursului, şi Duncan, ce-l urmărea pas cu pas, se văzu îndată înconjurat de vreo douăzeci de inşi care-l aşteptau cu nerăbdare.

Mulţimea se dădu la o parte, pentru a lăsa să se apropie de Duncan pe bătrînul şef care-l condusesese şi pe un tînăr războinic, probabil soţul bolnavei.

— Fratele meu a învins duhul rău ? îl întrebă primul. Ce poartă în braţe ?

— Pe femeia bolnavă, răspunse Duncan cu o voce gravă. Am făcut să-i fugă boala din corp, şi boala am închis-o în peşteră. Acum îţi duc fiica-n pădure, să-i storc în gură dintr-o rădăcină de licoare care nu-şi face efectul decît acolo, sub cerul liber, într-o singurătate completă. Doar aşa o putem pune la adăpost de alte atacuri ale duhului rău. Înainte de revărsatul zorilor va fi în wigwam-ul soţului ei !

Bătrînul şef traduse sălbaticilor cuvintele spuse de Duncan în limba franceză. Un murmur general de satisfacţie fu răspunsul la aflarea acestor veşti îmbucurătoare. El însuşi întinse braţul, făcînd semn maiorului să-şi continue drumul, apoi adăugă cu o voce hotărîtă :

— Du-te ! Sînt bărbat ! Voi intra în peşteră şi mă voi lupta cu duhul cel rău.

Heyward, care pornise, se opri îndată auzind aceste cuvinte înfricoşătoare.

— Ce spune fratele meu ? strigă maiorul. Oare vrea să fie atît de crud cu el însuşi ? Sau poate şi-a pierdut minţile ? Vrea să se ducă să caute duhul cel rău, ca acesta să pună stăpînire pe el ! Nu se teme c-o să-i scape şi o să-şi urmeze victima în pădure ? Eu sînt acela care trebuie

să înfrunt duhul cel rău cu farmece, dar numai atunci cînd bolnava va fi complet vindecată. Mai bine, frații mei să păzească această ușă și să n-o scape din ochi, iar dacă duhul cel rău vrea să iasă — sub orice formă ar fi — omorîți-l cu lovituri de măciucă. Însă e viclean și n-are să iasă din peșteră, cînd va vedea atîția războinici gata să se bată cu el.

Aceste cuvinte produsera efectul la care se aștepta Duncan. Bărbații își sprijiniră *tomahawk*-urile pe umeri, gata să izbească duhul rău, în caz că s-ar ivi; femeile și copiii se înarmară cu pietre și cu ciomege, pentru a se răzbuna și ei pe făptura imaginară pe care o bănuiau drept autoarea suferințelor bolnavei; iar cei doi preinși vrăjitori profitară de acest moment favorabil, pentru a se depărta.

Cu toate că se folosiseră de superstițiile indienilor, Ochi-de-Șoim știa foarte bine că ele erau mai curînd îngăduite decît împărtășite de cei mai înțelepți dintre șefii lor. Simțea deci cît preț avea timpul într-o asemenea ocazie. Deși, datorită credulității lor, dușmanii îi ajutasera să-și îndeplinească planul — știa bine că cea mai vagă bănuială a vreunui indian le putea fi fatală. Așa că apucară pe o potecă mai ocolită, pentru a evita să treacă prin fața locuințelor. Acum copiii nu se mai jucau și focurile lor începuseră să se stingă, mai luminînd totuși — atît cît să se poată vedea — cîteva grupuri de războinici care se mai aflau în poiană. Era însă un contrast izbitor între liniștea și tăcerea de acum și tumultul ce domnise în tabără în noaptea aceasta, atît de bogată în evenimente.

Curînd, aerul curat o făcu pe Alice să-și revină.

— Pot să merg și singură — spuse ea cînd ajunseră în pădure, făcînd un efort să se desprindă din brațele lui Heyward care căuta s-o rețină fiindcă puterile ei sufletești fuseseră încercate mai mult decît cele fizice, iar acum își revenise. Acum mă simt foarte bine.

— Nu, Alice, ești încă prea slabă !

Alice stăruia și, de voie, de nevoie, maiorul lăsa jos prețioasa lui povară.

Vînătorul — care se afla încă în blana de urs — nu bănuise firește nimic din simțămîntul minunat ce-l încearcă un tînăr care ține în brațe pe aceea pe care o iubește și foarte posibil că nu înțelegea prea bine nici acel sentiment de pudoare nevinovată, care cuprinsese sufletul Alikei, în timp ce se depărtau cu pași mari de dușmanii lor. Cînd însă ajunseră la o distanță destul de mare de tabăra huronilor, vînătorul se opri să-i vorbească de un subiect care i se părea mai arzător.

— Această potecă, — spuse el, — o să vă ducă la un pîriu; urmați-i cursul pînă o să ajungeți la o cascadă. Acolo, pe muntele din dreapta, veți găsi un alt trib. Duceți-vă și cereți-i protecție. Dacă sînt adevărați delawari, nu le-o veți cere zadarnic. Să fugim mai departe acum, cu fata, este imposibil. Huronii sînt pe urmele noastre și, mai înainte de a ajunge la douăsprezece mile de-aici, ne-ar lua scalpurile! Haide, duceți-vă și domnul să vă ocrotească!

— Dar dumneata? întrebă mirat Heyward. Doar n-o să ne despărțim?

— Huronii au în puterea lor pe ultimul și cel mai vrednic erou din neamul delawarilor, răspunse vînătorul. Ei îi vor vărsa sîngele prețios pînă la ultima picătură. Am să fac tot ce-mi stă în putință ca să-l scap pe tînărul meu prieten. Dacă sălbaticii ți-ar lua dumitale scalpul, maiorule, aș ucide toți atîția ticăloși cîte fire de păr ai în cap, precum am făgăduit, dar dacă tînărul sagamor e legat de stîlpul de tortură, huronii or să vadă cum știe să moară și un alb adevărat.

Fără a se simți ofensat pentru preferința fățișă pe care vînătorul o arăta pentru tînărul pe care-l putea numi fiul său adoptiv, Heyward folosi toate argumentele spre a-i schimba această hotărîre atît de disperată. Alice uni rugămintile ei cu ale lui Duncan, conjurîndu-l să renunțe la

un proiect atît de primejdios, și care avea șanse foarte puține de reușită. Argumente, rugăminți, totul fu zadarnic. Vînătorul păru că-i ascultă atent, dar nerăbdător, și în sfîrșit le răspunse cu un ton atît de hotărît, încît o făcu pe Alice să tacă, iar maiorul își dădu seama că orice obiecție ar fi fost de prisos.

— Am auzit spunîndu-se, — adăugă vînătorul, — că în tinerețe un sentiment poate lega pe un bărbat de o femeie mai mult ca pe un tată de fiu. Poate-i adevărat. Eu am fost rar prin meleaguri unde locuiesc femei de culoarea mea. Poate că asemenea sentimente să fie obișnuite în așezările albilor. Dumneata ți-ai riscat viața, însă, și tot ce ai mai scump pentru a o salva pe această tinără, și bănuiesc că simți ceva pentru dînsa. Cît despre mine, l-am învățat pe Uncas cum trebuie să se folosească de pușcă și m-a răsplătit din plin pentru asta. Am luptat împreună în multe bătălii și totdeauna, cînd aud detunătura puștii lui într-o parte și a sagamorului în cealaltă, știu că nici un dușman n-o să mă atace din spate. Am petrecut împreună multe ierni și veri, împărțind aceeași hrană, unul dormind, celălalt veghind, și înainte ca să se poată spune că Uncas a fost supus torturilor și că eu eram prin apropiere... Da, nu-i decît o singură ființă care conduce soarta fiecăruia, oricare i-ar fi culoarea pielii ! Pe El îl iau martor că dacă tînărul mohican va pieri din greșeala unui prieten, nu mai există bună-credință pe pămînt, iar acest „Ucigător de cerbi“ nu prețuiește mai mult decît muzicuța cîntărețului aceluia scrîpțit.

Duncan lăsă brațul vînătorului și acesta, întorcîndu-se, porni pe poteca ce ducea spre locuințele huronilor. După ce se uitară după bunul lor prieten, pînă ce se pierdu în beznă, Alice și maiorul, îndurerat, urmîndu-i sfaturile, se îndreptară spre tabăra delawarilor.

Lăsați-mă și pe mine să joc rolul leului.

(Visul unei nopți de vară)

SHAKESPEARE

Deși atît de hotărit, vînătorul își dădea seama de primejdiile și greutățile îndrăznețului său plan. În drum spre tabăra huronilor calculase toate mijloacele de a scăpa vigilenței și bănuielilor unor dușmani, a căror dibăcie o egala pe a sa. Etica lui Ochi-de-Șoim scăpase viața lui Magua și a vraciului căci, deși uciderea unui om fără apărare era un lucru obișnuit pentru moravurile sălbaticilor, vînătorul socotise că o asemenea faptă era nedemnă de un alb. Faptul că-l legase fedeleș pe Magua îl făcea să se simtă mai în siguranță și își continuă drumul spre locuințele sălbaticilor.

Intrînd în lumină, merse mai încet și cu mai multă prudență, imitînd mișcările ursului. Totuși, ochii săi mereu la pîndă vegheau dacă nu-l amenință vreo primejdie sau dacă nu descoperă ceva ce i-ar fi putut folosi. Nu departe de celelalte colibe zări una al cărei aspect era mai ponosit; părea chiar că nici nu fusese terminată, probabil pentru că cel ce începuse s-o construiască observase că e prea departe de pădure și de izvor. O lumină slabă strălucea totuși prin crăpăturile pereților, care erau ten-cuite cu pămînt. Vînătorul se îndreptă spre acea colibă, ca un general prevăzător care vrea să facă o recunoaștere în avanposturile dușmanului, înainte de a risca un atac frontal.

Ochi-de-Șoim se apropie de o crăpătură prin care se putea vedea interiorul încăperii. Recunoscă îndată pe

maestrul de psalmodie. Credinciosul David Gamut venise și se stabilise aici, cu toate necazurile, temerile și întreaga sa pioasă încredere în ocrotirea cerului. Acum era cufundat în meditație adîncă asupra minunii pe care o văzuse cu ochii și o auzise cu urechile lui în peșteră sau acesta era obiectul cugetărilor sale cînd îl observa vînătorul.

Oricît de neclintită era credința lui David în miracolele din timpurile vechi, nu credea cu aceeași temeinicie în cele ce se petreceau în vremea sa. El nu se îndoia decît că măgarul lui Balaam vorbise; dar un urs ar putea oare cînta? Totuși asta era realitatea, și urechea lui atît de exersată nu-l înșelase.

Din toată înfățișarea și gesturile lui David se vedea că era muncit de ceva. Ședea cu fruntea în palmă, pe niște vreascuri din care, din cînd în cînd, trăgea cite unul ca să mai atîțe focul de lingă el. Straiele — pe care le-am descris — nu suferiseră nici o schimbare; avea însă pe cap căciula lui jerpelită, de piele de castor, în chip de tricorn, la care nu jinduise nici un huron.

Vînătorul — care își aminti cum David fugise în grabă din peșteră — bănuia cam la ce se gîndea. După ce dădu ochul colibei, să se asigure că era izolată din toate părțile, și socotind că la o asemenea oră cîntărețul nu se putea teme de nici o vizită, îndrăzni să intre fără zgomot și se așeză pe labele dinapoi, în fața lui David, de care nu-l despărțea decît focul. Cîteva momente se scurseră în tăcere, în timp ce se priveau unul pe altul. În sfîrșit vederea neașteptată a monstrului — care-l obseda — fu mai tare, dacă nu ca filozofia regelui David, cel puțin ca hotărîrea și credința lui. Așa că luă diapazonul și se sculă în picioare, cu intenția de a încerca iarăși puterea de vrajă a muzicii.

— Monstru negru și misterios! strigă el, fixîndu-și cu mîna tremurîndă ochelarii pe nas și răsfoind apoi cartea cu psalmi, în căutarea unuia mai potrivit cu această neprevăzută situație. Nu știu cine ești și ce gînduri ai! Însă

dacă vrei să faci rău unuia din cei mai umili servitori ai bisericii, ascultă cuvîntul înflăcărat al regelui profet și căiește-te !

Ursul se bătu în piept și, izbucnind în rîs, îi răspunse :

— Pune-ți jucăria în buzunar și nu-ți mai obosei gîtlejul ! Cîteva cuvinte într-o engleză mai pe șoptite sînt mai de preț acum decît orice psalmi răsunători.

— Cine ești ? întrebă David, cu sufletul la gură.

— Un om ca tine, un om în ale cărui vine e tot atît sînge de urs ca în ale dumitale, răspunse vînătorul. Așa curînd ai uitat pe cel ce ți-a înapoiat jucăria caraghioasă pe care o ai în mînă ?

— Oare-i adevărat ? exclamă David, respirînd mai în voie, deși nu înțelegea încă prea bine această metamorfoză. Am văzut destule minuni de cînd trăiesc printre păgîni, dar niciodată una ca asta !

— Așteaptă, așteaptă — glăsui Ochi-de-Șoim, scoțîndu-și blana de pe cap, pentru a-l convinge pe deplin pe tovarășul său, — și ai să vezi o piele, care dacă nu este tot atît de albă ca a celor două doamne, de vină sînt vîntul și soarele ! Și acum, cînd ai aflat cine-i ursul, să trecem la treburile mai serioase.

David puse prima întrebare.

— Spune-mi, mai întîi, ce face prizoniera și curajosul tînăr care a venit s-o scape ?

— Din fericire, sînt amîndoi la adăpost de *tomahawk*-urile acestor ticăloși ! Dar poți să mă pui pe urmele lui Uncas ?

— Uncas e prizonier și mă tem că moartea lui a fost hotărîtă. Păcat că un asemenea tînăr moare păgîn și am ales un imn...

— Poți să mă duci la el ?

— Nu-i greu, deși mă tem că prezența dumitale o să-i facă mai mult rău decît bine.

— Să lăsăm vorba ! Arată-mi drumul !

Ochi-de-Șoim își puse din nou capul de urs pe umeri și, pentru a da exemplu tovarășului său, ieși primul din coliba dărăpănată.

Pe drum, David îi spuse că-l mai vizitase o dată pe Uncas, fără ca cineva să se împotrivească, datorită atât faptului că dînsul era socotit cu mintea rătăcită și lăsat să circule în voie, cît și prieteniei legate cu unul din cei ce-l păzeau pe mohican, și care știa cîteva cuvinte englezești, ceea ce-l făcuse pe zelosul cîntăreț să spere că l-ar putea converti mai ușor, folosindu-și talentele. E foarte îndoielnic că huronul înțelesese intențiile noului său prieten, dar cum atenția deosebită ce i-o acorda îl lingusea pe sălbatic, cum s-ar fi întîmplat și cu un om civilizat, David îi cîștigase încrederea.

E de prisos să mai pomenesc cîtă iscusință folosisese Ochi-de-Șoim pentru a afla toate aceste amănunte de la bunul David. Nu vom aminti nimic nici de instrucțiunile ce i le dădu în scurta lor cale. Cititorii noștri vor vedea rezultatul lor, înainte de sfîrșitul acestui capitol.

Cabana în care era păzit Uncas se înălța chiar în mijlocul celorlalte locuințe ; era deci foarte greu să te apropii sau să te depărtezi de ea fără să fii văzut. Însă vînătorul n-avea de gînd să pătrundă pe furiș în tabără. Avînd încredere în deghizarea sa și simțindu-se capabil să joace rolul pe care și-l asumase, se îndreptă țintă spre colibă.

Ora înaintată a nopții favoriza planul lui, mai mult decît orice altă precauție omenească. Copiii dormeau duși ; huronii și femeile lor intraseră în colibe. În preajmă se mai zăreau doar patru-cinci războinici care-l păzeau pe captiv. Aceștia vîrau capul din cînd în cînd pe ușă, să vadă ce mai face prizonierul lor.

Cînd îl văzură pe Gamut înaintînd împreună cu ursul — pe care îl socoteau întruparea unuia din cei mai pricepuți vrăjitori ai lor — îi lăsară să treacă fără să se împotrivească, însă nu vădiră nici o intenție de a se depărta de ușă. Dimpotrivă, se apropiară mai mult, fără îndoială cu-

rioși să vadă descîntecele misterioase, pe care bănuiau că le vor face cei doi cu acest prilej.

Ochi-de-Șoim avea două motive bine întemeiate să tacă : mai întîi nu știa limba huronilor, apoi se temea să nu se observe că vocea nu este a vrăjitorului a cărui deglizare o purta. Îl făcuse atent pe David că trebuia să vorbească numai el și-i dăduse sfaturi în această privință, de care cîntărețul — cu toată naivitatea lui — știu să se folosească mai bine decît sperase vînătorul.

— Delawarii sînt niște muieri, se adresă Gamut huronului, care înțelegea puțin engleza. Jenghizii, concetățenii mei au fost destul de smintiți ca să le pună *tomahawk*-ul în mîină, ca să lovească cu el pe tatăl lor din Canada, uitînd că nu sînt bărbați în toată firea. Fratele meu nu s-ar bucura să audă pe Cerbul cel Sprinten cerînd veșminte femeiești și să-l vadă plîngînd înaintea tuturor huronilor, cînd o să fie legat de stîlp ?

O exclamație de aprobare dovedi cu ce mulțumire sălbaticul ar fi asistat la această slăbiciune îngrozitoare a unui dușman, pe care tribul său învățase să-l urască și totodată să se teamă de el.

— Ei bine, — continuă David, — dați-vă puțin la o parte, și vraciul o să-i facă farmece cîinelui ăstuia ! Spune asta fraților mei !

Huronul explică tovarășilor săi ce spusese David și ei nu întîrziară să-și manifeste bucuria pe care o pot încerca niște oameni atît de fioroși, aflînd că noul venit voia să mărească chinurile prizonierului. Se depărtară doi-trei pași de ușă și făcură semn pretinsului vrăjitor să intre în colibă.

Însă ursul nu se supuse. Se așeză pe picioarele de dinapoi și începu să mormăie.

— Vraciul se teme ca descîntecele lui să nu aibă efect asupra fraților săi și să le ia și lor curajul : frații săi trebuie să se ducă mai departe, adăugă David, depășind instrucțiunile ce le primise.

Huronii — care socoteau că nimic nu egalează o asemenea mare nenorocire — se dădură îndată îndărăt, ferindu-se să-i ajungă glasul vraciului, avînd însă grijă să şadă astfel, ca să se poată uita mereu la uşa colibeii. Atunci ursul, după ce aruncă o privire spre ei — ca şi cum ar fi voit să se asigure că el şi însoţitorul lui nu se pot teme de nimic la o asemenea depărtare — intră încet înăuntru.

În colibă mai licăreau cîţiva tăciuni din focul ce servea la prepararea cinei păzitorilor. Uncas se afla singur, într-un colţ, cu spatele sprijinit de perete, cu picioarele şi mîinile legate zdravăn cu frînghii de scoarţă de copac. Cînd dihania apăru în faţa tînărului mohican, acesta nu-i acordă nici un semn de luare-aminte.

Vînătorul, care lăsase pe David de veghe la uşă, socoti prudent să-şi păstreze deghizarea, pînă se convinge că nu-i spionează nimeni, aşa că — în aşteptare — se distrah, imitînd gesturile şi mişcările animalului a cărui blană o purta. La început, tînărul mohican, crezînd că-i un urs adevărat, pe care duşmanii săi îl stîrniseră împotriva lui, pentru a-i pune curajul la încercare, de-abia îl privi. Însă cînd observă că animalul n-are de gînd să-l atace, se uită la el cu mai multă atenţie, băgă de seamă că animalul are mişcări nefireşti, deşi Ochi-de-Şoim le socotea perfecte, şi îşi dădu seama că cineva se deghizase.

Dacă vînătorul ar fi putut înţelege cît de puţină importanţă acorda tînărul său prieten modului cum juca rolul ursului, o oarecare ciudă l-ar fi îndemnat poate să continue să rămînă deghizat, pentru a încerca să-i dovedească că se cam pripise să judece astfel. Însă expresia dispreţuitoare a ochilor lui Uncas putea fi interpretată în atîtea feluri, încît Ochi-de-Şoim nu făcu această descoperire jig-nitoare, şi îndată ce David îi făcu semn că nimeni nu se gîndeşte să pîndească ce se petrece în colibă, în loc să continue să mormăie ca un urs, începu să şuiere ca un carpe.

Uncas închisese ochii, pentru a-și arăta astfel nepăsarea față de orice răutate pe care dușmanii săi ar fi putut-o inventa ca să-l chinuiască. Însă, îndată ce auzi șuieratul unui șarpe, înălță capul, privi cu atenție în jurul lui și, întilnind ochii monstrului, se uită la el, ca și cum l-ar fi atras o forță de neînvins. Șuieratul se repetă și păru că-l scoate botul animalului. Tînărul își roti din nou privirea în jurul colibei și se uită iarăși cu luare-aminte la urs, exclamînd încet :

— Uhu ! Ochi-de-Șoim...

— Taie-i legăturile ! îi porunci vînătorul lui David, care între timp se apropiase. Cîntărețul îl ascultă, și membrele lui Uncas își recăpătă libertatea.

Chiar atunci Ochi-de-Șoim își scoase mai întîi capul de urs, desfăcu apoi mai multe curele care-i prindeau blana de corp și se arătă prietenului său în adevărata lui înfățișare. Tînărul mohican înțelese imediat — instinctiv — stratagema pe care o folosisese, însă nici ochii, nici gura nu-i trădară mirarea decît printr-un nou „Uhu“ ! Atunci vînătorul, scoțînd un cuțit, a cărui lamă lungă strălucea, îl dădu lui Uncas.

— Huronii cei roșii sînt la doi pași ! Să ne păzim ! rosti el.

În același timp apăsă cu un gest semnificativ pe cuțitul ce-l avea la cingătoare și care, la fel ca primul, era rodul isprăvilor sale din seara trecută.

— Mergem ? întrebă Uncas.

— Unde ?

— În tabăra Broaștelor Țestoase ! Sînt copiii străbunilor mei !

— Fără îndoială, fără îndoială ! spuse vînătorul în engleză, căci pînă atunci vorbise în delawară și întrebuița limba engleză, ori de cîte ori se afla într-o situație încurcată. Sînt convins că același sînge curge în vinele noastre ; însă timpul și depărtarea, poate, le-a schimbat puțin

culoarea. Și ce facem cu mingașii ăștia, care sînt la ușă ? Sînt șase, iar pe cîntăreț nu ne putem bizui de loc !

— Huronii sînt lăudăroși ! glăsui disprețuitor Uncas. Totemul lor este elanul, dar merg ca melcul ; al delawarilor este broasca țestoasă, însă aleargă mai repede ca cerbul.

— Da, da, — reluă Ochi-de-Șoim, — e adevărat ce spui. Sînt convinși că, dacă ar fi să te iei la întrecere, la alergat i-ai bate pe toți ai lor și că ai ajunge în tabăra celui alt trib, și acolo ai avea timp să mai răsufli pînă să auzi glasul vreunuia din acești ticăloși. Însă oamenii albi au brațele mai puternice decît picioarele. Cît despre mine, nu-i huron de care să mă tem în luptă dreaptă, dar cînd e vorba de o alergare, cred că m-ar întrece.

Uncas, care și pornise spre ușă, gata să plece, se întoarse și se duse într-un colț al colibeii. Vîntătorul, prea adîncit în gînduri pentru a-l observa, continuă să vorbească mai mult pentru sine.

— La urma urmei, — glăsui el, — fiecare cu darurile lui. Nu-i drept să fim legați așa unul de altul ! Nu ! Așadar, Uncas, ai face bine s-o întinzi, iar eu o să-mi pun din nou pielea de urs și o să încerc să scap printr-un șiretlic.

Tînărul mohican nu răspunse nimic. Își încrucișă liniștit brațele pe piept și își sprijini spatele de unul din trunchiurile de copaci ai colibeii.

— Ei bine ! Ce mai aștepți ? zise Ochi-de-Șoim, puțin uimit. Eu e mai bine să plec cînd ticăloșii o să alerge după tine...

— Uncas o să rămînă aici !

— De ce ?

— Pentru ca să lupte cu fratele tatălui său și să moară cu prietenul delawarilor.

— Da, da ! zise vîntătorul strîngînd mîna tînărului indian, cu degetele sale oțelite. Dacă m-ai fi părăsit, ai fi procedat ca un mingo, nu ca un mohican. Am socotit însă de datoria mea să-ți fac propunerea asta, pentru că e fi-

resc ca tinerii să țină la viață. Ei bine, în război, când n-o scoți la capăt cu forța, trebuie să folosești dibăcia. Pune-ți pielea asta de urs ; nu mă îndoiesc că ai să joci rolul animalului la fel de bine ca mine !

Orice ar fi gândit Uncas despre talentele fiecăruia dintre ei doi în această privință, înfățișarea sa gravă nu-i trădă în nici un chip vreo pretenție de superioritate. Se acoperi tăcut și în grabă cu blana animalului, și așteptă ca prietenul să-i spună ce trebuie să facă.

— Acum, prietene, — spuse Ochi-de-Șoim lui David, — o să ne schimbăm hainele, și cred că n-o să-ți pară rău, căci nu ești obișnuit cu veșmintele deșertului. Ține, ia-mi căciula îmblănită, vesta de vânătoare și pantalonii mei ! Dă-mi pătura și pălăria ta ! Îmi trebuie chiar cartea de psalmi, ochelarii și instrumentul tău. O să ți le dau pe toate înapoi, și în plus cu multe mulțumiri, dacă o să ne mai revedem vreodată.

David îi dădu eefe cîteva țoale ce le purta, cu o grabă care făcea onoare spiritului său generos, dar schimbul în sine nu era în avantajul său. Doar carte de psalmi, instrumentul și ochelarii păru că i le dă cu părere de rău.

În mai puțin de un minut, vînătorul își schimbă înfățișarea. Când ochii lui vii și mereu neastîmpărați fură ascunși de ochelari, iar pe cap își puse pălăria triumphiulară, în întuneric, putea fi ușor confundat cu David.

— Spune drept, ești din fire fricos rău ? îl întrebă atunci, fără ocol, pe Gamut, ca un doctor care vrea să cunoască bine boala pacientului, înainte de a-i da o rețetă.

— Mi-am petrecut toată viața — mulțumesc cerului — în pace și milostenie, — răspunse David, puțin supărat de acest atac neașteptat, adus curajului său, — însă nici-meni nu poate să afirme că mi-am uitat credința-n Dumnezeu, chiar în mijlocul celor mai mari pericole.

— În momentul în care vor observa că au fost înșelați și că prizonierul le-a scăpat, te vei afla în cea mai mare primejdie ! replică vînătorul. Dacă atunci n-ai să primești

o lovitură strașnică de *tomahawk* — și poate respectul ce-ți poartă fiindcă îți lipsește o doagă o să te ferească de asta — am toate motivele să cred că ai să mori de moarte bună. Dacă rămii aici, trebuie să stai cît mai în umbră, într-un colț al colibei, și să joci rolul lui Uncas, pînă cînd huronii o să descopere păcăleala. Atunci, o să te ții ; o să fie momentul cel mai primejdios. Dacă vrei, însă, poți să-ți iei tălpășița în cursul nopții. Fă după plac : ori o întinzi, ori rămii !

— O să rămîn ! rosti hotărît David. O să rămîn în locul tînărului delawar ; s-a luptat generos pentru mine și acum voi face pentru el ce-mi ceri, și chiar mai mult, dacă e posibil.

— Ai vorbit ca un bărbat, — zise Ochi-de-Soim, — ca un bărbat care ar fi făcut lucruri mari, dacă s-ar fi găsit cine să-l dădăcească la vreme. Așază-te aici, jos, înclină capul și stringe picioarele sub tine, căci lungimea lor te-ar putea trăda prea curînd. Și, mai ales, taci cît poți mai mult, iar cînd o să trebuiască să vorbești, ar fi înțelept să intonezi unul din psalmii tăi, ca să le amintești acestor ticăloși că nu ești chiar așa de răspunzător de ce faci, cum ar fi unul din noi, bunăoară. Iar dacă, ferească dumnezeu, te scalpează, fii sigur că atît Uncas, cît și eu n-o să te uităm niciodată și c-o să te răzbunăm, așa cum se cuvine unor războinici și prieteni.

— Stați puțin ! exclamă David, văzînd că vor să plece după aceste cuvinte de încurajare. Sînt umilul și nedemnul discipol al unui învățător, care n-a predicat principiul diavolesc al răzbunării. Dacă mor, să nu ucideți pe nimeni ca să mă răzbunați ! Iertați-i pe ucigașii mei ; și dacă vă gîndiți la ei, rugați cerul să-i facă mai buni, să-i îndemne să se căiască pentru mîntuirea lor.

Vînătorul șovăi și se gîndi puțin.

— Ceea ce spui, — rosti el în sfîrșit, — n-are nimic de a face cu legea ce domnește în pădure, dar e nobil și dă de gîndit. Apoi, amintindu-și de societatea civilizată la

care renunțase de atîta timp, scoase un suspin adînc, poate ultimul, și adăugă : E un principiu pe care aş vrea să-l pot urma eu însumi, ca unul ce am sîngele curat. Dar nu-i posibil totdeauna să te porți ca un păgîn cum ai putea s-o faci cu un creștin. Adio, prietene ! Dumnezeu să te aibă în paza lui ! Cred — ținînd seama de toate, mai cu seamă că ai veșnicia atît de aproape în fața ochilor — că nu ești departe de drumul cel bun ; însă totul depinde de lămurile cu care te-a înzestrat natura și curajul pe care o să-l ai cînd ai să încerci să scapi.

Îi strînse prietenește mîna lui David și ieși din colibă urmat de Uncas deghizat în urs.

Îndată ce Ochi-de-Șoim ajunse în locul de unde putea fi observat de huroni, își luă o înfățișare țeapănă, ca a lui David, întinse un braț, ca și cum ar fi bătut măsura, și prinse să îngine o melodie, pe care o socoti ca o remarcabilă imitație a unui psalm intonat de cîntăreț. Din fericire pentru succesul acestei isprăvi primejdioase, avea de a face cu urechi ce nu erau nici delicate, nici exersate ; altfel, strădaniile lui jalnice l-ar fi trădat în loc să-l salveze.

Totuși, deși era primejdios, trebuia să treacă la o mică depărtare de paznici, așa că apropiindu-se de ei vînătorul căută să cînte cît mai bine. În sfîrșit, cînd ajunse la cîțiva pași, huronul care știa puțin engleza veni lîngă ei și-l opri pe pretinsul maestru de psalmodie.

— Ei, ce s-aude ? Cîinele de delawar tremură ? Huronii or să aibă bucuria să-l audă gemînd ? zise el, arătînd din cap spre colibă, ca și cum ar fi vrut să vadă prin beznă ce efect produsese asupra prizonierului farmecele vrăciului.

Ursul mormăi atunci atît de înfiorător, încît indianul se dădu cîțiva pași îndărăt, ca și cum ar fi crezut că lîngă el se află un urs adevărat. Vînătorul, care se temea că dacă ar răspunde măcar o vorbă, huronul ar descoperi că nu-i glasul lui David, nu găsi altă soluție, în această

împrejurare, decît să cînte mai tare, adică să producă ceea ce în orice altă societate s-ar fi numit un behăit ; dar pentru ascultătorii săi constituia un drept în plus la respect, pe care huronii nu-l refuzau niciodată celor săraci cu duhul. Micul grup de huroni se retrase, și cei ce fuseseră luați drept vrăjitorul și maestrul de cînt își putură continua drumul, fără piedici.

Uncas și prietenul său avură nevoie de tot curajul și de toată prudența lor pentru a continua să meargă grav și domol, ca atunci cînd ieșiseră din cabană, cu atît mai mult, cu cît observaseră — că din curiozitate — învingîndu-și teama, cei șase indieni ce făceau de strajă se și adunaseră în fața colibei, pentru a vedea dacă prizonierul arată tot așa de neînfricat sau dacă farmecele vrăjitorului îi răpiseră curajul. O mișcare nerăbdătoare, un gest nepotrivit al lui Gamut puteau să-i trădeze, și lor le mai trebuia timp ca să se poată depărta și ajunge la loc sigur. Pentru a nu trezi nici o bănuială, vînătorul socoti că e nevoie să continue să cînte, ceea ce atrase chiar cîțiva curioși în pragul colibelor. Un războinic înaintă pînă aproape de ei, pentru a-i recunoaște. Cînd îi văzu, se dădu la o parte și-i lăsă să treacă fără să spună nimic. Îndrăzneala și bezna le erau de mare ajutor. Ajunseseră la o oarecare depărtare de locuințe și se aflau chiar la marginea pădurii, cînd auziră un strigăt venind dinspre coliba unde-l lăsaseră pe David. Tînărul mohican încetă să mai meargă în patru labe, se ridică în picioare și se pregăti să arunce de pe el blana de urs.

— Mai rămîi un moment așa ! îi spuse prietenul, luîndu-l de braț. A fost un strigăt de mirare ; să-l așteptăm pe cel de-al doilea.

Totuși grăbiră pasul și intrară în pădure. Nu merseră însă nici două minute, cînd urlete înfiorătoare izbucniră în toată tabăra huronilor.

— E timpul să-ți lepezi blana de urs, zise Ochi-de-Șoim, iar în timp ce Uncas îi urma sfatul, vînătorul trase

dintr-un tufiş două puşti şi cornurile lor cu praf de puşcă, precum şi un mic sac cu gloanţe, pe care le ascunsese acolo, după întâlnirea lui cu vrăjitorul ; apoi, bătînd pe umăr pe tînărul mohican, îi dădu o armă.

— Acum, diavolii ăştia turbaţi pot să ne ia urmele prin întuneric, dacă sînt în stare ; dar cu primii doi, pe care-i vedem, s-a şi zis !

Îşi luară puştile şi, ţinîndu-le în aşa fel, ca la nevoie să se poată sluji cit mai uşor de ele, se afundară în densul pădurii.

ANTONIU : O să-mi aduc aminte !
cînd Cezar zice „fă așa“, s-a și făcut.

SHAKESPEARE

(Iuliu Cezar)

Nerăbdarea sălbaticilor însărcinați cu paza prizonierului fusese mai puternică decît frica ce le-o inspirau farmecele vrăjitorului. Totuși nu îndrăzniră să intre imediat în colibă, de teamă să nu sufere vreo influență vătămătoare ; se apropiaseră însă de o crăpătură pe unde — datorită focului ce încă mai pîlpîia — se putea desluși ce se petrecea înăuntru.

Timp de cîteva minute continuaseră să-l ia pe David drept Uncas, dar ceea ce Ochi-de-Șoim prevăzuse, se întîmplase. Obosind să-și tot țină picioroangele chircite, cîntărețul le lăsase pe nesimțite să se întindă, stîrnind spuza focului.

Mai întîi, huronii se gîndiseră că delawarul devenise diform din cauza vrăjii, însă cînd David neștiind că este spionat ridicase întîmplător capul, lăsînd să i se vadă chipul blajin în locul trăsăturilor mîndre și îndrăznețe ale prizonierului, ar fi trebuit mai mult decît o naivitate superstițioasă din partea huronilor, ca să nu-și recunoască greșeala. Alergaseră în colibă, îl înhățaseră pe cîntăreț, îl zguduiseră zdravăn și risipiseră orice îndoială asupra identității sale.

Atunci auziseră fugarij primul strigăt, care fusese urmat de blesteme și amenințări de răzbunare. David, întrebat de huronul care știa engleza și bruftuluit de ceilalți, se hotărî să nu răspundă nimic la toate întrebările lor, ca să acopere retragerea prietenilor săi. Crezînd

că i-a sunat ceasul, se gîndi totuși la remediul universal ; dar fără cartea de psalmi și fără diapazon, făcu un mare efort de memorie și căută să-și înlesnească trecerea în lumea cealaltă, intonînd în gura mare un imn funebru. Cîntețul lui aminti indienilor că era nebun și, ieșind imediat din colibă, dădură alarma în toată tabăra.

Îmbrăcatul unui războinic indian nu durează prea mult și, noaptea, ca și ziua, armele îi stau totdeauna la îndemînă. Așa că de-abia se auzi strigătul de alarmă, că îndată vreo două sute de huroni erau în picioare — complet înarmați — gata de luptă. Curînd, toți aflară de evadarea prizonierului și întregul trib se înghesui în jurul cabanei sfatului, așteptînd nerăbdători ordinele șefilor, care discutau despre măsurile ce trebuiau luate. În același timp observară lipsa lui Magua și își manifestară uimirea că nu se afla printre ei într-o asemenea împrejurare, mai ales știînd că iscusința lui le putea fi acum de folos, așa că trimiseră degrabă pe unul din ei în coliba lui, ca să-l cheme la adunarea taberei.

În așteptare, cîțiva tineri, dintre cei mai sprinteni și mai curajoși, primiră ordinul să cerceteze pădurea spre partea unde se aflau așezările delawarilor, ca să se asigure dacă acești vecini suspecți nu înlesniseră fuga prizonierului și nu se pregăteau poate să-i și atace prin surprindere. În vreme ce șefii tribului discutau astfel cu prudență și gravitate în cabana sfatului, tabăra răsuna de urletele femeilor și copiilor care alergau năuci încoace și încolo. Alte strigăte ce izbucniră dinspre marginea pădurii anunțase că iar se întîmplase ceva și toți nădăjduiră că se descoperise cheia enigmei, pe care nimeni nu o putea înțelege. Se auzi îndată zgomotul pașilor mai multor războinici care se apropiiau. Mulțimea le făcu loc și intrară în cabana sfatului cu nenorocitul vrăjitor, pe care-l descoperiseră în pădure, așa cum îl lăsase Ochi-de-Șoim.

Deși părerile huronilor erau împărțite în ce privea persoana vrăjitorului, unii socotindu-l un șarlatan, iar alții crezând în puterea lui supranaturală, toți — cu acest prilej — îl ascultară cu cea mai mare atenție. Când termină de povestit, tatăl bolnavei se apropie și povesti la rîndul său ce făcuse și ce văzuse în cursul serii. Cele două istorisiri îi puseră pe o urmă mai bună. Socotiră că necunoscutul care-și însușise pielea de urs a vrăjitorului jucase rolul principal în această tărășenie și hotărîră să se cerceteze peștera, pentru a se vedea ce se întîmplase și dacă nu cumva dispăruse și prizoniera.

Acum, însă, mulțimea nu se mai duse în dezordine să cerceteze peștera, ci se hotărî că este mai potrivit ca zece războinici fruntași să primească această misiune. Îndată ce fură aleși, delegații, în frunte cu cei doi șefi mai în vîrstă, se ridicară în tăcere și plecară imediat către peșteră. Toți pășiră în întunecosul coridor ce ducea în văgăuna cea mare, cu dîrzenia unor războinici gata să se sacrifice pentru binele obștesc și să se bată cu fiorosul dușman, care bănuiau că se mai afla încă în acel loc, deși unii din ei se îndoiau în sinea lor de puterea și chiar de existența acestui vrăjmaș.

În prima încăpere domnea o tăcere adîncă; focul se stinsese, dar huronii avuseseră prevederea să vină cu torțe. Bolnava mai zăcea pe patul ei de frunze, deși tatăl ei afirmase că văzuse cum fusese transportată în pădure de vrăciul oamenilor albi, și, neștiind cum să explice faptul că fiica lui se mai afla acolo, bătrînul se apropie neîncetător de pat, cu o torță în mînă. O recunosc și își dădu de îndată seama că murise.

Durerea îl copleși, și bătrînul războinic își acoperi fața cu mîinile. Revenîndu-și însă imediat se întoarse spre însoțitori și le spuse calm :

— Femeia tînărului nostru frate ne-a părăsit. Marele Spirit este mîniat împotriva copiilor lui !

Această tristă veste fu ascultată într-o liniște adîncă. Și în această tăcere se auzi din încăperea vecină un zgomot înăbușit, greu de explicat. Cei mai superstițioși se priviră unii pe alții, șovăind să înainteze spre locul unde se cuibărise spiritul cel rău, care — după credința lor — pricinuisse moartea femeii. Totuși, cîțiva mai îndrăzneți intrară în coridorul despărțitor, apoi nimeni nu îndrăzni să rămînă în urmă și toți ajunseră în cealaltă încăpere, unde-l găsiră pe Magua zvîrcolindu-se furios pe pămînt, disperat că nu-și poate rupe legăturile. Această descoperire fu primită cu o exclamație generală de uimire.

Toți se grăbiră să-i scoată călușul și să-i taie curelele. Magua se ridică, își scutură mîinile și picioarele ca un leu care iese din vizuină, și fără a rosti un cuvînt trase cuțitul și se uită repede la toți cei ce-l înconjurau, ca și cum ar fi căutat pe cineva ca să se răzbune.

Văzînd pretutindeni chipuri cunoscute, sălbaticul scrișni atît de tare din dinți, încît parcă-i erau de oțel, și-și stăpîni furia, neavînd asupra cui să și-o reverse.

Martorii acestei scene se temură să-și atragă în vreun fel minia lui turbată, și cîteva clipe se scurseră fără ca nimeni să rostească vreun cuvînt. În sfîrșit, cel mai bătrîn din șefi glăsui :

— Văd că fratele meu a găsit un dușman ! E prin apropiere, pentru ca huronii să-l poată răzbuna ?

— Să moară delawarul ! strigă Magua cu o voce de tunet.

O lungă tăcere urmă din nou, pricinuită de aceeași teamă, apoi, același șef zise :

— Mohicanul are picioare bune, de care știe să se folosească, însă tinerii noștri războinici sînt pe urmele lui.

— A scăpat ! exclamă Magua cu glas înăbușit, care părea că iese din adîncul pieptului.

— Un spirit rău s-a strecurat în mijlocul nostru și i-a orbit pe huroni, reluă bătrînul.

— Un spirit rău ! repetă Magua ca o ironie amară. E același spirit rău, care a făcut să moară atîți huroni ! Spiritul rău, care ne-a omorît tovarășii pe stîncă Glennului, care a luat scalpurile celor cinci războinici ai noștri, lingă izvorul Sănătății ! Tot el a legat brațul Vulpiei Șirete !

— De cine vorbește fratele meu ? întrebă același șef.

— De ciinele ce poartă sub pielea albă forța și dibăcia unui huron : Carabină-Lungă ! strigă Magua.

Acest nume temut produse ca de obicei același efect asupra celor de față. Consternarea îi amuți o clipă pe războinici, însă cînd își dădură seama că dușmanul lor de moarte — un dușman atît de curajos și îndrăzneț — pătrunsese pînă în tabăra lor pentru a-i înfrunta și insulta, răpindu-le un prizonier prețios, îi cuprinse aceeași furie ca pe Magua. Izbucniră țipete înfiorătoare, amenințări groaznice și se auziră scrișnete de dinți. Încetul cu încetul se liniștiră și deveniră gravi, potrivit firii lor.

Magua, care în acest timp își manifestase și el minia, se stăpîni și, demn, cu sînge rece, glăsui după o matură chibzuință :

— Haidem să ne întîlnim cu șefii ! Ne așteaptă !

Însotitorii aprobară tăcuți și, ieșind cu toții din peșteră, se reîntoarseră în coliba cea mare, unde avea loc sfatul. Cînd se așezară, ochii tuturor se ațintiră spre Magua, care își dădu seama că așteptau de la el să le povestească ce se petrecuse. Istorisi totul fără a exagera și a ascunde nimic. Cînd termină, amănuntele pe care le dăduse — precum și cele ce le cunoșteau — îi convinseră fără putință de îndoială că huronii fuseseră păcăliți de vicleniile lui Duncan și Carabină-Lungă, așa că se risipi orice bănuială că o forță supranaturală, oricare ar fi fost ea, ar fi putut să joace vreun rol în evenimentele din acea noapte. Era deci limpede că fuseseră înșelați în modul cel mai jignitor.

Cînd Magua tăcu și se așeză, toți războinicii — căci mulți găsiseră loc în coliba sfatului și intraseră să-l as-

culte — se priviră unii pe alții, la fel de mirați de curajul fără seamăn al dușmanilor lor și de succesul ce-l obținuseră. Dar, mai presus de orice, pe toți îi stăpînea dorința răzbunării.

Mai mulți războinici plecară să descopere urmele fugarilor, în vreme ce sfatul șefilor continuă să se desfășoare în liniște.

Cîțiva războinici bătrîni propuseră diferite soluții, pe care Magua le ascultă fără să ia parte la discuții. Vicleanul sălbatic își recăpătase întreaga stăpînire de sine și prefăcătoria sa obișnuită; acum căuta să-și atingă scopul, cu priceperea și prudența care nu-l părăseau niciodată. Numai după ce fiecare șef făcuse propuneri, el se ridică pentru a-și spune părerea, care avu cu atît mai multă greutate, cu cît — între timp — mai mulți războinici trimiși după fugari se reîntorseseră anunțînd că le descoperiseră urmele și că ele duceau spre tabăra învecinată a delawarilor, fără îndoială în scopul de a fi adăpostiți de acești aliați dubioși.

Magua — beneficiind de avantajul de a cunoaște această importantă informație — își expuse planul cu atîta dibăcie și putere de convingere, încît huronii îl adoptară în unanimitate. Ne mai rămîne să vă facem cunoscut acest plan și motivele ce l-au determinat.

Așa cum am mai spus, cele două surori, îndată ce ajunseră în tabăra huronilor, fuseseră despărțite — potrivit unei politici de la care aceștia nu se depărtau. Magua se convinsese că, păstrînd în puterea sa pe Alice, își asigură o influență mai sigură asupra Corei, decît dacă ar fi ținut-o pe ea prizonieră. Reținuse deci pe cea mai mică dintre cele două surori și încredințase pe cea mai vîrstnică pazei delawarilor, aliați — de altfel îndoielnici — ai huronilor. Bineînțeles, această învoială — asupra căreia ambele părți căzuseră de acord — nu era decît temporară, fiind valabilă numai pentru perioada cînd cele două triburi erau vecine. Magua hotărîse așa, atît pentru a linguși

amorul propriu al delawarilor, arătându-le încredere, cît și pentru a respecta tradiția tribului său.

Mistuit de setea arzătoare de răzbunare, care de obicei nu se stinge la un sălbatic decît cînd este plătită cu sînge, Magua nu-și uita totuși celelalte interese personale. Greșelile și prostiile ce le făcuse în tinerețe trebuia să le ispășească prin lungi și neplăcute servicii, înainte de a se putea lăuda că și-a recîștigat întreaga încredere a vechiului său trib ; iar fără încredere nu există autoritate la indieni. În această situație delicată, șiretul huron nu neglijase nici un mijloc de a-și mări influența și una din cele mai fericite metode de reușită fusese îndemînarea de care dăduse dovadă, pentru a intra în grațiile puternicilor și primejdioșilor săi vecini.

Eforturile lui nu dezmințeau speranțele ce-și pusese în această manevră, căci huronii nu nesocoteau nici ei acest principiu predominant al firii noastre, potrivit căruia omul își apreciază talentele în măsura în care sînt apreciate de alții.

Magua — făcînd însă aceste concesii — nu-și uitase de loc interesele. Întîmplări neprevăzute îi răsturnau însă acum toate planurile, făcînd să-i scape pe neașteptate prizonierii ; se vedea pus deodată în situația de a apela tocmai la aceia care, potrivit manevrei sale, ar fi trebuit să le aducă servicii.

Mai mulți șefi propuseseră să năvălească prin surprindere asupra delawarilor, să le cuprindă tabăra și să reia prizonierii ; erau de acord cu toții că trebuiau de data asta să sacrifice onoarea tribului cruntei lor răzbunări. Însă Magua respinse cu ușurință aceste planuri, a căror aplicare era primejdioasă, iar succesul nesigur. El expuse primejdiile și dificultățile cu îndemînarea lui obișnuită, și numai după ce demonstrează că nu se putea adopta nici-unul din planurile propuse de ceilalți șefi, îndrăzni să vorbească de al său.

Începu prin a-i lăuda pe cei de față, un mijloc sigur de captare a bunăvoințelor. Apoi făcu un lung pomelnic al tuturor împrejurărilor în care huronii dăduseră dovadă de curaj și stăruință pentru a răzbuna o insultă. În continuare, lăudă prudența și zugiăvi această virtute, care deosebește pe castor de celelalte animale, pe animale de oameni și, în cele din urmă, pe huroni de tot restul omenirii. Stăruind asupra importanței acestei virtuți, prinse să demonstreze în ce mod ar fi potrivit să fie ea folosită în împrejurarea actuală, în care se găsea tribul său. Pe de o parte — spuse el — trebuiau să se gîndească la tatăl lor, Marea Față Palidă, guvernatorul Canadei, care privise pe huroni — copiii săi — cu ochi răi, văzînd că *tomahawk*-urile lor erau atît de înroșite de sînge : pe de altă parte nu trebuiau să uite că era vorba de un trib la fel de numeros ca al lor, vorbind o limbă diferită, și care nu iubea pe huroni, că acel trib avea alte interese decît ale lor și ar profita de cea mai neînsemnată ocazie, pentru a atrage asupra-le dușmănia marelui șef alb.

Mai departe le vorbi de nevoile lor, de darurile la care aveau dreptul să se aștepte ca recompensă pentru serviciile aduse, de depărtarea la care se aflau casele lor, de pădurile unde vîneau de obicei, și-i făcu să simtă necesitatea de a folosi — în împrejurări atît de grele — mai curînd îndemnarea decît forța.

Cînd observă însă că, deși cei bătrîni inclinau să aprobe o asemenea propunere moderată, tinerii războinici — cei mai apréciați pentru curajul lor — încruntau din sprîncene, reveni cu iscusință la subiectul pe care-l preferau. Le spuse că rodul prudenței pe care o recomandă va fi o izbîndă completă. Lăsă chiar să se înțeleagă că măsurile prevăzătoare ce le propunea le-ar asigura un succes ce ar putea să provoace distrugerea tuturor dușmanilor, a tuturor celor pe care-i urau. Într-un cuvînt, adoptînd cînd o atitudine războinică, cînd folosind dibăcia și șiretenia — spre a da satisfacție atît războinicilor, cît și celor mai

prudenți și cu mai multă experiență, ce socoteau că armele trebuiesc folosite numai în caz de necesitate — căută să mulțumească ambele părți, deși nimeni nu înțelegea încă bine ce planuri avea.

E rar ca un orator sau un om politic, care își aduce ascultătorii într-o asemenea stare de spirit, să nu obțină o mare popularitate în rîndul concetățenilor săi, indiferent de judecata posterității. Toți își dădură seama că Magua nu spusese tot ce gîndea, dar fiecare se fălea în sine, socotind că tot ce nu afirmase Vulpea-Șireată deschis se potrivea întocmai cu ce dorea el însuși.

În situația aceasta, îndemînarea lui Magua izbuti pe deplin, ceea ce nu e de mirare, ținînd seamă de influența ce o exercită totdeauna un bun orator asupra unei adunări. Așadar, tot tribul aprobă să fie condus de el, și încredință — în unanimitate — grija de a soluționa această problemă lui Magua, care vorbise cu atîta convingere pentru a propune soluții, asupra cărora nu dăduse totuși explicații prea lămurite.

Fiorosul huron își atinsese scopul spre care țintea firea sa vicleană și îndrăzneată. Cîștigase terenul pe care-l pierduse în ochii concetățenilor și era acum iarăși în fruntea treburilor tribului său. I se acordase conducerea deplină, și, atît timp cît avea să-și mențină popularitatea, nici un monarh nu s-ar fi putut lăuda că se bucura de o autoritate mai despotică, mai ales cîtă vreme tribul se afla într-un ținut ostil. Încetînd deci să mai consulte pe ceilalți, el începu prin a-și asuma toată răspunderea, cu înfățișarea gravă și demnă ce trebuia s-o aibă șeful suprem al unui trib al huronilor.

Trimise cercetași în toate părțile, pentru a identifica mai bine urmele fugarilor; ordonă unor spioni dibaci să se ducă să vadă ce se petrece în tabăra delawarilor; sfătui pe războinici să se reîntoarcă în colibe lor, lingușindu-i cu speranța că vor avea ocazie în curînd să-și cîștige faima în noi fapte de arme, și spuse femeilor să se

retragă cu copiii, adăugînd că e de datoria lor să tacă și să nu se amestece în treburile bărbaților.

După ce dădu aceste ordine, inspectă tabăra, oprindu-se uneori pentru a intra într-o colibă, cînd socotea că prezența lui putea să fie plăcută, sau a linguși pe cei ce o locuiau. Încuraja pe prietenii care-i acordaseră încrederea, convingea pe cei șovăitori și mulțumea pe toată lumea.

În cele din urmă, se întoarse în cabana lui. Soția — pe care o părăsise cînd fusese obligat să se îndepărteze de trib — murise ; copii n-avea și locuia într-o colibă izolată, a cărei construcție nici măcar nu fusese terminată — tocmai aceea în care îl găsisese Ochi-de-Șoim pe David. Huronul îi permisesese să locuiască în ea și-i îngăduia prezența, cînd se aflau împreună, cu o nepăsare disprețuitoare și cu un aer de superioritate mîndră. În această cabană se retrase Magua după ce își termină toate pregătirile, dar, pe cînd ceilalți dormeau, gîndul lui era departe de odihnă. Dacă vreun huron ar fi fost destul de curios să pîndească ce făcea noul șef ce fusese ales, l-ar fi văzut așezat într-un colț al colibei, gîndindu-se la planurile lui. Așa rămase toată noaptea, pînă a doua zi, cînd dăduse ordin mai multor războinici să vină să-l întîlnească. Din cînd în cînd, focul ațîtat de el făcea să i se vadă mai bine pielea roșie și trăsăturile fioroase. Văzîndu-l astfel, nu era greu să-ți închipui că este prințul întunericului, ocupat să urzească niscui comploturi mîrșave ca să-și răzbune nedreptățile pe care-și imagina că le îndurase.

Mult timp înainte de revărsatul zorilor, războinicii veniră unii după alții în coliba singuratică a lui Magua. Se adunară vreo douăzeci, înarmați cu puști sau alte arme, însă nici unul n-avea chipul zugrăvit ca pentru război. Toți tăceau, intrarea lor în colibă pîrînd neobservată. Unii ședeau într-un colț, alții rămaseră în picioare, nemișcați ca niște stane de piatră.

Cînd sosi și ultimul, Magua se ridică, se puse în fruntea lor și dădu semnalul de plecare. Îl urmară unul cîte unul, în ordinea de marș căreia i s-a dat denumirea de „șir indian“. Spre deosebire de soldați, care atunci cînd pornesc în marș, sînt totdeauna zgomotoși, ei porniseră tăcuți din tabără, semănînd mai curînd cu niște năluci ce ar fi alunecat prin beznă, decît cu niște războinici, care se duc să-și câștige o faimă trecătoare cu prețul sîngelui lor.

În loc să ia drumul ce ducea direct în tabăra delawarilor, Magua urmă cîtva timp malurile pîriului și ajunse pînă la micul lac artificial al Castorilor. Cînd intrară în luminișul locuit de aceste animale harnice, se crăpa de ziuă. Magua, care îmbrăcase din nou costumul de huron, purta zugrăvită pe blana ce-i servea de veșmînt figura unei vulpi. În urma lui se afla un șef care luase — ca simbol sau totem — un castor; așa încît ca să treacă pe lîngă o adunare atît de numeroasă a unor închipuiți prieteni ai săi, fără a le arăta nici un semn de respect, ar fi însemnat — după el — să se facă vinovat de o profanare.

În consecință se opri pentru a vorbi castorilor, ca și cum s-ar fi adresat unor ființe cu deplină simțire; capabile să înțeleagă. Îi numi verii săi, le aminti că datorită protecției și influenței lui se bucură de liniște, în timp ce ațiția negustori lacomi ațiță pe indieni ca să-i omoare. Le făgădui că va continua să-i ocrotească și-i rugă să-l poarte recunoștință pentru aceasta. Apoi le vorbi de expediția în care porniseră și le spuse pe ocolite că ar fi potrivit să-și sprijine ruda, împrumutîndu-i din prudența pentru care erau atît de vestiți ¹.

În timp ce pronunța acest discurs neobișnuit, însoțitorii săi erau gravi și atenți, ca și cum toți ar fi fost la

¹ Aceste cuvîntări adresate animalelor sînt frecvente la indieni; adeseori ei le țin și înaintea victimelor lor, acuzîndu-le de lășitate sau lăudîndu-le curajul, după cum dau dovadă de stoicism sau de slăbiciune în suferință (n.a.).

fel de convinși că așa trebuia să glăsuiască. Cîteva capete de castori se arătară la suprafața apei, și huronul își exprimă satisfacția, convins că nu sporovăise degeaba. Tocmai cînd termină cuvîntarea, i se păru că vede capul unui castor mare ieșind dintr-o vizuină mai îndepărtată de celelalte, pe care o socotise părăsită. Acest semn neobișnuit de încredere fu socotit ca o prevestire foarte favorabilă și cu toate că animalul se retrase cu oarecare grabă, huronul nu mai conțîni cu elogiile și mulțumirile sale.

Cînd Magua socoti că se acordase destul timp pentru afecțiunea ce trebuia arătată familiei războinicului, dădu semnalul de plecare. În timp ce indienii își continuau drumul cu pași pe care urechile unui european nu i-ar fi putut auzi, același castor își scoase din nou capul din vizuină. Dacă unul din huroni s-ar fi întors să-l privească, ar fi văzut că animalul supraveghea mișcările detașamentului cu atîta interes și dibăcie de parcă ar fi fost înzestrat cu judecată omenească. Și, într-adevăr, castorul dădea în asemenea măsură dovadă că spiona efectiv pe huroni, încît un observator atent n-ar fi putut avea explicația acestui mister decît dacă ar fi băgat de seamă că, după ce huronii intrară în pădure, animalul se arătă în întregime, și gravul și tăcutul Chingachgook își zvîrli de pe cap blana ce îl acoperea.

— Să n-o lungim căci, după cum vezi,
am destule treburi.

SHAKESPEARE

(Mult zgomot pentru nimici)

Tribul, sau mai bine zis jumătate din tribul delawarilor, a căror tabără se învecina cu aceea a huronilor, avea cam același număr de războinici.

La fel ca alte triburi din acele ținuturi, delawarii îl urmaseră pe Montcalm în teritoriul englezilor și făcuseră dese și serioase incursiuni în pădurile al căror vînat mohawkii socoteau că le aparține în mod exclusiv. Însă, cu acea rezervă înăscută indienilor, ei crezuseră potrivit să rupă alianța cu generalul francez, în momentul cînd ajutorul lor ar fi putut să-i fie mai trebuincios ca oricînd.

Francezii explicaseră în fel și chip această atitudine neașteptată a aliaților lor; părerea cea mai acreditată era că delawarii nu voiseră nici să calce vechiul tratat, care obliga pe irochezi să-i apere și să-i ocrotească, nici să fie siliți să lupte împotriva acelor pe care îi socoteau înainte drept stăpînii lor. Cît despre delawari, se mulțumiseră să-i spună prin emisarii lor lui Montcalm, cu laconismul lor indian, că securile se tociseră și că va trebui timp ca să fie reascuțite. Generalul comandant al Canadei crezuse mai prudent să păstreze prietenia unui trib pasiv decît să-și facă din el un dușman declarat — printr-un act de severitate, rău înțeles.

În această dimineață, în timp ce Magua își ducea tăcut detașamentul prin pădure, de-a lungul eleșteului castorilor — așa cum am povestit — soarele, răsărind deasupra taberei delawarilor, îi găsi în plină activitate, ca și cum

ar fi fost în miezul zilei. Toate femeile roboteau ; unele pregăteau mîncarea de dimineață, altele aduceau apa și lemnele de care era nevoie, însă cele mai multe își întreprueau lucrul pentru a se opri din colibă în colibă, ca să sporovăiască puțin, pe șoptite și în grabă, cu cumetrele lor. Războinicii se adunaseră în grupuri, grupuri ; părea că în loc să discute stăteau mai mult pe gînduri ; cînd unul din ei deschidea gura ca să-și dea o părere, se simțea după tonul lui că o chibzuise îndelung. Cele necesare pentru vînătoare se aflau între colibe, însă nimeni nu părea grăbit să le folosească. Ici-colo se vedea cîte un războinic cercetîndu-și armele cu o atenție pe care nu o vădea nicio dată cînd știa că în pădure nu va întîlni decît animale sălbatice. Cînd și cînd, privirile războinicilor dintr-un grup se îndreptau înspre o cabană mare, liniștită, situată în centrul taberei, ca și cum ea ar fi fost obiectul tuturor gîndurilor lor.

În timp ce se petrecea această scenă, un indian apărură deodată la extremitatea podișului stîncos pe care se afla tabăra. Era neînarmat, și în felul în care îi era zugrăvit chipul părea să aibă de scop să-i îmblînzească gravitatea și severitatea trăsăturilor. Cînd ajunsese în dreptul delawarilor se opri și făcu un semn de pace și prietenie, ridicînd mai întîi un braț spre cer, iar apoi punîndu-și solemn mîna pe piept. Delawarii îi răspunseră cu un murmur de bun-venit și-l încurajară să se apropie, repetînd această manifestare amicală.

Asigurîndu-se astfel că va fi bine primit, indianul părăsi marginea stîncii unde se oprise un moment, trupul conturîndu-i-se pe orizontul împodobit cu minunatele culori ale zorilor, și înaintă încet și demn spre locuințe. Pe cînd se apropia, nu se auzea decît zgomotul ușor al podoabelor de argint, ce le purta la gît și la brațe, și al clopoșeilor mocasinilor săi din piele de cerb. El salută politicos pe toți bărbații pe lingă care trecu, însă nu acordă nici o atenție femeilor, ca și cum ar fi socotit că nu-i ne-

voie să le cîştige încrederea pentru treaba neînsemnată ce-l aducea acolo. Cînd ajunse lingă grupul unde erau căpeteniile, care se puteau recunoaște după înfățișarea lor gravă și impunătoare, se opri, și delawarii văzură că venise în mijlocul lor un șef huron, pe care-l cunoșteau bine : Vulpea-Șireată.

Fu primit în tăcere și cu prudență. Războinicii ce se aflau în față se dădură în lături, pentru a face loc aceluia care era socotit drept cel mai bun orator al lor și care vorbea toate limbile folosite de sălbaticii din nordul Americii.

— Fii binevenit, înțeleptule huron ! zise un delawar, în limba Maqua. Mîncă-vei oare *suc-co-tush-ul*¹ cu frații tăi de la lacuri ?

— Pentru asta am și venit ! răspunse Magua, cu demnitatea unui prinț oriental.

Conducătorul delawar întinse brațul, strînse încheietura huronului în semn de prietenie, iar acesta făcu la fel. Apoi, conducătorul delawar invită pe Magua să intre în coliba lui și să ia împreună gustarea de dimineață. Invitația fu primită, și cei doi războinici, urmați de alți cîțiva conducători vîrstnici, se retraseră, lăsînd pe ceilalți delawari arzînd de nerăbdare să afle motivul acestei vizite neobișnuite. Totuși ei nu-și manifestau curiozitatea nici măcar printr-o silabă sau cel mai neînsemnat gest.

În timp ce luau frugala lor masă, vorbiră foarte puțin, îndeosebi despre marea vîntătoare la care se știa că Magua luase parte cîteva zile mai înainte. Nici curtenii cei mai rafinați nu ar fi putut mai bine decît gazdele delaware să se prefacă că socotesc această vizită drept o simplă manifestare de prietenie, deși fiecare din ei era convins că trebuie să aibă vreun motiv secret și pesemne impor-

¹ *Suc-co-tush* este o mîncare făcută de obicei numai din porumb și mazăre. Această mîncare este foarte cunoscută și apreciată de albi din Statele-Unite, care-o numesc la fel (n.t.)

tant pentru ei. După ce mîncară și se săturară, femeile luară talerele și ulcelele de la masă și cei doi șefi indieni se pregătiră să se întreacă în șiretenie și iscusință.

— Chipul tatălui nostru din Canada nu mai privește spre fiii săi huroni ? întrebă delawarul.

— Și-a întors capul vreodată ? îi numește pe huroni scumpii săi copii ! replică Magua.

Delawarul aprobă grav, deși știa perfect că această afirmație era falsă, apoi adăugă :

— Securile tinerilor voștri războinici s-au înroșit strașnic !

— Da ! zise Magua. Însă acum s-au tocit, cu toate că strălucesc, căci jenghizii au fost uciși și avem vecini pe delawari.

Delawarul răspunse la acest compliment la adresa păcii dintre ei, printr-un gest al mîinii și tăcu. Profitînd de aluzia pe care gazda o făcuse cu privire la masacrul de la fortul William-Henry, Magua întrebă :

— Prizoniera îi supără pe frații mei ?

— Ea e binevenită printre noi !

— Drumul care desparte tabăra delawarilor de aceea a huronilor nu e lung și e ușor ; dacă le provoacă încurcături fraților mei, o pot trimite la femeile mele !

— Ea e binevenită la noi ! repetă delawarul, mai grav ca prima dată.

Magua, dezorientat, tăcu puțin, însă căută să pară nepăsător față de răspunsul în doi peri ce-l primise la prima încercare pe care o făcuse, ca să smulgă din mîinile vecinilor săi prizoniera pe care le-o încredințase.

— Nădăjduiesc, — glăsui el în sfîrșit, — că tinerii mei războinici lasă prietenilor mei delawari un ținut destul de mare pentru a vîna pe munți.

— Lenapii nu au nevoie de îngăduința nimănui pentru a vîna pe munții lor ! răspunse mîndru celălalt.

— Fără îndoială, dreptatea trebuie să domnească între pieile roșii ! De ce să ridice *tomahawk*-ul și cuțitul unii

împotriva altora ! Fețele-Palide nu le sînt oare dușmani comuni ?

— Da, da ! exclamă în același timp două-trei voci.

Magua așteaptă cîteva minute, pentru ca cele spuse de el să impresioneze pe delawari.

— N-au venit oare mocasini străini în aceste păduri ? Frații mei n-au simțit urmele oamenilor albi ? întrebă el.

— Tatăl meu din Canada poate să vină, răspunse într-o doară ! Copiii săi sînt gata să-l primească.

— Cînd va veni Marele Șef, va fuma cu indienii în wigwam-urile lor, și atunci vor spune și huronii : „Să fie binevenit“. Însă jenghizii au brațe lungi și picioare care nu obosesc niciodată. Tinerii mei războinici au visat azi noapte că au văzut urmele jenghizilor în apropierea taberei delawarilor.

— Să poștească ! Nu-i vor găsi dormind pe lenapi !

— Prea bine ! Războinicul, a cărui ochi stă la pîndă, poate să-și vadă dușmanul ! zise Magua care, constatînd că nu poate risipi atît de lesne bănuiala tovarășului său, încercă o altă manevră.

— Am adus cîteva daruri fratelui meu ! spuse el. Tribul meu are motive să nu poarte război, însă prietenii noștri n-au aceleași gînduri, după cît se pare !

După ce-și manifestă astfel dorința de pace, vicleanul șef se ridică și înșiră grav darurile înaintea ochilor uimiți ai gazdelor. Erau bijuteriile ieftine ale nenorocitelor ce fuseseră jefuite și masacrate în apropierea fortului William-Henry. Magua le împărți cu multă dibăcie. Pe cele ce străluceau mai tare le dăruie celor două căpetenii mai de seamă, printre care era și Inimă-Tare, gazda sa ; pe celelalte le oferi unor șefi mai puțin importanți, avînd grijă să le laude valoarea, pentru a nu lăsa impresia că au fost neîndreptățiți. Într-un cuvînt, folosind abil lingușirea și dărnicia, nu întîrzie să citească pe chipurile căpeteniilor delaware că le și cîștigase de partea lui.

Manevra pe care o folosi avu rezultate imediate. Fețele delawarilor deveniră mai puțin grave ; începură să fie mai prietenoși ; chiar Inimă-Tare, care își datora porecla unei isprăvi de seamă, ale cărei amănunte n-au ajuns pînă la noi, îi spuse lui Magua, după ce privi puțin partea sa generoasă de pradă, cu o mulțumire vădită :

— Fratele meu este un mare șef ! Fie binevenit !

— Huronii sînt prietenii delawarilor ! rosti Magua. Și de ce n-ar fi ? Oare nu același soare le rumenește pielea ? Oare nu în aceleași păduri vîna-vor după moarte ? Pieile Roșii trebuie să fie prietene și să aibă ochi-n patru, ca să vadă ce fac albi ! Fratele meu n-a văzut urmele unor spioni în pădure ?

Delawarul uită pentru o clipă dîrzul înțeles al poreclei sale, ca și răspunsul în doi peri, pe care-l dăduse la aceeași întrebare puțin timp mai înainte și, cum inima-i se mai îmblinzise în urma darurilor primite, vorbi mai clar :

— S-au văzut mocasini străini în jurul taberei noastre, au intrat chiar în locuințele noastre.

— Frații mei au alungat pe ciini ? întrebă Magua, fără a lăsa să se observe că vorbele lui erau în contradicție cu răspunsul ce i se dăduse.

— Nu ! străinul este totdeauna binevenit la copiii lenapilor.

— Firește, străinul ; dar spionul ?

— Oare, jenghizii folosesc pe femeile lor ca spioni ? Șeful huron n-a spus chiar el că a făcut femei prizoniere în timpul luptei ?

— N-a spus o minciună ! Jenghizii au trimis spioni ! Ei au venit în *wigwam*-urile noastre, însă nimeni nu le-a zis : „Fiți bineveniți !“. Atunci ei au fugit la delawari, pentru că spun că sînt prietenii lor, ai jenghizilor, și că nu vor să mai știe de chipul tatălui lor din Canada.

Această aluzie dibace, într-o societate mai evoluată, i-ar fi atras lui Magua reputația de diplomat abil. Gaz-

dele ştiau prea bine că pasivitatea tribului lor, în timpul expediţiei împotriva fortului William-Henry, fusese un motiv pentru care francezii îi acuzaseră pe delawari de mai multe ori ; această atitudine făcuse să fie priviţi cu neîncredere. Nu e nevoie să analizăm prea mult cauzele şi efectele, pentru a aprecia că o asemenea situaţie putea să le dăuneze în viitor, mai ales că aşezările lor obişnuite şi pădurile din care-şi procurau hrana se aflau pe teritoriul francez. Aşa că ultimele cuvinte ale huronului provocară dezaprobare, dacă nu chiar îngrijorare pentru cei de faţă.

— Tatăl nostru din Canada poate să ne privească în faţă ; copiii lui nu s-au schimbat ! E adevărat că tinerii noştri războinici n-au mers pe cîmpul de bătaie ! Au avut visuri care i-au împiedicat ! Însă asta nu înseamnă că-l iubesc şi-l respectă mai puţin pe Marele Şef alb !

— Oare acesta o să creadă aceste spuse, cînd va afla că cel mai mare duşman al său este hrănit în tabăra copiilor lui ? Cînd i se va spune că un jenghiz, pătat de sînge, fumează înaintea focului lor ? Cînd va afla că Faţa-Palidă, care i-a omorît atîţia din prieteni, se bucură de libertate în mijlocul delawarilor ! Hei ! Hei ! Tatăl nostru din Canada nu-i un prost.

— Cine este jenghizul de care delawarii trebuie să se teamă, care i-a ucis războinicii şi este duşmanul de moarte al Marelui Şef alb ?

— Carabină-Lungă !

Acest nume, bine cunoscut, îi făcu pe războinicii delawari să tresară, dovedind prin mirarea lor că nu ştiu că cel ce era atît de temut de triburile indiene, aliate Franţei, se afla în puterea lor.

— Ce vrea să spună fratele meu ? întrebă mirat Înimă-Tare, ieşind din nepăsarea obişnuită rasei sale.

— Un huron nu minte niciodată ! răspunse Magua, încrucişînd indiferent braţele. Delawarii să-şi cerceteze pri-

zonieril ; printre ei o să găsească unul a cărui piele nu e nici roșie, nici albă !

Urmă o lungă tăcere. Inimă-Tare își chemă tovarășii într-un colț al încăperii, pentru a se sfătui cu ei. În sfârșit trimise mai multe ștafete, ca să cheme la sfat pe șefii cei mai mari ai tribului.

Curînd, aceștia sosiră, unul după altul. Fiecăruia i se împărtășea importanta știre, adusă de Magua. Toți își manifestară surpriza prin exclamația generală „Uhu !“. Vestea se răspîndi din gură-n gură, pretutindeni în tabără pînă ce ajunse să provoace o rumoare generală. Femeile își încetară lucrul, pentru ca să încerce să mai afle cite ceva de la războinici. Copiii își uitară de jocuri, ținîndu-se de părinți și părăind la fel de uimiți ca aceștia de îndrăzneala temutului lor dușman. Orice activitate încetă ; s-ar fi zis că întreg tribul nu mai avea altă treabă decît să stea și să-și exprime — fiecare în felul lui — simțămîntul ce-l încerca la aflarea acestei știri.

Cînd se mai liniștiră, bătrînii începură să se gîndească la măsurile, pe care — pentru onoarea și securitatea tribului — erau obligați să le ia într-o împrejurare atît de delicată și încurcată. Între timp, Magua rămăsese în picioare, sprijinit nepăsător de un perete al cabanei ; părea că nu acordă nici o importanță hotărîrilor ce urma să le ia consiliul. Totuși, nici o intenție a gazdelor nu scăpa privirilor sale iscoditoare. Cunoscînd perfect firea indienilor la care venise, prevedea ce hotărîri vor lua și s-ar putea afirma că în multe privințe le ghicea gîndurile, înainte chiar ca ele să se fi înfiripat în mintea lor.

Sfatul delawarilor nu dură mult, și cînd se termină, o rumoare generală vesti că se va convoca imediat o adunare a întregului trib. Aceste adunări solemne, fiind rare și neavînd loc decît în împrejurări deosebit de însemnate, șiretul huron — care rămăsese singur într-un colț, tăcut, dar atotvăzător — își dădu imediat seama că sosise momentul în care planurile sale puteau sau să triumfe, sau

să se spulbere. Ieși deci din colibă și se duse tăcut în fața locuințelor, unde războinicii și începuseră să se adune.

Se scurse cam o jumătate de oră pînă ce tot tribul se strînse în acel loc ; căci nu lipseau nici femeile, nici copiii. Răgazul fu folosit pentru a se face pregătirile necesare unei adunări solemne și extraordinare. Cînd însă soarele răsări deasupra muntelui înalt, pe coasta căruia delawarii își stabiliseră tabăra, razele lui — pătrunzînd prin ramurile stufoase ale arborilor de pe vîrfurile stîncilor — căzură asupra unei mulțimi de oameni de aproape o mie două sute de suflete, cu femei și copii, fiecare atît de atent, încît ar fi zis că era personal interesat de problema ce urma să fie dezbătută.

În aceste adunări ale sălbaticilor, în care orice intervenție nechibzuită compromite pe veci un vorbitor, nimeni nu se arată nerăbdător să se evidențieze sau să îndemne pe ceilalți să ia vreo hotărîre pripită. Vîrsta și experiența sînt singurele titluri care permit expunerea unei păreri în fața adunării. Pînă atunci, nici forța trupească, nici vitejia, nici darul vorbirii nu fuseseră socotite motive întemeiate pentru a îngădui cuiya să calce această veche datină.

Acum, războinicul bătrîn sau alte căpetenii păreau că se puteau folosi de acest privilegiu, însă toți tăceau, ca și cum ar fi fost înspăimîntați de importanța problemei. Liniștea — care precede totdeauna adunările indienilor — durase mai mult ca de obicei. Nimeni, nici măcar cel mai mic băiat nu dădea vreun semn de nerăbdare sau de surprindere. Toți priveau în pămînt ; doar cînd și cînd se uitau spre o cabană, care se deosebea poate de celelalte, prin acoperișul mai solid, care o apăra contra intemperiilor.

În sfîrșit se auzi acea rumoare surdă, caracteristică adeseori adunărilor indiene, și toată mulțimea se ridică imediat, ca la o comandă. Poarta cabanei se deschise și

trei bărbați pășiră domol spre locul adunării. Erau trei bătrâni, toți mai vîrstnici decît oricare din cei ce se aflau adunați. Unul din ei — pe care îl sprijineau ceilalți doi — avea o etate la care rar ajung oamenii ; umbla încovoiat, pentru că pe umerii lui apăsau peste o sută de ani. Nu mai avea pasul ușor și trupul zvelt al indienilor și era obligat să meargă foarte încet, aproape dus de ceilalți. Pielea sa roșie și brăzdată de cute contrasta ciudat cu părul alb și bogat ce-i cădea pe umeri și care nu fusese poate tăiat de mai multe generații.

Straiele acestui patriarh — căci vîrsta, numărul descendenților și influența de care se bucura în trib îi dădeau dreptul la această denumire — erau bogate și impunătoare ; avea o mantie dintr-o blană foarte frumoasă, căreia i se tunsese părul, pentru a se zugrăvi pe ea cîteva din isprăvile războinice prin care se ilustrase acum o jumătate de veac. Pe piept îi străluceau numeroase decorații, unele de argint, altele chiar de aur — daruri pe care le primise de la diverși demnitari europeni, în cursul îndelungatei lui existențe. Pe brațe și picioare avea brățări de aur ; capul — cu părul bogat, pe care-l lăsase să crească în valuri, de cînd nu se mai dusesse în războaie — era împodobit cu un fel de diademă de argint aurit ce avea pe deasupra trei mari pene negre de struț, care cădeau pe pletele-i albe într-un izbitor și mîndru contrast. Minerul *tomahawk*-ului său era bătut în argint, la fel ca și acela al cuțitului, care strălucea ca și cum ar fi fost de aur masiv.

Cînd rumoarea, emoția și încîntarea provocată de apariția neașteptată a acestui bărbat venerabil se mai potoliră, numele de Tamenund trecu din gură-n gură. Magua auzise adeseori vorbindu-se de înțelepciunea și spiritul de dreptate al acestui bătrîn războinic delawar. Faima lui era atît de mare, încît se spunea că ar fi avut darul să stea în taină de vorbă cu Marele Spirit. Aceasta făcuse

ca numele lui să se transmită — cu o mică schimbare — și la uzurpatorii albi ai ținutului său, fiind astfel denumit sfântul tutelar al unui vast imperiu¹. Șeful huron se așează într-un loc de unde putea să privească mai de aproape chipul aceuia al cărui glas părea că va avea o influență covârșitoare asupra reușitei planurilor lui.

Bătrînul închisese ochii, ca și cum ar fi obosit privind atît de mult timp pasiunile omenești. Culoarea pielii nu era ca a celorlalți indieni: era mai închisă, din cauză că fusese tatuată cu nenumărate mici linii complicate, dar regulate, precum și cu diferite figuri.

Cu toate că huronul se așezase într-un loc foarte vizibil, Tamenund trecu prin fața lui fără să-i acorde nici o atenție. Sprijinit de cei doi bătrîni însoțitori, înaintă spre mulțimea care se dădu la o parte, pentru a-i face loc, și se așează în mijlocul ei, cu înfățișarea demnă a unui monarh și bunătatea unui părinte.

E cu neputință să descriem respectul și afecțiunea de care fuseseră însuflețiți toți membrii tribului, cînd văzuseră, sosind pe neașteptate, pe acela ce parcă aparținea unei alte lumi. După cîteva minute, care se scurseră într-o tăcere adîncă — potrivit obiceiului — principalele căpetenii se apropiară pe rînd de el, îi luară mîna și o duseră la frunte, ca și cum i-ar fi cerut binecuvîntarea. Războinicii cei mai tineri se mulțumiră apoi să-i atingă doar marginea straielor. Ceilalți păreau să fie mulțumiți că puteau să respire același aer ca șeful ce fusese atît de viteaz și care mai era încă atît de drept și înțelept. După ce prezentară patriarhului acest omagiu de profundă venerație, căpeteniile și războinicii se întoarseră la locurile lor și o tăcere adîncă domni pretutindeni.

¹ Americanii numesc uneori pe sfîntul lîr tutelar Tameny, diformare a numelui celebrului șef, despre care pomenim aici. Multe tradiții amintesc de reputația și puterea lui Tamenund (n.a.).

Atunci, câțiva tineri războinici, care primiră în șoaptă instrucțiuni de la însoțitorii lui Tamenund, se ridicară și se duseră în cabana pomenită mai sus, din mijlocul taberei.

După puțin timp, războinicii se întoarseră, aducând în fața adunării pe cei ce prilejuiseră toate aceste pregătiri solemne. Toți se dădură la o parte pentru a-i lăsa să treacă, închizând apoi rîndurile. Prizonierii se aflau acum chiar în mijlocul marelui cerc ce-l formase tribul.

Membrii adunării se așezară ; depășind cu statura sa pe celelalte căpetenii, Achille se adresă cu aceste cuvinte regelui...

POPE
(Homer)

În față stătea Cora, care ținea strâns în brațe pe Alice, arătându-și astfel nețărmurita iubire ce o purta surioarei ei. Cu toată înfățișarea fioroasă și amenințătoare a sălbaticilor care o înconjurau din toate părțile, sufletul nobil și generos al fetei era neînfricat, nu se temea de ce o aștepta pe ea, ci își ațintea privirile asupra chipului palid și înspăimântat al Alicei, care tremura.

Lângă ele, Heyward — nemișcat — părea atît de preocupat de cele două surori, încît în aceste momente, atît de groaznice, nu știa pe cine iubește mai mult. Ochi-de-Șoim stătea puțin mai în urmă, arătându-și în felul acesta respectul față de rangul celor pe care îi însoțea. Cu toate că trecuseră prin aceleași primejdii — care l-ar fi îndreptățit să uite deosebirea dintre ei — le arăta aceeași considerație. Uncas nu se afla printre ei.

Cînd se făcu liniște și după obișnuita pauză de rigoare, unul din cei doi bătrîni șefi, care se așezase lângă patriarh, se ridică și întrebă cu voce tare, într-o engleză foarte corectă :

— Care din prizonierii mei este Carabină-Lungă ?

Duncan și vînătorul tăcură. Primul aruncă o privire liniștită asupra celor prezenți, care așteptau gravi și tăcuți, dar se dădu un pas înapoi cînd îl zări pe Magua, pe a cărui figură se citea răutatea și perfidia. Își dădu seama imediat că intrigile acestui viclean sălbatic fuseseră cauza aducerii lor dinaintea acestui tribunal și se hotărî să facă

tot ce-i sta în putință, pentru a-i dejuca planurile sinistre chiar în noaptea aceea. Avusese prilejul să vadă în ce chip expeditiv judecau indienii pe cei ce li socoteau vinovați și se temea că acum li venise rîndul și prietenului său. În această situație critică, fără a se mai gîndi, se hotărî imediat să-și ocrotească prietenul, orice pericol ar fi avut de înfruntat. Totuși, înainte de a avea timp să răspundă, întrebarea fu repetată mai tare și mai stăruitor.

— Dați-ne arme ! strigă atunci mîndru maiorul. Trimiteți-ne la vînătoare ! Faptele o să vorbească pentru noi !

— Iată, așadar, războinicul al cărui nume l-au auzit atît de des urechile noastre ! glăsui din nou căpetenia indiană, cu acel interes și acea vie curiozitate pe care le încerci cînd vezi pentru prima dată pe cineva a cărui glorie sau nenorocire, virtuți sau crime l-au făcut celebru. De ce a venit omul alb în tabăra delawarilor ! Ce l-a adus ?

— Nevoia. Am venit să caut hrană, un adăpost și prieteni !

— Nu-i adevărat ! Pădurile sînt pline de vînat. Capul unui războinic n-are nevoie, pentru a se adăposti, decît de un cer fără nori, iar delawarii sînt dușmanii, nu prietenii jenghizilor. Buzele tale au vorbit, dar n-au spus ce au pe inimă !

Duncan, neștiind ce trebuie să mai răspundă, tăcu. Însă vîntorul, care ascultase cu atenție, păși îndrăzneț înainte și luă, la rîndul său, cuvîntul :

— Dacă n-am răspuns la numele de Carabină-Lungă, să nu credeți că am făcut-o de rușine sau de teamă ; aceste două simțăminte nu pot să pună stăpînire pe un om cinstit. Însă nu recunosc mingașilor dreptul de a da un asemenea nume aceluia ale cărui servicii au meritat din partea prietenilor o poreclă mai onestă ; mai ales că această denumire este o insultă și o minciună, căci „Uci-gătorul de cerbi“ este o pușcă bună și credincioasă, nu o carabină. Cu toate acestea, ai mei m-au numit Nathanias.

Delawarii care locuiesc pe malurile râului cu același nume m-au poreclit Ochi-de-Șoim, cît despre irochezi, și-au permis să-mi spună Carabină-Lungă fără ca să le dau voie.

Toate privirile care se fixaseră cu gravitate pînă atunci asupra lui Duncan se ațintiră imediat asupra trăsăturilor bărbătești și încordate ale aceuia a căruia i se dăduse o poreclă ce devenise atît de vestită. Nu era o priveliște obișnuită să vezi două persoane disputîndu-și o atît de mare onoare ; mistificatori — deși rari — se găseau printre sălbatici, căci ceea ce interesa îndeosebi pe delawari, care voiau să fie drepti și severi, era să afle adevărul. Cîțiva bătrîni se sfătuiră și hotărîră să-l întrebă din nou pe Magua în această privință.

— Fratele meu a spus că un șarpe s-a strecurat în tabăra noastră ! Unde-i ?

Huronul arătă cu degetul pe vînător, însă continuă să tacă.

— Un delawar înțelept își pleacă urechile la urletele unui lup ? Un ciine nu minte niciodată ! Dar ați văzut vreodată un lup care să spună adevărul ? zise Duncan, convins o dată mai mult că vechiul său dușman le-a pus gînd rău.

Ochii lui Magua scăpărară, apoi stăpînindu-se imediat, amintindu-și că trebuie să-și păstreze prezența de spirit, se întoarse disprețuitor, încredințat că istețimea indienilor nu se va lăsa amăgită de cuvinte. Nu se înșelă căci, după ce se sfătui puțin, aceeași căpetenie, care vorbise mai înainte, se întoarse spre el și-i aduse la cunoștință hotărîrea bătrînilor, deși în termeni foarte prudenți :

— Fratele meu a fost tratat drept înșelător și prietenilor săi le pare rău ! Ei au să arate că el a spus adevărul ! Să se dea arme prizonierilor și să dovedească prin fapte, care din cei doi este războinicul pe care vrem să-l cunoaștem !

Magua își dădu seama că această probă fusese propusă pentru că nu aveau încredere în el ; se prefăcu însă că o

socotește că un semn de prietenie. Făcu deci un gest de aprobare, știind bine că vînătorul era prea bun trăgător, pentru ca rezultatul încercării să nu confirme ceea ce afirmase. Li se dădură arme imediat, și cei doi rivali primiră ordinul să tragă — pe deasupra mulțimii — într-un vas de pămînt care se găsea, din întîmplare, pe un trunchi de arbore, la vreo sută cincizeci de picioare de locul unde se aflau.

Heyward zîmbea în sînea lui că trebuie să-și măsoare dibăcia de ochitor cu aceea a vînătorului, însă se hotărî să stăruie în minciuna sa generoasă, pînă va afla planurile lui Magua. Luă pușca, ochi de trei ori cu cea mai mare atenție și trase ! Glonte izbi copacul, la cîteva degete de vas, și un strigăt general de satisfacție vesti că proba îi dăduse prilejul să-și arate, din plin, iscusința. Chiar Ochi-de-Șoim înclină surprins capul, ca și cum nu s-ar fi așteptat la acest rezultat. Însă, în loc să se pregătească să tragă și el, rămase pe gînduri cîteva clipe, sprijinit de pușcă. Un tînăr indian, care-i dăduse arma, îi atrase atenția, într-o engleză stricată :

— Celălalt om alb poate să facă la fel ?

— Da, huronule ! strigă vînătorul, privindu-l pe Magua, în timp ce cu mîna dreaptă apucă pușca și o agită în aer cu atîta ușurință, parcă ar fi fost o trestie. Da, huronule, aș putea să te fac să zaci la picioarele mele ; nici o putere de pe pămînt nu ar fi în stare să mă împiedice ! Șoimul, care se aruncă asupra porumbelului, nu este mai sigur pe zborul său decît sînt eu pe arma asta, dacă aș vrea să-ți trimit un glonț în inimă. De ce n-o fac ? De ce ? Pentru că legile ce stăpînesc pe cei de culoarea mea mă împiedică și pentru că astfel aș putea atrage alte necazuri asupra unor ființe nevinovate ! Dacă ai auzit vreodată de dumnezeu, mulțumește-i ; mulțumește-i din toată inima, pe bună dreptate !

Înfățișarea vînătorului, ochii lui strălucitori, obrajii înflăcărați făcură pe cei care îl ascultau să-l privească cu

un fel de teamă respectuoasă. Delawarii își opriseră parcă toți respirația, ca să-și concentreze mai bine atenția. Cît despre Magua — fără a acorda o încredere totală cuvintelor liniștitoare ale dușmanului său — rămase totuși calm și nemișcat în mijlocul mulțimii, ca și cum ar fi fost ținut locului.

— Fă la fel ! repetă tinărul delawar, care era în apropierea vînătorului.

— Să fac la fel ! Să fac la fel ! strigă Ochi-de-Șoim, agitînd amenințător din nou arma deasupra capului, deși acum nu mai căuta cu privirea pe Magua.

— Dacă omul alb este Ochi-de-Șoim, să lovească mai aproape de țintă ! glăsui căpetenia.

Vînătorul începu să ridă atît de tare, pentru a-și arăta disprețul, încît îl făcu să tresară pe Heyward, de parcă ar fi auzit ceva cu totul neobișnuit. Ochi-de-Șoim lăsă să-i cadă greu pușca pe mîna stîngă, pe care o întinsese. În același timp se auzi detunătura, ca și cum numai fixarea armei ar fi fost destul ca să poată trage, și vasul de pămînt zbură în mii de bucăți, care căzură cu zgomot pe trunchiul copacului. Aproape imediat se auzi alt zgomot ; vînătorul aruncase pușca disprețuitor.

La început, toți fură cuprinși de admirație, apoi o rumoare puse stăpînire pe mulțime. Încetul cu încetul, murmurul deveni mai distinct, dovedind că există o mare deosebire de păreri printre cei de față. Pe cînd unii își manifestau cu glas tare admirația față de o asemenea dibăcie nemaiîntîlnită, restul tribului — adică cea mai mare parte — socotea că succesul vînătorului se datora întîmplării. Heyward se grăbi să confirme această părere, care era în sprijinul pretențiilor sale.

— E o întîmplare ! Nimeni nu poate să tragă fără să ochească ! exclamă el.

— O întîmplare ? repetă vînătorul, din ce în ce mai agitat, pentru că voia acum cu orice preț să-și stabilească

identitatea, deși Heyward îi făcea semne desperate ca să-l contrazică.

— Huronul crede că-i o întâmplare ? Dacă-i așa, dați-i și lui o pușcă, să vină lângă mine, și o să vedem cine-i mai bun trăgător. Dumitale, domnule maior, nu-ți fac această propunere, pentru că avem pielea de aceeași culoare și servim aceluiași stăpîn !

— Firește, huronul minte ! rosti cu răceală Heyward. L-ai auzit chiar dumneata cînd a spus că ești Carabină-Lungă !

E cu neputință să spunem ce cuvinte violente ar fi fost în stare să întrebuițeze Ochi-de-Șoim în voința lui îndărătnică de a-și stabili identitatea, dacă bătrînul delawar n-ar fi intervenit din nou :

— Șoimul care vine din nori se întoarce acolo cînd vrea. Dați-le puști !

De data aceasta, vînătorul apucă arma cu însuflețire, și deși Magua îi pîndea cu atenție fiecare mișcare, crezu că n-are de ce să-i fie teamă.

— Ei bine ! Să vedem în fața întregului trib al delawarilor cine este cel mai bun trăgător ! exclamă vînătorul, lovind patul puștii sale cu degetul care făcuse să pornească atîtea gloanțe ucigașe. Vezi ulcica ce atîrnă de copacul de colo, domnule maior ? Pentru că ești atît de bun trăgător, încearcă s-o lovești !

Duncan privi ținta ce i se propusese și se pregăti din nou să tragă. Ulcica era un mic vas, pe care-l folosesc în mod obișnuit indienii. Ea era prinsă, cu o curelușă de piele de căprioară, de o ramură putredă a unui pin nu prea înalt ; depărtarea era de cel puțin trei sute de picioare. Astea sînt ciudățeniile amorului propriu, căci maiorul — deși nu se sinchisea prea mult de părerea sălbaticilor ce erau arbitri — uită cauza acestui concurs, pentru a se sili din tot sufletul să-l cîștige. S-a văzut că îndemînarea lui nu era de disprețuit ; deci se hotărî să profite de toate avantajele. Dacă viața lui ar fi fost legată de

lovitura pe care urma s-o tragă, tot n-ar fi pus mai multă grijă atunci cînd ochi. Trase, și trei sau patru indieni, care alergară imediat să controleze ținta, strigară că glonte se află în copac la foarte mică distanță de ulcică. Războinicii izbucniră în aclamații și toți priviră pe vînător, pentru a vedea ce-o să facă.

— Destul de bine pentru un ostaș al trupelor regale americane, rîse Ochi-de-Șoim. Însă dacă lovitura mea și-ar fi greșit astfel ținta, mulți jderi, din ale căror piei se fac manșoanele doamnelor, s-ar mai fi aflat încă și azi în pădure ! Mulți mingași sîngeroși — pe care i-am trimis pe lumea cealaltă — ar mai fi devastat și acum provinciile noastre ! Sper că *squaw*-a, căreia îi aparține ulcica, mai are și altele în *wigwam*-ul ei, căci în ulcica pe care o ochesc n-o să se mai poată pune niciodată apă !

În timp ce vorbea, vînătorul își încărcă pușca, apoi făcu un pas îndărăt și ridică încet arma de la pămînt, cu o mișcare sigură și uniformă. Cînd ajunse în dreptul ochilor, rămase doar un moment ca încremenită. S-ar fi zis că omul și pușca erau de piatră. În chiar acea clipă, glonțul porni cu o flacără clară și strălucitoare. Tinerii indieni alergară din nou la copac ; căutară plumbul în toate părțile, însă zadarnic ; reveniră afirmînd că n-au găsit nici o urmă a plumbului.

— Pleacă ! spuse disprețuitor bătrînul șef vînătorului. Ești un lup în piele de cîine ! Am să vorbesc lui Carabină-Lungă despre jenghizi.

— Ah ! dacă aș avea arma datorită căreia port această poreclă, m-aș obliga să țintesc curelușa și să fac să cadă ulcica, în loc s-o găuresc ! exclamă vînătorul, fără a se lăsa intimidat de tonul sever al bătrînului. Nesăbuiților ! Dacă vreți să găsiți glonțul unui bun trăgător al acestor păduri, nu trebuie să căutați în jurul țintei, ci chiar în ea !

Tinerii indieni înțelesesă imediat ce voia să spună, căci de data asta vorbise în limba delawarilor. Alergară și smulseră ulcica de pe copac și o ridicară în aer cu strigăte

de bucurie, arătînd că plumbul o străbătuse prin fund, după ce trecuse prin gaura ulcelei.

Strigăte de admirație izbucniră de pretutindeni, din rîndul războinicilor. Rezultatul fu decisiv și Ochi-de-Șoim își văzu recunoscut dreptul la onorabila, dar periculoasa sa poreclă. Privirile de uimire și curiozitate ce erau ațînțite asupra lui Heyward se îndreptară toate asupra vîntorului, care deveni obiectul atenției generale a acestor ființe simple și naive, care se aflau în jurul său. Cînd liniștea se restabili, bătrînul șef își continuă interogatoriul :

— De ce ai încercat să ne amăgești ? se adresă el lui Duncan. Crezi că delawarii sînt atît de fără minte, încît nu deosebesc tînăra panteră de o pisică sălbatică ?

— În curînd, ei vor recunoaște că huronul nu este decît o pasăre care ciripește pentru a vă înșela ! glăsuî Duncan, căutînd să imite limbajul figurat al indienilor.

— Bine ! O să aflăm cine vrea să ne astupe urechile ! Frate, delawarii te ascultă ! se adresă apoi bătrîna căpetenie lui Magua.

Cînd văzu că este întrebat direct, huronul se sculă, pași grav și gînditor pînă în centrul cercului, în fața prizonierilor, și păru gata să ia cuvîntul. Mai înainte însă de a începe să vorbească, privi chipurile tuturor celor ce-l înconjurau, ca și cum ar fi căutat să-și influențeze ascultătorii.

Îl privi apoi pe Ochi-de-Șoim cu o vrăjmășie plină de respect ; pe Duncan cu o ură neîmpăcată ; la sărmana Alice, care tremura, de-abia se uită ; dar cînd privi pe Cora, care avea o înfățișare mîndră și îndrăzneată, și totuși își păstrase tot farmecul, cu greu s-ar fi putut desluși ce exprima chipul său ; pe urmă — potrivit planurilor lui diabolice — luă cuvîntul în limba canadienilor, care știa că este înțeleasă de majoritatea ascultătorilor săi.

— Duhul care a făcut pe oameni le-a dat culori diferite, începu vicleanul Magua. Unii sînt mai negri decît ursul pădurilor. Aceștia ar fi sclavii, și lor le-a ordonat

să muncească mereu, așa cum face castorul ; cînd suflă vîntul dinspre miazăzi, puteți să-l auziți gemînd. Gemelele lor acoperă mugetele bivoliilor și se aud de pe malurile nemărginitei ape sărate, pe care bărcile cele mari alunecă încoace și încolo, încărcate cu sclavi. Altora le-a dat o piele mai albă decît hermina, le-a poruncit să fie negustori, ciini pentru femeile lor și lupi pentru sclavi. Duhul a vrut ca ei să aibă aripi ce nu obosesc niciodată, ca porumbeii, copii mai numeroși ca frunzele arborilor și o lăcomie gata să înghită pămîntul. El le-a dat limba perfidă a pisicii sălbătice, inima iepurilor, șiretenia purceilor, nu a vulpii, și brațe mai lungi decît picioarele elanului. Rasa aceasta, cu limba ei, astupă urechile indienilor ; inima îi îndeamnă să plătească războinici care să se bată pentru ei ; șiretenia îi învață mijloacele prin care să strîngă pentru ei toate bunurile lumii ; și cuprind cu brațele pămîntul de la țărmurile apei sărate pînă la insulele marelui lac. Lăcomia îi face nesătui. Dumnezeu le-a dat îndeajuns, dar ei vor să aibă totul. Așa sînt albi ! În sfîrșit, alții au primit de la Marele Spirit o piele mai strălucitoare și mai roșie decît soarele care ne luminează — adăugă Magua, arătînd cu un gest falnic astrul, ale cărui raze căutau să străpungă negura ce acoperea orizontul. Aceștia au fost copiii lui dragi ; lor le-a dat această insulă, așa cum a făcut-o, acoperită de arbori și plină de vînat. Vîntul le-a făcut luminișuri și soarele și ploile au copt fructele. Ce nevoie aveau ei de drumuri pentru a călători ? Ei au drumurile de-a lungul stîncilor ! În timp ce castorii munceau, ei stăteau la umbră și priveau ! Vara, vînturile îi răcoreau ; iarna se încălzeau în blănuri ! Dacă se luptau între ei, o făceau pentru a dovedi că erau bărbăți. Erau curajoși, erau drepți, erau fericiți !

Vorbitorul tăcu și privi din nou în jurul lui, pentru a-și da seama dacă discursul său avusese asupra ascultătorilor înfrîurirea pe care o voise. Văzu ochi fixați avid

asupra lui, chipuri uitîndu-se cu nesaț, ca și cum fiecare ar fi fost însuflețit de dorința vie ca rasa din care făcea parte să-și recapete toate drepturile.

— Dacă Marele Spirit le-a dăruit copiilor lui cu pielea roșie limbi diferite, continuă el melancolic, a făcut-o pentru ca toate animalele să-i poată înțelege. I-a așezat pe unii în mijlocul zăpezilor, acolo unde se află urșii, verisorii lor, pe alții în apropierea soarelui-apune, pe drumul care duce spre pădurile fericite, unde vom vîna după moarte; pe alții, pe meleagurile, care înconjoară marile lacuri cu apă dulce; însă celor mai dragi copii ai săi le-a dat nisipurile lacului sărat! Frații mei știu numele acestui popor ales?

— Lenapii! se grăbiră să strige în același timp douăzeci de glasuri.

— Da, erau lenii — lenapii! reluă Magua, înclinînd prefăcut capul, ca și cum ar fi dorit să-și arate respectul pentru vechea lor măreție. Erau triburile lenapilor. Soarele răsărea din sînul apei sărate și asfințea în lacurile cu apă dulce; niciodată nu se ascundea privirii lor. Dar oare, eu, un huron al pădurilor, trebuie să aduc la cunoștința acestui înțelept trib propriile lui tradiții? De ce să le descriu nenorocirea și măreția lor, isprăvile și gloria lor, propășirea și necazurile lor, înfrîngerile și căderea lor? Nu e nimeni printre ei care să fi văzut toate acestea și care să știe adevărul? Ce aveam de spus, am spus! Acum limba mea e mută și inima de plumb, însă urechile mele ascultă!

Tăcu, și toți ochii se îndreptară — ca la comandă — spre venerabilul Tamenund. De cînd se așezase pînă acum, buzele patriarhului nu rostiseră un cuvînt, abia dacă dăduseră vreun semn de viață. Cocîrjat aproape pînă la pămînt, păru-se că nu acordase nici o importanță celor ce se petreceau în jurul său de la începutul acestei adunări solemne, cînd vîntătorul izbutise să-și stabilească identitatea într-un chip atît de limpede. Totuși, cînd

Magua luase cuvîntul, modelîndu-și vocea cu dibăcie, Tamenund părăuse să fie mai atent și o dată sau de două ori chiar ridicase capul, ca să asculte mai bine. În sfîrșit, cînd Vulpea Șireată rostise numele tribului său, bătrînul întredeschise ochii și privise mulțimea, cu acea expresie vagă, nedefinită, pe care o au spectrele de dincolo de lume. Atunci făcuse o sforțare și, sprijinit de cei doi șefi de lîngă el, rămăsese în picioare, într-o poziție ce impunea respect, deși din cauza vîrstei îi tremurau genunchii.

— Cine vorbește de copiii lenapilor ? Cine vorbește de lucrurile ce nu mai există ? Oare, larva nu se schimbă în vierme și viermele în muscă ? Și, oare, musca nu pierе ? De ce să vorbească delawarilor de cele pe care le-au pierdut ? Mai curînd să-i mulțumim lui Manitu pentru cele pe care ni le-a lăsat ! zise bătrînul cu o voce răgușită, ce se auzea limpede în liniștea religioasă ce pusese stăpînire pe trib.

— Un *wyandot* — un prieten al lui Tamenund ! glăsui Magua, apropiîndu-se mai mult de platforma improvizată pe care ședea bătrînul.

— Un prieten ! repetă înțeleptul, și fruntea i se întunecă, ceea ce dădu chipului său expresia aceea severă, cu privirea fioroasă pe care o avea în trecut, cînd era războinic în plină putere. Oare mîngașii sînt stăpîinii pămîntului ? Un huron, aici ? Ce vrea ?

— Dreptate ! Prizonierii lui sînt în puterea fraților săi și a venit să-i ceară !

Tamenund se întoarse spre unul din șefii care-l sprijineau și ascultă scurtele explicații ce i le dădu acesta. Apoi îl privi puțin pe Magua cu cea mai mare atenție și zise aproape în șoaptă și cu o nemulțumire vădită :

— Dreptatea este legea marelui Manitu. Copiii mei, ospățați-l pe acest străin. Apoi, huronule, ia-ți ce-i al tău și lasă-ne !

După ce pronunță această sentință solemnă, patriarhul se așeză și închise din nou ochii, ca și cum ar fi preferat

să-și depene amintirile trecutului, decît să privească la tot ce-l înconjură în lumea asta. După ce rosti hotărîrea, un singur delawar n-ar fi avut îndrăzneala să-și permită măcar să murmure, cu atît mai mult să se opună. Așa că de-abia pronunțase aceste cuvinte, că patru sau cinci tineri războinici se și repeziră la Heyward și la vînător, legîndu-le brațele cu atîta rapiditate și îndemînare, încît cei doi prizonieri fură îndată imobilizați. Primul era prea preocupat s-o sprijine cu brațul său pe nefericita Alice care nu se putea ține pe picioare — încît nu le bănuise intențiile ; celălalt, care socotea chiar triburile dușmane delawarilor ca făcînd parte dintr-o rasă superioară, se supuse fără rezistență. Poate n-ar fi fost atît de îngăduitor, dacă ar fi înțeles dialogul ce avusese loc într-o limbă pe care n-o pricepea bine.

Magua privi triumfător adunarea, înainte de a trece la executarea planurilor sale. Văzînd că prizonierii nu se împotriviseră, se uită la aceea care era pentru el bunul cel mai prețios. Cora îi aruncă o privire atît de calmă și dirză, încît sălbaticul păru că șovăie. Atunci își aminti manevra pe care o mai folosisese. Se apropie de Alice, o ridică în brațe și, ordonînd lui Heyward să-l urmeze, făcu semn mulțimii să-l lase să treacă. Însă Cora, în loc să cadă în cursa ce i se întinsese, se azvîrli la picioarele patriarhului și strigă :

— Prea dreptule și venerabile delawar, îți implorăm înțelepciunea și puterea ! Îți cerem să ne ocrotești ! Fii surd la perfidele uneltiri ale acestui monstru fără scrupule, care-ți murdărește urechile cu minciunile lui, pentru a-și potoli setea de sînge care-l sfîșie ! Tu care ai trăit timp atît de îndelungat și cunoști nenorocirile ce bîntuie această viață, ai învățat să compătimești soarta celor nefericiți !

Bătrînul deschise ochii cu greutate și se uită la cei din jurul lui. Pe măsură ce auzea mai bine timbrul impresionant al vocii rugătoare a Corei, își ațîntea tot mai mult

privirea asupra ei. Cora se aruncase în genunchi, cu mâinile strînse una în alta și apăsate pe piept, cu chipul palid și îndurerat, ridicat spre obrazul ofilit al bătrînului dar luminat de o impresionantă maiestate. În disperarea ei, era imaginea frumuseții desăvîrșite. Încetul cu încetul, fața lui Tamenund se însufleți, trăsăturile își pierdură aerul acela nepăsător, rătăcit, făcînd loc admirației; ochii îi scînteiară — ca odinioară, acum o jumătate de secol, cînd electrizau numeroasele oști ale delawarilor. Ridicîndu-se fără să mai fie ajutat, parcă fără efort, întrebă cu o tărie ce făcu mulțimea să tresară :

— Cine ești ?

— O femeie ! O femeie dintr-o rasă urîță ! Dacă vrei, o jenghiză ; însă care nu ți-a făcut niciodată nici un rău, care nu poate să facă așa ceva tribului tău, chiar dacă ar vrea, și care îți imploră ocrotirea.

— Spuneți-mi, copii, unde și-au făcut tabăra acum delawarii ? rosti răgușit patriarhul, adresîndu-se cu un gest celor care îl înconjurau, dar continuînd s-o privească pe Cora, care rămăsese îngenunchiată.

— Pe munții irochezilor, dincolo de izvoarele limpezi ale Horicanului.

— Cîte veri secetoase au trecut de cînd am băut din apa fluviului meu ? adăugă înțeleptul. Copiii lui Miquon¹ sînt oamenii albi cei mai drepți, însă le era sete și ni l-au luat ! Oare ne-au urmărit pînă aici ?

— Noi n-am urmărit pe nimeni și nu rîvnim la nimic ! răspunse Cora cu vioiciune. Am fost aduși cu sila în mij-

¹ William Penn era numit Miquon de către delawari. Și cum n-a folosit nici nedreptățile, nici violența în relațiile cu ei, reputația sa de om cinstit a devenit proverbială. Pe bună dreptate americanul este mîndru de originea națiunii sale, pentru că este poate unică în istoria lumii, însă locuitorii din Pensylvania și Jersey au un motiv în plus să se fălească cu străbunii lor, mai mult ca oricare alt stat, pentru că n-au comis nici o nedreptate față de primii proprietari ai solului natal (n.a.).

locul vostru. Nu cerem decît îngăduința de a pleca liniștiți în țara noastră. Nu ești tu Tamenund, părintele, judecătorul, profetul acestui trib ?

— Sînt Tamenund, peste care a trecut atît amar de vreme !

— S-au scurs cam șapte ani de atunci ! Unul dintre ai tăi era la bunul plac al unui șef alb, la frontierele acestei provincii. A spus că este din același sînge cu bunul și dreptul Tamenund. „Pleacă ! i-a zis șeful albilor. În semn de respect pentru el, ești liber“. Îți amintești numele acestui războinic englez ?

— Cînd eram copilandru, — reluă patriarhul, ce își aducea aminte mai ușor de primii ani ai vieții decît de cei ce urmaseră, — mă jucam în nisip, pe malul mării. Atunci am văzut o barcă uriașă, avînd aripile mai albe ca ale lebedei, mai întinse ca ale multor vulturi. Venea dinspre soare-răsare !

— Nu, nu, nu vorbesc de un timp atît de îndepărtat, ci de o vreme mai apropiată, cînd unul din același neam cu mine a iertat pe o rudă a ta ! Și războinicii tineri își pot aminti !

— Era oare cînd jenghizii și olandezii se băteau pentru stăpînirea pădurilor unde vînau delawarii ? Atunci Tamenund era un șef puternic și pentru prima dată nu a folosit arcu, căci se înarmase cu tunetul albilor...

— Nu ! exclamă Cora, întrerupîndu-l din nou. Asta s-a petrecut mai de mult ! Vorbește de o întîmplare ce a avut loc de curînd. Fără îndoială, n-ai putut să uiți !

— De curînd, — continuă bătrînul, și vocea-i deveni tremurătoare, — de curînd, copiii lenapilor erau stăpîniții lumii ! Peștii lacului sărat, păsările, animalele și min-gașii pădurilor îi recunoșteau drept sagamori !

Cora înclină capul cu amărăciune și dezamăgire apoi, recăpătîndu-și curajul și dorînd să mai facă o ultimă încercare, spuse cu o voce la fel de emoționantă ca a bătrînului :

— Tamenund este oare tată ?

Bătrînul plimbă privirea peste adunare. Un suris binevoitor îi luminează fața și, uitîndu-se la Cora, răspunde :

— Tatăl unui trib !

— Nu cer nimic pentru mine. Ca și tine și ai tăi, șef venerabil, blestemul străbunilor îl sufăr din plin. Însă este o nenorocită, asupra căreia nu s-a abătut niciodată pînă acum mînia cerească ! Are părinți, prieteni care o iubesc, pentru care ea e totul. Ea este prea bună, viața ei prea prețioasă ca să devină victima acestui om rău ! exclamă Cora, punîndu-și tremurînd mîinile pe inimă și lăsînd să-i cadă atît de mult capul pe piept, încît obrajii îmbujorați îi fură aproape complet acoperiți de părul negru și buclat, ce i se răsپîndise în dezordine pe umeri.

— Știu că albiile sînt o rasă de oameni mîndri și lacomi ! Știu că pretind nu numai să stăpînească pămîntul, dar socotesc că cel mai neînsemnat dintre ei prețuiește mai mult decît *sachem*-ii omului roșu ! Cîinii din triburile lor ar lătra cu furie dacă s-ar duce în *wigwam*-urile lor femei al căror sînge n-ar fi de culoarea zăpezii ! Însă să nu se laude prea mult în fața lui Manitu ! Au intrat pe aceste meleaguri la răsăritul soarelui și mai pot încă să plece cînd va apune. Am văzut adeseori lăcustele pustiind arborii de frunze, însă totdeauna frunzele și arborii au crescut din nou ! glăsui bătrînul, fără să bage de seamă că fiecare cuvînt al lui era un pumnal ascuțit, înfipt în inima Corei.

— E adevărat, — spuse ea, gemînd ca după o grea suferință, și, dîndu-și la o parte părul de pe obraji, lăsă să i se vadă privirile scînteietoare, care contrastau izbitor cu paloarea cadaverică a feței, — însă de ce s-a întîmplat așa, nu nouă ne e dat să știm ! Dar mai e un prizonier care n-a fost adus aici. Face parte din tribul tău ! Înainte ca huronul să plece triumfător, ascultați-l și pe el !

Văzînd că Tamenund priveşte şovăitor în jur, unul din însoţitori strigă :

— E un şarpe vînzător ! O piele roşie în solda jenghizilor ; îl pregătim pentru tortură !

— Să fie adus aici ! ordonă înţeleptul.

Tamenund recăzu din nou pe jîlt, în timp ce mai mulţi tineri indieni se pregăteau să-i execute ordinele. Se înstăpini o linişte adîncă, auzindu-se clar doar freamătul frunzelor din pădurea din apropiere, la adierea vîntului de dimineaţă.

*Dacă mă refuzați, voi face apel la legile
voastre ! Oare nu mai au nici o putere în Veneția ?
Cer să fiu judecat ! Răspundeți, acceptați ?*

SHAKESPEARE

(Negușătorul din Veneția)

Citeva minute nici un zgomot omenesc nu rupse tăcerea nerăbdătoare a așteptării. În sfârșit, valurile mulțimii se desprinseră, lăsându-l să treacă pe Uncas, apoi se închiseră, înconjurându-l ca apele unei mări furioase. Toți cei ce căutaseră să citească pe chipul înțeleptului ce are de gând să facă, priviră acum cu admirație mută statura zveltă, suplă și plină de grație a prizonierului.

Încă nici mulțimea din jurul lui, nici atenția extraordinară ce i se acorda nu părură să-l intimideze pe tânărul mohican. Uitându-se dîrș și hotărît la cei adunați, înfruntă calm privirile dușmănoase ale șefilor și atenția curioasă a tinerilor. Cînd însă îl zări pe Tamenund, ochii îi scînteiară și parcă nu mai știu ce se petrece în jurul lui. În sfârșit înaintă domol, cu un pas ușor, spre platforma pe care se afla înțeleptul, și continuă să-l privească fără să fie observat, pînă ce unul din șefi îi spuse lui Tamenund că prizonierul sosise.

— Ce limbă o să vorbească prizonierul înaintea Marelui Manitu ? întrebă înțeleptul, fără a deschide ochii.

— Limba părinților săi : delawara ! răspunse Uncas.

Această afirmație neașteptată provocă o rumoare sălbatică și amenințătoare, asemănătoare răgetului leului, care anunța că minia mulțimii va fi nemărginită. Știrea îl impresionează mult și pe bătrîn, însă reacția lui fu alta. Își acoperi ochii cu mîna, ca și cum ar fi vrut să nu vadă

asemenea priveliște rușinoasă pentru tribul său, și repetă cu o voce înăbușită cuvintele ce le pronunțase Uncas :

— Un delawar !... Am trăit destul ca să văd triburile lenapilor părăsindu-și vetrele satelor lor, ca să se risipească precum o turmă de cerbi prin munții irochezilor ! Am văzut securile unui popor străin doborând pădurile — mândria văilor — pe care vânturile cerului le-au cruțat. Am văzut fiarele munților și păsările cerului ținute prizoniere în wigwam-urile oamenilor ! Însă n-am văzut încă un delawar atît de ticălos, încît să se strecoare tîrîndu-se ca un șarpe veninos în tabăra tribului său !

— Păsările cîntătoare și-au deschis pliscul și Tamenund le-a recunoscut viersul ! răspunse Uncas cu vocea lui obișnuită, blîndă și armonioasă.

Înțeleptul tresări și își înclină capul, ca și cum ar fi vrut să prindă sunetele unei melodii ce n-o mai auzise de mult.

— Tamenund e oare pradă unui vis ? ! exclamă el. Ce glas aud ? Iarna ne-a părăsit fără să se mai reîntoarcă. Oare frumoasele zile vor reînvia pentru copiii lenapilor !

O tăcere respectuoasă, solemnă, urmă cuvintelor bătrînului delawar. Cei care-l înconjurau — amăgiți de vorbele lui tainice — crezură că e pradă unei minuni, că stă iarăși de vorbă cu un duh, cu o inteligență superioară. Așteptară deci cu spaimă ascunsă rezultatul acestei convorbiri. Totuși, după o lungă pauză, unul din șefii cei mai vîrstnici, observînd că înțeleptul nu se mai preocupa de ce se petrecea în jurul lui, îndrăzni să-i amintească din nou că prizonierul fusese adus :

— Cel care se dă drept delawar tremură la cuvintele pe care le va rosti Tamenund ! zise el. Este un copoi care latră cînd jenghizii îi arată o urmă !

— Iar voi sînteți cîini care vă tîriți pe pămînt, cînd francezii vă aruncă resturile cerbilor pe care i-au vînat ! răspunse Uncas, privind grav în jurul lui.

La această afirmație usturătoare — și poate meritată — douăzeci de cuțite străluciră și tot atîția războinici se ridicară grăbiți, însă ordinul uneia din căpetenii fu de ajuns să le potolească mînia, cel puțin pentru un moment. E adevărat că poate ar fi fost mult mai greu să-i liniștească, dacă Tamenund n-ar fi făcut un gest, arătînd că vrea să vorbească.

— Delawarule ! zise înțeleptul. Delawarule nedemn de acest nume, de multe ierni tribul meu n-a mai văzut strălucind un soare curat, și războinicul ce-și părăsește tribul, cînd acesta e învăluit de norii restrîștii, este de două ori trădător ! Legea lui Manitu este dreaptă și de neclintit ! Ea va exista cît timp rîurile vor curge, cît timp se vor înălța munții, cît timp vor crește și se vor usca, și vor cădea frunzele arborilor ! Această lege, copiii mei, vă dă toate drepturile asupra unui frate nedemn. Vi-l lasă să-i faceți dreptate !

Nici o mișcare, nici un zgomot nu-l întrerupse pe Tamenund, de parcă fiecare își reținea respirația, ca să nu piardă nici un cuvînt rostit de buzele profetului delawar. Cînd tăcu însă, strigăte de răzbunare izbucniră de pretutindeni, ceea ce dovedea intențiile lor feroce și sîngeroase. În mijlocul nesfîrșitelor urlete ale sălbaticilor, una din căpetenii anunță că prizonierul va fi condamnat să sufere cumplita încercare a focului.

Cercul de indieni se desfăcu, și strigătele barbare de bucurie se pierdură în tumultul provocat de groaznicele pregătiri. Heyward — aproape în culmea disperării — lupta din răsuputeri împotriva celor ce căutau să-l rețină. Ochi-de-Șoim începuse să se uite neliniștit în jur, ca și cum ar fi căutat ajutor, iar Cora se aruncase din nou la picioarele patriarhului, pentru a-i implora mila.

În mijlocul frămîntării generale, doar Uncas rămăsese calm. Privea neclintit preparativele ce se făceau pentru torturarea lui. Și cînd călăii se apropiară pentru a-l lua, îi așteptă dirz și demn. Unul — cel mai sălbatic și fio-

ros — apucă haina de vânătoare a tânărului războinic și i-o smulse de pe corp ; apoi, cu un urlet groaznic, se aruncă asupra victimei fără apărare și se pregăti să-l târască spre stilpul torturii.

Deodată, în momentul în care sălbaticul ce se repezise la Uncas părea că nu mai e stăpinit de nici un simțămînt omenesc, se opri pe neașteptate, ca și cum o ființă supranaturală s-ar fi așezat între el și victimă. Ochii fiorosului delawar ieșiră parcă din orbite, deschise gura, dar nu putu să rostească un cuvînt. Era ca împietrit de uimire. În sfîrșit, ridicînd încet și cu greu mîna dreaptă, arătă pieptul tânărului prizonier. Imediat mulțimea îl înconjură și toți contemplant la fel de uimiți, pe pieptul lui Uncas, o mică broască țestoasă, tatuată cu cea mai mare grijă, într-o minunată culoare azurie.

Uncas se bucură un moment de acest triumf, privind la cei din jur cu un suris falnic, apoi, depărtînd mulțimea cu un gest mîndru, înaintă cu înfățișarea unui rege ce intră în posesia statelor sale și luă cuvîntul cu o voce răsunătoare, care răzbătu peste murmurul de admirație ce se auzea de pretutindeni :

— Bărbați lenapi, rasa mea sprijină pămîntul¹ ! glăsui tânărul mohican. Șubredul vostru trib se sprijină pe carapacea mea ! Oare un delawar ar putea aprinde un foc, în stare să mă ardă pe mine ? adăugă el, arătînd cu mîndrie desenul ce-i fusese tatuat pe piept. Singele care s-a născut dintr-o asemenea obîrșie ar stinge flăcările voastre. Rasa mea este mama triburilor !

— Cine ești tu ? întrebă Tamenund ridicîndu-se — emoționat mai mult de timbrul vocii decît de cuvintele tânărului prizonier.

¹ Aluzie la credința unor triburi sălbatice, după care pămîntul se sprijină pe o mare broască țestoasă (n.t.).

— Uncas, feciorul lui Chingachgook — fiul marei Unamis¹, răspunse imediat prizonierul, înclinându-se înaintea bătrînului, în semn de respect pentru înțelepciunea și vîrsta sa înaintată.

— Lui Tamenund i se apropie ceasul ! exclamă înțeleptul. Ziua vieții lui e foarte aproape de noapte ! Mulțumesc marelui Manitu, care a trimis pe acela ce trebuie să-mi ia locul la vatra sfatului ! Uncas, fiul lui Uncas, a fost în sfîrșit găsit ! Ochii vulturului căruia i se apropie sfîrșitul să mai privească o dată soarele care răsare !

Tinărul înaintă falnic, cu pași ușori, pe marginea platformei, de unde putea fi văzut de mulțimea curioasă ce se frămînta în jurul lui. Tamenund privi îndelung statura-i mîndră și chipul însuflețit ; și în ochii bătrînului se putea citi cum își amintea de fericitele zile ale tinereții !

— Oare, Tamenund mai e copil ? exclamă profetul tulburat. Fost-a numai un vis că atîtea zăpezi au trecut peste mine, că tribul meu s-a împrăștiat ca nisipul deșertului, că jenghizii — mai numeroși ca frunzele pădurilor — s-au răspîndit pe aceste meleaguri pustii ? Săgeata lui Tamenund n-ar speria nici măcar un pui de cerb ! Brațul său e ca o ramură a unui stejar putred ! Melcul ar fi mai iute ca el și totuși Uncas e în fața lui, așa cum era cînd au plecat împreună, ca să lupte împotriva albilor ! Uncas, pantera tribului său, fiul cel mai vîrstnic al lenapilor. Sagamorul cel mai înțelept dintre mohicani ! Delawari, care mă înconju-rați, răspundeți-mi, oare Tamenund doarme de o sută de ierni ?

Linșteea adîncă ce domni după aceste cuvinte dovedi că bătrînul fusese ascultat cu respect și teamă. Nimeni nu îndrăzni să răspundă : fiecare își ținea răsufflarea, de frică parcă să nu piardă un cuvînt din cele ce ar fi vrut să mai spună. Însă Uncas, privindu-l cu respectul și tan-

¹ Marea Broască Testoasă (n.t.).

dreptea unui copil scump, prinse să vorbească bizuindu-se pe rangul său acum recunoscut. Glasul lui era emoționat, ca și cum ar fi căutat să îndulcească tristul adevăr ce urma să-l reamintească bătrînului :

— Patru războinici din rasa lui au trăit și au murit de cînd Uncas, prietenul lui Tamenund, conducea triburile în luptă ! Sîngele broaștei țestoase a curs în sîngele mai multor șefi, însă toți s-au întors în sînul pămîntului, de unde își au obîrșia, în afară de Chingachgook și fiul lui ! glăsui Uncas.

— E adevărat, e adevărat ! răspunse înțeleptul, copleșit sub povara acestor triste amintiri, ce-i risipeau farmecul atîtor iluzii și-i zugrăveau adevărata istorie a tribului său. Înțelepții mi-au repetat adesea că doi din războinicii noștri cu sîngele curat se află în munții stăpîniți de jenghizi ! De ce locurile lor în jurul vetrei sfatului au fost libere timp atît de îndelungat ?

La aceste cuvinte, Uncas înălță capul, pe care pînă acum îl ținuse aplecat, în semn de respect, și vorbi cu glas tare, ca să fie auzit de toată mulțimea, hotărît să explice o dată pentru totdeauna politica familiei sale :

— Odinioară, noi dormeam într-un loc de unde auzeam apele lacului sărat mugind cu furie ! Atunci eram stăpîinii și sagamorii țării ! Însă, cînd am văzut pe albi pe țărmurile fiecărui pîrîiaș, am pornit și noi pe urmele cerbului care fugea în grabă spre fluviul tribului nostru ! Delawarii plecaseră ! Prea puțini războinici rămăseseră să-și potolească setea, din izvorul ce le era drag ! Atunci părinții mei mi-au spus : Aici vom vîna ! Apele riului se varsă în lacul sărat. Dacă am merge spre asfințit, am găsi izvoare care-și rostogolesc cursul spre marile lacuri cu apă dulce ! Dar acolo un mohican ar muri ca peștii de mare ce ar fi obligați să trăiască în apă dulce. Cînd Manitu va fi gata și va zice : „Veniți !“, vom coborî cursul fluviului pînă la mare și ne vom relua bunurile. Aceasta este, delawari, credința copiilor broaștei țestoase ; ochii

noștri sînt ațintîți spre soare-răsare, nu spre soare-apune. Noi știm de unde vine, însă nu cunoaștem unde se duce ! Am zis !

Copiii lenapilor ascultau cu tot respectul impus de superstiții, găsind un farmec ascuns în vorbirea ciudată și plină de imagini a tînărului sagamor. Iar Uncas pîndea pe furiș efectul ce-l produsese scurta sa explicație și, pe măsură ce observa că ascultătorii sînt mulțumiți, vorbea cu un ton mai puțin autoritar. Privind mulțimea tăcută ce înconjura jilțul mai ridicat al lui Tamenund, zări pe Ochi-de-Șoim, ce era încă legat fedeleș. Coborî imediat de pe locul mai ridicat unde se afla, înlătură mulțimea, alergă spre prietenul său și, luînd cuțitul, îi tăie cu un gest legăturile. Apoi făcu un semn celor ce-l înconjurau, să se împrăstie. Indienii, gravi și atenți, ascultară tăcuți și se așezară din nou în cerc, în aceeași ordine ca mai înainte. Uncas, luîndu-l de mînă pe vînător, îl conduse la picioarele patriarhului :

— Tată, — zise, — privește pe acest alb ; e un om drept și prietenul delawarilor !

— Este un fecior al lui Miquon ?

— Nu, este un războinic cunoscut de jenghizi și temut de mingași.

— Cum a fost poreclit pentru faptele lui ?

— Noi îi spunem Ochi-de-Șoim, — preciză Uncas, folosindu-se de denumirea delawară, — căci ochiul nu-l înșală niciodată. Mingașii îl cunosc prea bine ; le-a omorît mulți războinici ; ei îl numesc Carabină-Lungă !

— Carabină-Lungă ! exclamă Tamenund, deschizînd ochii și ațintindu-și privirea asupra vînătorului. Copilul meu a avut dreptate dîndu-i numele de prieten ?

— Dau acest nume aceluia ce a dovedit că-l merită ! rosti Uncas calm și sigur de el. Dacă Uncas este binevenit printre delawari, Ochi-de-Șoim trebuie de asemenea să fie pe lîngă prietenii mei !

— Mi-a ucis mulți războinici tineri ! Numele lui , vestit prin loviturile ce le-a dat lenapilor ! zise Magua.

— Dacă un mingo își îngăduie să afirme o asemenea minciună în fața unui delawar, dovedește doar că-i un mincinos ! strigă vinătorul, care socoti că sosise momentul să respingă asemenea acuzații insultătoare înlocuind imaginile din limba indiană în felul lui de a vorbi. Am făcut să piară mingași — nu neg ; uneori chiar lingă focurile unde țineau sfat ; însă, cu voință, mâna mea n-a făcut niciodată nici cel mai mic rău unui delawar. Asta-i cea mai cumplită calomnie și oricine mă cunoaște știe că nu se potrivește cu simțămintele mele, care mă îndeamnă să-i iubesc pe ei și tot ce aparține tribului lor !

Strigăte de bucurie se auziră în rîndurile luptătorilor, care se uitau unii la alții, ca și cum și-ar fi dat seama de greșeala lor.

— Unde este huronul ? Crede că mi-a înșelat urechile, întrebă Tamenund.

Cît despre Magua, e mai ușor să vă închipuiți decît să vă descriu ce simțea în timpul acestei scene, cînd Uncas izbîndise. El înaintă totuși cu îndrăzneală în fața bătrînului, îndată ce auzi că i se pronunțase numele.

— Tamenund cel drept, — spuse el, — nu va păstra ceea ce un huron i-a împrumutat.

— Spune-mi, fiu al fratelui meu, străinul are asupra ta drepturile unui învingător ? glăsuî înțeleptul, evitînd să se uite la chipul fioros al Vulpei Șirete și privind cu plăcere înfățișarea deschisă și sinceră a lui Uncas.

— Nici unul ! Pantera poate să cadă în cursele ce i se întind de nevolnici, însă datorită forței știe să scape.

— Dar asupra lui Carabină-Lungă ?

— Prietenul meu își bate joc de mingași ! Haide, huronule, întreabă pe ai tăi ce culoare are ursul !

— Asupra străinului și a feței albe, care au venit împreună în tabăra mea, are vreun drept ?

— Ei trebuie să călătorească liberi !!

— Dar asupra femeii pe care huronul a încredințat-o războinicilor mei ?

Uncas tăcu.

— Asupra femeii pe care mingo a adus-o în tabăra mea ? repetă grav Tamenund.

— Este a mea ! strigă Magua, făcînd un gest de triumf și privind pe Uncas. Mohicanule, știi că este a mea !

— Fiul meu tace ! zise Tamenund căutînd să-i citească simțămintele pe expresia feței.

— E adevărat ! răspunse Uncas în șoaptă.

Un moment domni liniștea. Era clar că mulțimea promise cu o totală neplăcere pretențiile lui Magua. În sfîrșit, înțeleptul, care trebuia să hotărască, spuse cu o voce hotărîită :

— Huronule, pleacă !

— Așa cum a venit, sau se poate bucura de buna credință a delawarilor ? întrebă vicleanul Magua. *Wigwam*-ul Vulpei-Șirete este gol ! Dă-i înapoi ce-i al lui !

Bătrînul se gîndi puțin și, plecîndu-și capul spre unul din venerabilii lui însoțitori, îl întrebă :

— Urechile mele aud bine ?

— A spus adevărul !

— Acest mingo e un șef ?

— Conducătorul tribului său !

— Fată ! Ce vrei ? Un mare războinic te ia de soție ! Du-te, neamul tău nu se va stinge niciodată !

— Să pier mai bine de o mie de ori, decît să sufăr o asemenea umilință ! exclamă Cora, încremenită de spaimă.

— Huronule, sufletul ei este alături de cei ce se află în corturile părinților săi ! O soție care nu intră de bună-voie în *wigwam* aduce nenorocire !

— Vorbește limba poporului ei ! reluă Magua, privind-și ironic victima. Este dintr-un neam de negustori și vrea să se vîndă scump ! Marele Tamenund să hotărască !

— Ia-ți podoabele ei și bunăvoința noastră.

— Magua nu vrea nimic mai mult decât ce a adus el însuși aici.

— Ei bine, pleacă cu tot ce-ți aparține ! Marele Manitu nu dă voie ca un delawar să fie nedrept !

Magua înaintă și apucă pe prizonieră de braț. Delawarii se dădură înapoi, în liniște. Cit despre Cora, ca și cum ar fi simțit că orice stăruință e de prisos, păru că se resemnase să se supună soartei.

— Oprește-te, ai milă ! strigă Duncan, încercînd să se apropie de huron. Răscumpărarea ei o să te facă atît de bogat, cum n-a fost niciodată careva dintre ai tăi.

— Magua este o piele roșie ! N-are nevoie de nimicu-rile albilor !

— Aur, argint, praf de pușcă, gloanțe — tot ce trebuie unui războinic — vei avea în *wigwam*-ul tău ; tot ce are nevoie un mare șef !

— Vulpea Șireată e tare ; s-a răzbunat ! strigă Magua, amenințînd cu mîna cu care o clipă mai înainte apucase brațul Corei.

— Puternic stăpîn al lumii, oare asemenea crime sînt permise ? Te implor, Tamenund cel drept, înduplecă-te ! strigă Heyward, frîgîndu-și mîinile în culmea disperării.

— Delawarul a vorbit ! răspunse înțeleptul închizînd ochii și plecînd capul, ca și cum și-ar fi sleit toată bruma de energie ce o mai avea, trecînd prin atitea emoții. Bărbații nu vorbesc de două ori.

— E înțelept, e drept, — zise Ochi-de-Șoim, făcînd semn lui Duncan să nu-l întrerupă, — ca un șef să nu-și piardă timpul, revenind asupra hotărîrii luate. Însă prudența cere de asemenea ca un războinic să gîndească adînc înainte de a zvîrli *tomahawk*-ul în capul prizonierului său. Huronule, nu te iubesc, și n-aș afirma de loc că un mingo m-a lăudat vreodată pentru mila mea ! Nu-i prea greu să trag concluzia că dacă acest război nu se

termină curînd, un mare număr din războinicii voștri o să-afle cît îi costă dacă mă întîlnesc în pădure ! Așadar, chibzuiește serios, ce-i mai de preț : să iei prizonieră o femeie în tabăra ta sau mai bine un luptător ca mine, pe care cei din tribul tău vor fi bucuroși să-l știe dezarmat.

— Carabină-Lungă își oferă viața pentru a răscumpara pe prizonieră ? întrebă Magua, întorcîndu-se șovăind, deși începuse să se depărteze cu victima lui.

— Nu, nu — n-am mers pînă acolo ! zise Ochi-de-Șoim, pe atît de rezervat, pe cît Magua părea de interesat ca să-i asculte oferta. Schimbul n-ar fi drept. Cea mai bună femeie din ținutul frontierelor prețuiește oare cît un războinic în plină putere, atunci cînd poate să aducă servicii poporului său ? Aș putea să consimt să intru acum în tabăra de iarnă — cu cel puțin șase săptămîni înainte — dacă îi dai drumul tinerei.

Magua dădu din cap cu dispreț și — nerăbdător — făcu semn mulțimii să-l lase să treacă.

— Ei bine, ascultă ! adăugă vînătorul nehotărit, ca unul ce nu prea știe bine ce vrea. Am să-ți dau și pușca mea, pe „ucigătorul de cerbi“, pe deasupra. Crede pe un vînător priceput, nu găsești nicăieri o pușcă la fel.

Magua nici nu socoti necesar să răspundă și-și continuă strădania de a-și face drum prin mulțime.

— Poate o să fii mulțumit dacă mă oblig să învăț pe tinerii tăi războinici să mînuiască arma asta ? adăugă vînătorul, însuflețindu-se pe măsură ce indianul era mai nepăsător.

Vulpea Șireată porunci delawarilor, care continuau să facă zid în jurul lui, în nădejdea că va primi în cele din urmă propunerile vînătorului, să-i lase drumul liber ; îi amenință chiar, printr-un gest, că va apela din nou la judecata profetului lor.

— Cele hotărîte trebuie să se întîmple mai curînd sau mai tîrziu ! reluă Ochi-de-Șoim, privind mîhnit pe Uncas. Acest ticălos știe ce avantaje are și vrea să nu piardă

nimic ! Uncas, dumnezeu să te apere, băiatul meu. Te afli în mijlocul prietenilor tăi firești ; nădăjduiesc că vor ține la tine la fel ca alți prieteni pe care i-ai întâlnit și care aveau singele neamestecat ! Cît despre mine, mai curînd sau mai tîrziu, tot trebuie să mor ! De altfel am puțini prieteni care-mi vor plînge moartea ! Unde mai pui că blestemații n-or să aibă liniște pînă n-or să-mi ia scalpul. Așa că două sau trei zile în plus nu prea au preț pe răbojurile eternității ! Dumnezeu să te binecuvînteze ! adăugă el, privind din nou pe tînărul său prieten. Te-am iubit totdeauna, Uncas, pe tine și pe tatăl tău, deși nu aveam pielea chiar de aceeași culoare și cerul ne-a dat daruri diferite. Spune-i sagamorului că m-am gîndit totdeauna la el în momentele de grea cumpănă, iar tu, adu-ți aminte uneori de mine cînd ești pe o cale bună, și fii sigur, copilul meu, că — fie că există un cer sau două — se află o potecă pe care oamenii cinstiți e cu neputință să nu se întîlnească acolo. Ai să găsești pușca în locul unde am ascuns-o ; ia-o și păstrează-o din iubire pentru mine. Și ascultă-mă, băiatule, pentru darurile tale firești, nu-ți interzice bucuria răzbunării ; folosește-te de ea cît poți mai bine, cînd e vorba de mingași ! Asta o să-ți mai aline durerea ce ți-ar putea provoca moartea mea și o să-ți facă bine ! Huronule, îți primesc propunerea ! Dă-i drumul tinerei ! Sînt prizonierul tău.

La auzul acestei oferte generoase, un murmur de aprobare se auzi pretutindeni și nu fu un delawar — cît de cît simțitor — care să nu fie adînc mișcat de acest devotament atît de plin de curaj. Magua se opri și păru că șovăie puțin, apoi, uitîndu-se la Cora cu o privire fioroasă și plină de admirație, își schimbă pe neașteptate expresia chipului, dovedind că hotărîrea sa e de nezdruccinat.

Cu o mișcare disprețuitoare a capului, arată că refuză această ofertă și spune cu o voce dirză și apăsată :

— Vulpea Șireată este un mare șef ! Știe ce vrea ! Haide ! Un războinic huron nu-și pierde timpul cu flecăreli ! Să mergem !

Tinăra se dădu înapoi cu o înfățișare demnă, ochii-i scînteiară și chipul i se roși cînd simți mîna ticăloasă a celui ce o persecuta.

— Sînt prizoniera ta, — zise ea, — și sînt gata să te urmez, chiar pînă la moarte. Însă nu-i nevoie de violență — adăugă ea cu răceală. Întorcîndu-se apoi spre Ochi-de-Șoim îi spuse : om generos, îți mulțumesc din toată inima ! Oferta ta era de prisos ; n-aș fi putut s-o accept. Însă poți să-mi fii încă de folos, chiar dacă nu-ți îndeplinești nobilele tale hotărîri. Privește pe această nefericită pe care durerea o copleșește ; nu o părăsi pînă nu o conduci la așezările oamenilor civilizați. Nu-ți voi spune, — exclamă ea, strîngînd în mîinile ei delicate mîna aspră a vînătorului, — că tatăl meu te va recompensa ! Oameni ca tine nu pot fi plătiți cu nimic ! Însă îți va mulțumi, te va binecuvînta ! Ah ! Crede-mă, binecuvîntarea unui bătrîn are preț în fața cerului ! De-ar da Dumnezeu s-o primesc chiar din gura lui, în aceste momente groaznice !

Vorbise emoționată, cu vocea întretăiată, și cînd tăcu se apropie de Duncan — care îi sprijinea sora ce leșinase — și i se adresă cu o voce caldă, ce dădea viață simțămîntelor pe care le încerca acum :

— Nu-i nevoie să-ți mai amintesc să veghezi asupra comorii pe care o ai. O iubești, Heyward, și iubirea dumitale ar putea să-i ascundă toate defectele, dacă ar avea vreunul. E bună, blîndă, duioasă — atît cît poate fi o muritoare. Această frunte imaculată nu este decît o imagine a purității sufletului ei, adăugă, mîngîind minunatul păr blond ce acoperea fruntea Alicei. Cîte calități n-ar trebui să mai adaug ! Însă despărțirea asta e sfișietoare ! Trebuie să-mi fie milă de voi și de mine !

Vocea Corei se stinse. Ea se aplecă și strînse în brațe pe nenorocita sa soră. După ce o sărută cu nespus drag, se ridică, și paloarea morții i se întipărise pe chip, deși nici o lacrimă nu-i curgea din ochii strălucitori. Apoi se întoarse spre sălbatic și zise demnă :

— Acum, domnule, sînt gata să te urmez !

— Da, pleacă ! strigă Duncan, incredințind pe Alice brațelor unei tinere indiene. Pleacă, Magua, pleacă ! Delawarii au legile lor, care îi împiedică să te oprească ! Însă eu n-am aceleași motive ca ei ! Pleacă monstrule, pleacă ! Cine te oprește ?

E greu să descriem chipul lui Magua, cînd auzi amenințarea că-l va urma. Un moment îl cuprinsese o bucurie extraordinară, pe care și-o stăpîni îndată, luîndu-și o înfățișare gravă, ce îl făcea și mai perfid.

— Pădurile sînt libere ! Mîna Spartă poate să ne urmeze !

— Oprește-te ! strigă Ochi-de-Șoim, apucîndu-l pe Duncan de braț și căutînd să-l rețină cu forța. Nu-l cunoști pe monstrul acesta ! Îți întinde o cursă și moartea...

— Huronule ! zise Uncas, care, supunîndu-se obiceiurilor tribului său, ascultase atent tot ce se petrecuse. Huronule, dreptatea delawarilor aparține lui Manitu ! Privește soarele ! Acum strălucește în ramurile acestor arbori ! Cînd nu le va mai lumina, războinicii mei vor fi pe urmele tale !

— Croncăne cioară ! zise insultător Magua. Loc ! adăugă el, privind mulțimea care se dădea încet deoparte, pentru a-i deschide drum. Unde sînt femeile delawarilor ? O să vină oare să-și încerce săgețile și puștile împotriva wyandoților ? Cîini, iepuri, hoți, vă scuipe în față !

Aceste insulte aruncate la plecare fură primite cu o tăcere posomorită. Magua luă triumfător drumul pădurii, urmat de prizoniera sfișiată de durere. Îl ocroteau legile inviolabile ale ospitalității delaware.

FLUELLEN: Uciderea celor care rămân în urmă și a purtătorilor de bagaje este cu totul împotriva legilor războiului; este o lașitate, după cum vedeți, o lașitate fără seamăn în această lume.

SHAKESPEARE
(Henric al V-lea)

Cît timp Magua și victima lui se mai zăriră, mulțimea rămase nemișcată, ca și cum o putere supranaturală, care-l proteja pe huron, ar fi țintuit-o locului. Îndată însă ce dispărură, un tumult năprasnic izbucni de pretutindeni. Uncas rămase pe dîmbul pe care se urcase, cu ochii țintă la Cora, pînă cînd straietele ei se confundară cu verdele pădurii. Atunci coborî și, străbătînd tăcut mulțimea ce-l înconjura, intră în coliba de unde venise.

Unele din căpeteniile cele mai de seamă — și mai pre-văzătoare — observînd mînia care sticlea în ochii lui Uncas, îl urmară în locul unde se hotărîse să mediteze asupra măsurilor ce trebuiau luate. Curînd se retrase și Tamenund și se porunci femeilor și copiilor să se împrăștie. În ceasul hotărîtor care urmă, tabăra lua înfățișarea unui stup, ale cărui albine așteptau sosirea reginei lor, pentru a porni o expediție importantă pe meleaguri îndepărtate.

Un tinăr războinic ieși în sfîrșit din coliba unde intrase Uncas și cu pași gravi, însă hotărîți, se îndreptă spre un pin pitic, care-și înfipsese rădăcinile în pămîntul pietros. Îi smulse aproape toată scoarța și se întoarse în coliba de unde venise. Apoi ieși un alt războinic care-i smulse aceluiași pin toate ramurile, lăsîndu-i trunchiul golaș. Îi urmă un al treilea, care zăgrăvi pomul cu dungi late, stacojii. Aceste desene, ce arătau planurile de război ale conducătorilor tribului, fură primite de cei de față

intr-o tăcere adîncă și de rău augur. În sfîrșit se arătă chiar mohicanul despuiat de straie, nepăstrînd decît briul și jambierele, cu jumătate a feței lui frumoase acoperită de un negru prevestitor.

Uncas se apropie încet de pinul pitic și prinse îndată să danseze în jurul lui, cu pași mărunți potrivit datinei, ridicînd din cînd în cînd vocea, pentru a face să se audă sunetele sălbatice și ciudate ale cîntecului său de război. Uneori erau duioase și jalnice ca ciripitul unei păsări; alteori deveneau pe neașteptate dirze și feroase, dînd celor ce-l ascultau simțămîntul unei magice chemări. Cîntecul de război se compunea dintr-un mic număr de cuvinte, repetate cu stăruință; începea printr-un fel de imn sau invocație adresată divinității, anunța apoi planurile războinicului, iar sfîrșitul ca și începutul erau un omagiu adus Marelui Spirit. Cum nu putem să traducem limba melodioasă și expresivă pe care o vorbea Uncas, o să redăm măcar sensul cuvintelor:

„Manitu! Manitu! Manitu! Ești bun! Ești mare! Ești înțelept! Manitu! Manitu! Ești drept!

În ceruri, în nori — ah! — zăresc o mulțime de pete; unele sînt negre, altele sînt roșii! Oh, cîte pete sînt în ceruri!

În păduri și în văzduh, pretutindeni, aud strigătul, prelungul strigăt de război! Ah, în păduri, strigătul, prelungul strigăt de război a răsunat!

Manitu! Manitu! Manitu! Eu sînt slab, tu ești tare! Manitu, ajută-mă!”

La sfîrșitul fiecărei strofe, Uncas prelungea ultimul sunet, dînd glasului său timbrul ce se potrivea cu simțămîntul care-l exprima. După prima strofă, vocea sa luă un ton solemn, prin care arăta venerația; după a doua — energia; cea de-a treia se termină cu fiorosul strigăt de război, care parcă reda tot tumultul groaznic al bătăliei; la ultima, mlădierea vocii fu blîndă, umilă, plină de

implorare ca la început. Repetă de trei ori cîntecul și de trei ori ocoli arborele dansînd.

După primul ocol, o căpetenie a lenapilor — grav și venerabil — îi urmă exemplul și începu să dăntuiască, cîntînd alte cuvinte, însă pe o melodie asemănătoare. Pe rînd, alți războinici prinseră să danseze. Curînd, toți cei care se bucurau de oarecare prestigiu și faimă dansară. Acum însă, înfățișarea războinicilor deveni mai sălbatică, mai fioroasă; ochii căpeteniilor scînteiau amenințători, și pe măsură ce cîntau, cădeau într-o stare de extaz, iar glasurile le deveneau surde, dogite. În acest moment, Uncas își înfipse securea în pin și scoase înfiorătorul strigăt de război, arătînd că își asuma conducerea expediției plănuite.

Acesta fu semnalul care redeșteptă în trib toate pasiunile lui războinice amortite. Mai mult de o sută de tineri, care pînă atunci se stăpîniseră din sfiiciunea vîrstei lor fragede — se năpustiră cu furie asupra trunchiului arborelui — ce simboliza dușmanul — și-l ciopîrtiră în numeroase bucăți pînă la rădăcină.

Entuziasmul lor fu contagios. Toți războinicii tăbăriră asupra resturilor copacului, fărîmîndu-le cu atîta furie, de parcă ar fi sfîrtecat membrele însuflețite ale victimelor. Cuțite și securi scînteiară pretutindeni. În sfîrșit, exaltarea și bucuria sălbatică ce însuflețea pe toți războinicii dovedeau fără putință de tăgadă că expediția începea sub auspicii bune și că războiul va fi total.

După ce dăduse primul semnal, Uncas părăsise cercul și privind soarele, văzu că răgazul acordat lui Magua trecuse. Un strigăt energic, însoțit de un gest dîrz, dădu de veste și celorlalți războinici; mulțimea se grăbi să înceteze simulacrul de război și începu să se pregătească pentru o expediție adevărată, primejdioasă.

În cîteva clipe, tabăra luă altă înfățișare. Războinicii, care erau tatuați și înarmați, deveniră atît de calmi, parcă

n-ar fi simțit nici un fel de emoție. Femeile ieșiră din colibe scoțind strigăte de veselie și de jale, încît nu știai ce să crezi : sînt bucuroase sau triste. Nici una însă nu stătea locului ; unele cărau ce aveau mai de preț ; altele se grăbeau să pună la adăpost de pericol pe copii sau pe rudele nevolnice ; toate însă se îndreptau spre pădurea care se desfășura la poalele muntelui, ca un bogat covor de verdeață.

Tamenund se retrase de asemenea — calm și demn — după o scurtă și mișcătoare convorbire cu Uncas, de care înțeleptul se despărți cu regretul unui tată care și-a regăsit fiul pierdut de timp îndelungat. Duncan, după ce dusesese pe Alice într-un loc sigur, se întoarse la vînător cu ochii strălucitori, dovedind astfel interesul purtat bătației ce se pregătea.

Însă Ochi-de-Șoim era prea obișnuit cu tot ritualul acesta al cîntecelor de război, ca să mai fie emoționat și să trădeze sentimentele ce-l frămîntau. Se mulțumea să observe cîntărind numărul și valoarea războinicilor care își manifestaseră dorința să-l urmeze pe Uncas la luptă. Curînd păru mulțumit, văzînd că entuziasmul tînărului șef electrizase pe toți bărbații tribului în stare să poarte arme. Hotărî așadar să trimită pe un băiețaș să-i aducă „Ucigătorul de cerbi“ și pușca lui Uncas de la marginea pădurii, unde le ascunsese cînd se apropiaseră de tabăra delawarilor. Luaseră atunci măsura asta, pe de o parte pentru ca armele să nu sufere soarta lor dacă ar fi fost luați prizonieri, iar pe de altă parte, pentru a se putea amesteca printre străini, fără a da de bănuiră. Așa, neînarmați, păreau mai curînd niște sărmani călători. Vînătorul, cu prudența lui obișnuită, trimise pe altcineva să-i aducă prețioasa armă la care ținea atît de mult. Știa că Magua venise în tabără însoțit de un detașament numeros și că huronul pîndea de-a lungul pădurii orice mișcare a noilor lui dușmani. În situația aceasta, îndrăzneala i-ar fi fost fatală, iar orice alt războinic ar fi plătit cu viața

acest curaj ; însă un copil putea să intre în pădure fără să dea de bănuît, și poate dușmanii nici n-ar fi observat ce are de gînd, decît cînd ar fi fost prea tîrziu ca să-l mai împiedice. Cînd Heyward se apropie de el, Ochi-de-Șoim aștepta calm reîntoarcerea copilului.

Acesta, un băiețandru îndemînat, de îndată ce primise instrucțiunile vîntorului, plecase tremurînd de speranță și bucurie, fericit că inspirase o asemenea încredere și hotărît să fie demn de ea. Așa că urmă nepăsător marginea luminișului și nu intră în pădure decît cînd ajunsese în apropierea locului unde fuseseră ascunse armele. Curînd dispăru în tufișuri și se tirî ca o șopîrlă spre comoara dorită. Nu întîrzie s-o descopere, căci reapăru imediat, purtînd cîte o pușcă în fiecare mînă și alergînd în goana mare prin strîmta trecătoare care despărțea pădurea de platoul ceva mai ridicat, pe care se întindea satul. Ajunsese la poalele stîncilor și începuse să le urce sprinten, cînd o împușcătură răsună din pădure, dovedind cît de just fusese raționamentul vîntorului. Copilul răs-punse printr-un strigăt slab, dar disprețuitor ; însă imediat un al doilea glonț porni din altă parte a pădurii. Chiar atunci copilul ajunsese pe platou, și, ridicînd puștile cu un aer triumfător, se îndreptă mîndru, ca un cuceritor, spre vestitul vîntor, care-i făcuse cinstea să-i încredințeze o misiune atît de glorioasă.

Cu toată grija deosebită ce i-o purtase tînărului său mesager, bucuria de a fi din nou în posesia „Ucigătorului de cerbi“ îl făcu să uite pentru o clipă orice alt gînd. După ce cercetă cu o aruncătură de ochi — vie și inteligentă — dacă scumpa-i armă nu suferise ceva, trase încărcătorul de mai multe ori, asigurîndu-se că-i în bună stare, apoi se întoarse spre copil, întrebîndu-l cu bunătate și grijă dacă era rănit. Băiatul îl privi mîndru, dar nu răspunse nimic.

— Biet copil, ticăloșii ți-au străpuns brațul ! exclamă vînătorul, observînd că o rană mare îi singera sub umăr. Însă cîteva frunze strivite de arin au să te vindece ca prin farmec. Ai început devreme ucenicia de războinic, curajosul meu copil, și pari hărăzit să duci în mormînt multe cicatrice glorioase ! Cunosc tineri războinici care au făcut fapte de ispravă în destule lupte și care n-au asemenea semne mîndre ! Haide, într-o bună zi ai să fii un adevărat șef ! adăugă el, terminînd pansamentul tînărului rănit.

Bălatul se depărtă, mai mîndru de singele ce-i curgea decît un curtean îngîmfat, care ar fi primit o însemnată decorație, se duse îndată lîngă prietenii lui de joacă, care îl admirau și-l invidiau.

Însă, într-o împrejurare atît de gravă, cînd războinicii erau preocupați de treburi foarte importante, acest act izolat de curaj trecu neobservat, deși într-o împrejurare mai liniștită ar fi fost deosebit de apreciat. Totuși, în-tîmplarea le făcuse cunoscute delawarilor poziția și planurile dușmanilor. În consecință, un detașament de tineri războinici plecă imediat, spre a izgoni pe huronii ce se ascunseseră în pădure, însă, între timp, aceștia văzînd că fuseseră descoperiți, se retraseră. Delawarii îi urmăriră pînă la oarecare distanță de tabără, apoi se opriră, pentru a aștepta noi ordine, de teamă să nu cadă în vreo cursă. Cînd ambele cete se ascunseră la pîndă, tăcerea și singurătatea recuprinse pădurea.

În acest timp, Uncas — căutînd să-și ascundă neli-niștea ce-l frămînta — își adună căpeteniile și le împăr-tăși planul de bătaie. Îl prezentă pe Ochi-de-Șoim ca pe un războinic încercat, pe care îl socotise întotdeauna demn de întreaga lui încredere. Văzînd că toți se gră-beau să-l primească deosebit de favorabil pe prietenul lui, îi dădu comanda unui detașament de douăzeci de războinici îndrăzneți și hotărîți, ca și el. Le explică apoi delawarilor rangul pe care-l avea Heyward în trupele

jenghizilor și rugă să-i acorde aceleași onoruri, însă Duncan ceru să lupte ca voluntar, alături de vînător. După ce dădu aceste ordine, numi diferite căpetenii în posturile mai importante și fiindcă timpul era prețios, dădu semnalul de plecare. În curînd, peste două sute de războinici porniră în marș, bucuroși, însă tăcuți.

Intrară în pădure fără nici o teamă și merseră citva timp fără să întîlnească pe nimeni care ar fi avut de gînd să li se împotrivească sau să le dea lămuririle necesare. Cînd făcură un scurt popas — într-un loc unde arborii îi fereau să fie văzuți — căpeteniile ținură o scurtă consfătuire, pe șoptite. Se propuseră mai multe planuri de acțiune, dar nici unul nu satisfăcu pe focosul Uncas. Dacă s-ar fi lăsat condus de temperamentul său impulsiv, și-ar fi condus războinicii în luptă fără să se mai sfătuiască, însă ar fi jignit tradițiile compatrioților săi, înșelîndu-le încrederea ce-i acordaseră; așa că ascultă atît de propunerile pline de prudență, pe care firea lui impetuoasă le ura, cît și sfaturile ce-i păreau nevolnice, atunci cînd se gîndea la primejdiile prin care trecea Cora și la obrăznicia lui Magua.

După ce se sfătuiră puțin, fără rezultat, văzură apărînd în depărtare un bărbat. Era singur și venea din partea unde trebuia să se afle dușmanul. Mergea atît de repede, încît părea o ștafetă aducînd propuneri de pace. Cînd ajunse la două-trei sute de pași de pădurea la adăpostul căreia avea loc sfatul delawarilor șovăi puțin, părăsind nehotărît ce drum să urmeze. În sfîrșit se opri. Toate privirile se îndreptară spre Uncas, ca și cum l-ar fi întrebat ce trebuiau să facă.

— Ochi-de-Șoim nu trebuie să-i mai vadă niciodată pe huroni! — șopti tînărul șef.

— Ți-a sosit ceasul! zise vînătorul, laconic, aplecînd vîrfurile pîștii prin frunziș. Părea că se pregătește să tragă. Deodată, în loc să apese pe trăgaci, puse liniștit arma pe pămînt și prinse să ridă, după cum îi era obiceiul.

— Ce caraghioslic ! Luasem pe amăritul ăsta drept un mingo. Însă pe cînd ochiam și alegeam locul cel mai potrivit unde să-i trimit glonțul — să vezi și să nu crezi Uncas — am zărit muzicuța cîntărețului nostru ! Cu alte cuvinte, este zăpăcitul pe care-l numim Gamut și a cărui moarte n-ar folosi nimănui ; pe cînd trăind, ne poate fi util, dacă o să mai facă și altceva decît să cînte. Cum sper că nu mi-am pierdut minunata mea voce, o să audă sunete mai plăcute decît detunăturile „Ucigătorului meu de cerbi“ !

Spunînd aceste cuvinte, Ochi-de-Șoim se tirî printre tufișuri, pînă ajunse într-un loc de unde David îl putea auzi ; acolo încercă să execute același „concert !“ încîntător, datorită căruia străbătuse în condiții atît de fericite tabăra huronilor. Gamut avea urechea prea fină și exersată ca să nu recunoască sunetele pe care le mai auzise o dată ; își dădu seama imediat de unde veneau. De altminteri, ar fi fost și greu pentru altul, decît Ochi-de-Șoim, să producă o asemenea „melodie“ ! Așa că, îndată ce o auzi, parcă ar fi scăpat de o grea povară ; prinse să alerge în direcția de unde venea vocea, ceea ce pentru el era la fel de ușor ca pentru un războinic care se îndreaptă spre locul unde bubuie tunul. Îndată descoperi pe cîntărețul ascuns al minunatei melodii de urs.

— Aș vrea să știu ce or să creadă huronii, de isprava asta, zise vînătorul, în timp ce-și lua prietenul de braț, să-l conducă la delawari. Dacă ticăloșii sînt prin preajma noastră și ne-au auzit, au să le spună că acum sînt doi nebuni, în loc de unul ; dar aici sîntem în siguranță, adăugă el, arătînd pe Uncas și trupa lui. Acum povestește-ne — într-o engleză omenească — ce urzesc mingășii, fără să ne mai tragi vreo cîntare !

David privi în jur și văzînd chipurile fioroase ale căpeteniilor ce îl înconjurau, la început se înspăimîntă, dar, dumirindu-se din ce trib făceau parte, se liniști îndea ajuns pentru a putea răspunde.

— Păgînii se pregătesc de luptă în număr mare, zise David. Mă tem că au gînduri rele. Au urlat, au făcut o zarvă și un tărăboi drăcesc în casele lor, încît a trebuit să fug, ca să-mi găsesc liniște, în tabăra delawarilor !

— Urechile tale n-ar fi avut nimic de pierdut, dacă ai fi fost mai simțitor cu ele ! răspunse vînătorul. Dar să lăsăm asta ! Unde sînt huronii ?

— S-au ascuns în pădure, între locul ăsta și satul lor, și sînt în număr atît de mare, încît cred că-i mai prudent să vă întoarceți imediat.

Uncas privi dîrz și plin de încredere la tovarășii lui, apoi întrebă :

— Magua e cu ei ?

— Da ! A dus în peșteră și a lăsat-o acolo pe tînăra ce a stat la delawari, și imediat — ca un lup furios — a luat conducerea sălbaticilor din tribul lui. Nu știu ce l-o fi infuriat așa !

— Zici c-a lăsat-o în peșteră ? exclamă Heyward. Din fericire acum știu unde se află ! N-am putea găsi un mijloc s-o eliberăm imediat ?

Uncas îl privi fix pe vînător, înainte de a-l întreba,

— Ce crede Ochi-de-Șoim ?

— Dă-mi-i pe cei douăzeci de oameni ! Am s-o iau pe la dreapta, de-a lungul riului, trecînd pe lîngă vizui-nele castorilor, și o să mă duc să mă întîlnesc cu sagamorul și colonelul Munro. De acolo o să auziți curînd strigătul nostru de război, vîntul o să-l aducă fără greutate. Atunci, Uncas să-i gonești în fața ta, iar cînd o să fie în bătaia puștilor noastre — pe cuvîntul meu de vînător — o să-i fac să se îndoiaie ca un arc de lemn de frasin. Apoi vom intra în sat și ne vom duce drept la peșteră, s-o eliberăm pe fată. Poate că metodele strategice ale albilor sau șiretenia tacticei indienilor ar putea găsi un plan mai bun. Domnule maior, nu-i un plan prea savant, însă cu îndrăzneală și răbdare putem să-l executăm !

— Imi place al naibii planul ăsta ! Trebuie să încercăm să-l realizăm numaidecît ! exclamă Duncan, bucurîndu-se că eliberarea Corei era atît de aproape în gîndurile vinătorului.

După ce se sfătuiră puțin, planul fu aprobat ; nu mai rămînea decît să-l explice căpeteniilor delaware. După ce împlinîră și această obligație, fiecare se duse să-și ocupe postul încredințat.

*Însă nenorocirile s-au răspândit pînă departe
și focurile de înmormîntare s-au ținut lanț, pînă
cînd marele rege a trimis la Chorysa — fără răs-
cumpărare — pe fata cu ochii negri,*

POPE

(Traducere din Homer)

În timp ce Uncas își așază trupa în ordine de bătaie, în pădure domnea o liniște adîncă ; în afară de această trupă, nici țipenie nu părea să se mai afle în adîncul ei, întocmai ca în ceasul cînd o crease dumnezeu. Pretutindeni unde privirea s-ar fi strecurat printre arborii deși, n-ar fi descoperit nimic în acest peisaj imobil, ce ar fi putut să dea de bănuît sau care să tulbure tăcerea ce se înstăpînise.

Dacă uneori vreo pasăre mișca frunzișul fagilor sau o veveriță lăsa să cadă o nucă, atrăgînd o clipă atenția delawarilor, această tulburare trecătoare a tăcerii făcea apoi liniștea mai adîncă ; nu se mai auzea decît freamătul vîntului prin vîrfurile copacilor verzi și unduitori ai acestui codru, ce se întindea neîntrerupt pe o mare suprafață a regiunii.

După liniștea profundă ce domnea în această parte a pădurii, ce despărțea pe delawari de satul dușmanilor lor, s-ar fi zis că nici picior de om nu trecuse vreodată pe acolo : totul era într-o stare de nemișcare, de repăus complet. Însă Ochi-de-Șoim, care primise misiunea să conducă expediția principală, cunoștea prea bine firea acelor pe care trebuia să-i înfrunte, ca să se încreadă în aceste aparențe înșelătoare.

Cînd micul său detașament se adună din nou, vîntătorul își luă „Ucigătorul de cerbi“ sub braț și, făcînd semn tovarășilor săi să-l urmeze, se reîntoarse pînă la malul

riulețului pe care-l traversaseră la venire. Aci se opri, pînă cînd toți războinicii lui îl ajunseră ; cînd se adunară cu toții în jurul său, îi întrebă în delawară :

— Știe careva unde se varsă rîușorul ăsta ?

Un delawar întinse mîna, deschise două degete și, arătînd întîlnirea a două cursuri de apă, răspunse :

— Înainte ca soarele să asfințească, rîușorul se varsă în rîul cel mare. Apoi, făcînd un nou gest expresiv, în direcția confluenței apelor, adăugă : Cele două ape împleteite fac una singură pentru castori.

— Așa socoteam și eu, după cursul ce-l urmează și după poziția munților, reluă vînătorul, îndreptîndu-și privirea pătrunzătoare spre vîrfurile copacilor. Războinicilor, noi o să ținem malurile rîușorului, pînă o să dăm de urmele huronilor.

Indienii aprobară printr-o scurtă aclamare — după obiceiul lor — însă, văzînd că șeful lor se pregătește el însuși să le arate drumul, cîțiva dintre ei îl făcură să înțeleagă prin semne că se întîmplase ceva. Ochi-de-Șoim îi înțelese și întorcîndu-se numaidecît văzu că maestrul de cînt se luase după ei.

— Știi, prietene, — îi spusé vînătorul, cu un ton grav și chiar cu oarecare mîndrie că i se încredințase o comandă atît de importantă, — știi că acest detașament este alcătuit din războinici viteji, aleși pentru o expediție periculoasă și comandată de unul care, fără a folosi fraze sforăitoare, n-are de gînd să-i lase să-și piardă vremea ? Poate n-or să se scurgă nici zece minute și o să avem prilejul să trecem peste corpul unui huron — viu sau mort.

— Deși nu mi s-a spus ce ai de gînd să faci, ostașii tăi mi-au amintit de copiii lui Iacob, cînd au pornit să lupte împotriva sichemiților, pentru că șeful lor a vrut să ia de soție pe o femeie dintr-o seminție care era ocrotită de dumnezeu, răspunse David, al cărui chip se însuflețise. Privirile-i, de obicei senine și nepăsătoare, strălu-

ceau acum de un foc lăuntric. Știi prea bine, am călătorit mult cu acea tină ră fată, am stat timp îndelungat în preajmă-i, în felurite împrejurări ; și deși nu sînt războinic și n-am nici sabie, nici cucură de săgeți, vreau totuși să fac și eu ceva pentru ea !

Vînătorul șovăi, ca și cum ar fi chibzuit ce urmări ar fi putut să aibă o înrolare atît de ciudată.

— Nu știi să mînuiești nici o armă ! îi spuse el după o clipă de gîndire. N-ai nici pușcă — lasă-ne pe noi ! Mingașii o să ne dea în curînd înapoi ce au luat.

— Dacă nu sînt lăudăros și crud cum era Goliat, n-am uitat pilda copilului evreu, răspunse David, scoțînd o praștie de sub straie. Din copilărie am învățat să mînuiesc această armă. Nădăjduiesc că n-am pierdut cu totul încă obiceiul.

— Hei ! exclamă Ochi-de-Șoim, privind disprețuitor praștia și șorțul lui de piele de cerb. Ar fi bună la ceva, dacă ar trebui să ne apărăm împotriva săgeților sau măcar a cuțitelor. Însă acești mingași au fost înzestrați de francezi cu puști bune. Totuși, fiindcă ai darul — după cît se pare — să treci prin foc fără să ți se întîmple nimic și pentru că pînă acum ai avut noroc... Domnule maior, de ce n-ai pus piedica la pușcă ? Dacă tragi un singur glonț înainte de timpul potrivit, înseamnă că ne curățăm cu toții fără nici un folos ! Cîntărețule, dacă vrei, poți să ne urmezi ! Poate o să ne fii de folos ca să dai chiote în timpul luptei.

— Prietene, îți mulțumesc, răspunse David, care — la fel ca regele biblic, al cărui nume era mîndru că-l poartă — își umplu șorțul cu pietrele ce se găseau pe malul riului. Deși n-am prea multă tragere de inimă în materie de omor, aș fi fost mîhnit dacă te-ai fi împotrivit să vă urmez.

— Nu uita însă că am venit aici să ne batem, nu să facem muzică ! adăugă vînătorul, privindu-l cu prietenie. Gîndește-te că în afară de strigătul de război, care o să

îzbucnească de pretutindeni cînd va veni ceasul, nu trebuie să se audă alt zgomot decît detunăturile puștilor.

David aprobă respectuos din cap, arătînd că primește condițiile ce i se puneau, iar Ochi-de-Șoim, cercetîndu-și luptătorii din nou, cu privirea, ca și cum i-ar fi trecut în revistă, dădu ordinul de plecare.

Urmară cursul rîului pe distanță de o milă. Malurile abrupte îi adăposteau de vederea celor ce i-ar fi pîndit, iar desimea tufișurilor care acopereau malurile le îngăduia de asemenea să poată înainta fără să fie văzuți; totuși, în timpul marșului, luară toate măsurile de prevedere, pe care obișnuiesc să le ia indienii cînd se pregătesc de atac. De o parte și de alta a rîului, cîte un delawar, trimis înainte, mai mult se cățăra decît mergea, cu privirea mereu ațintită spre pădure, deîndată ce dădea de un loc deschis. Dar aceasta nu era totul; nu treceau cîteva minute fără ca detașamentul să nu se oprească, ascultînd dacă nu se aude vreun zgomot, cu o atenție pe care greu și-o pot închipui cei ce nu cunosc rosturile pădurii. Nu se întîmplă însă nimic și ajunseră la locul unde pîrîiașul se vărsa în rîu, fără ca să fie descoperiți. Vînătorul ordonă atunci din nou un popas și prinse să cerceteze cerul:

— Cred că o să avem o zi bună ca să-i atacăm, îi spuse în engleză lui Heyward, privind norii ce începuseră să se adune pe cer. Cînd soarele dogorește și pușca strălucește, nu ochești ca lumea. Totul ne favorizează. Huronii au vîntul împotriva lor, așa că fumul se va îndrepta spre ei, ceea ce nu-i un avantaj de disprețuit; în timp ce noi putem trage în voie, fără ca nimic să ne împiedice ținta. Acum se termină umbra care ne ocrotea; de aici, castorul e de sute de ani stăpîn al mălurilor acestui rîu. Uite cîte trunchiuri de copac a folosit; puțini arbori mai sînt întregi.

Ochi-de-Șoim zugrăvise în cîteva cuvinte destul de bine priveliștea ce se oferea ochilor. Rîul avea un curs neregulat; cînd se abătea într-o albie strîmtă, săpată în

stîncă, cînd se lărgea în văi adînci, formînd întinse heleş-teie. Pretutindeni, pe malurile lui, se vedeau trunchiuri putrezite de copaci, cu formele cele mai variate; de la buturugile găunoase, pînă la ramurile de curînd despuiate de scoarţa care le apără seva misterioasă, ce le dă viaţa. Cîteva ruine acoperite de muşchi păreau să nu fi fost cru-tate de vreme decît pentru a veni drept mărturie că o ge-neraţie locuise odinioară aceste singurătăţi, generaţie din care nu mai rămăsese rălăte alte urme.

Vînătorul cercetă fiecare colţişor al aşezării din faţa lui cu o grijă şi un interes de care acestea nu se bucura-seră probabil niciodată pînă atunci. Ştia că locuinţele hu-ronilor se aflau cel mult la o jumătate de milă în aval şi, temîndu-se de o cursă, era neliniştit că nu observă nici cea mai mică urmă a duşmanilor.

De cîteva ori fusese ispitit să dea semnalul de atac şi să caute să ia satul prin surprindere, însă experienţa îl fă-cea în acelaşi timp să-şi dea seama cît de primejdioasă era o asemenea încercare. Aşa că asculta încordat, cu cea mai mare băgare de seamă, dacă nu răzbate vreun zgomot sus-pect dinspre locul unde rămăsese Uncas. Nu se auzea însă decît şuierul vîntului, care începuse să măture tot ce în-tîlnea în cale în pădure, anunţînd furtuna. În sfîrşit, plo-tisit de atîtea măsuri prudente şi ascultînd doar de o ne-răbdare care nu-i stătea în fire, hotărî să acţioneze fără să mai întîrzie ieşind cu grupa lui la vedere şi înaintînd cu prudenţă în susul apei.

Vînătorul se opri în dosul unui tufiş, pentru a ob-serva mai bine totul; între timp, războinicii lui se ascun-seseră aproape de albia rîului în dreptul vărsării afluentu-lui său. Auzind semnalul dat de şeful lor cu voce înceată, urcară pe mal, strecurîndu-se pe furiş ca nişte năluci, şi se grupară toţi în jurul lui. Ochi-de-Şoim le arătă cu de-getul direcţia în care trebuiau să meargă şi el porni în frunte. Întregul detaşament forma o singură linie, mer-gînd exact pe urmele vînătorului, astfel încît, în afară de

urmele lui Heyward și David, nu se vedea decît dîra pașilor unui singur om.

De-abia ieșiseră în loc deschis, că o salvă de douăsprezece puști răsună în spatele lor și un delawar făcu un salt și căzu mort la pămînt, ca un cerb atins de glonțul unui vînător.

— Ah, mă temeam eu că o să cădem într-o cursă diavolească ! exclamă vînătorul în engleză. Apoi, iute ca gîndul, adăugă în delawară : Repede la adăpost și încărcă-ți-vă armele !

La aceste cuvinte, detașamentul se împrăstie, și înainte ca Heyward să-și revină din uimire, se trezi singur cu David. Noroc că huronii se retrăseseră, și pentru moment n-aveau de ce să se teamă. Dar răgazul nu putea să fie de lungă durată ; vînătorul reapăru numaidecît și, dînd exemplu, îi urmări, descărcînd pușca și alergînd din copac în copac ; își încărea mereu arma și trăgea, în timp ce dușmanul se retrăgea încet.

Se părea că numai un mic detașament de huroni atacase atît de neașteptat ; însă, pe măsură ce vrăjmașii pierdeau teren, numărul lor se mărea neîncetat și curînd fură în stare să facă față focului delawarilor, ba chiar să-i respingă fără prea multe pierderi cu o intensitate egală, dacă nu superioară delawarilor. Heyward se aruncă și el în mijlocul luptătorilor și, imitînd prudența tovarășilor săi, cînd se ascundea, cînd trăgea. Bătălia deveni acum mai însuflețită ; huronii nu se mai retrăgeau ; amîndouă detașamentele rămaseră pe loc. Puțini războinici erau răniți, pentru că fiecare avea grijă — pe cît era posibil — să se adăpostească după copaci și nu-și descoperea decît o parte a corpului, cînd ochea.

Totuși, șansele de a izbîndi păreau tot mai reduse pentru Ochi-de-Șoim și pentru războinicii lui. Vînătorul era prea încercat, ca să nu-și dea seama de pericolul poziției sale, însă nu știa cum ar fi putut-o schimba. Vedea că-i mai primejdios să se retragă, decît să se mențină, însă

pe de altă parte, dușmanul, care primea mereu noi întăriri, căuta să-i înconjoare prin flancuri pe delawari, astfel că aceștia, neputându-se pune în siguranță, își încetăniră focul. În această situație critică, tocmai când începuseră să creadă că în curînd vor fi împresurați de tribul huronilor, auziră pe neașteptate strigăte de război și detunături răsunînd sub bolta deasă a pădurii, dinspre locul unde îl lăsaseră pe Uncas — într-o vale adîncă, mult deasupra terenului pe care Ochi-de-Șoim se bătea cu înverșunare.

Efectul acestui atac neașteptat fu imediat, înlesnind o manevră foarte folositoare vîntorului și prietenilor lui. Se pare că dușmanul bănuise totuși acest atac prin surprindere, pe care-l încercase Ochi-de-Șoim, ceea ce făcuse ca el să eșueze; însă, înșelîndu-se asupra numărului delawarilor, huronii lăsaseră un detașament prea slab în fața atacului impetuos al tînărului mohican. Această ipoteză părea justă, pentru că pe de-o parte, larma bătăliei ce se angajase în pădure se apropia din ce în ce mai mult de sat, iar pe de altă parte, văzură că scade dintr-o dată numărul agresorilor, care se grăbiră să alerge în ajutorul tovarășilor respinși de Uncas și să întărească principala lor poziție de apărare.

Profitînd de această împrejurare, Ochi-de-Șoim, prin strigăte și mai ales prin exemplul său, își însufleți războinicii, dînd ordin să se năpustească asupra dușmanului. Înaintarea în acest soi de bătălie primitivă urma să se facă numai din copac în copac, adăpostindu-se, dar apropiindu-se mereu de vrăjmaș. Manevra aceasta fu executată repede și cu succes. Huronii fură obligați să se retragă din cîmpul deschis și nu se opriră decît cînd ajunseră într-un desiș. Acum atacă ei, și lupta deveni mai aprigă; un foc viu izbucni din ambele părți; o rezistență îndîrjită răspundea însuflețitului atac al vîntorilor, și era greu de prevăzut care din cele două tabere va ieși victorioasă. Delawarii nu mai pierduseră nici un războinic, însă

mulți din ei erau răniți, din cauza poziției dezavantajoase pe care o ocupau.

Ochi-de-Șoim se strecură în această situație critică pe după același arbore care servea de adăpost lui Heyward. Cei mai mulți dintre războinicii lor se aflau puțin mai la dreapta, așa că-i puteau auzi comenzile, și toată trupa continuă să tragă salve repezi, dar fără prea bune rezultate, pentru că dușmanii erau bine ascunși în pădurea cea deasă, care-i ocrotea.

— Domnule maior, ești tânăr ! zise vînătorul puțin obosit, sprijinind în pămînt „Ucigătorul de cerbi“ și rezemîndu-se de el. Ești tânăr și poate o să ai cîndva prilejul să conduci trupe împotriva acestor ticăloși de mingași. Ai acum prilejul să observi tactica unei lupte cu indienii. Principalul este să ai mîna ușoară, privirea ageră și loc unde să te adăpostești. Să presupunem că ești în fruntea unei companii a trupelor regale americane, să vedem puțin ce-ai face.

— Aș ataca pe acești ticăloși, cu baioneta la armă !

— Da, așa raționează albi ; însă în aceste meleaguri pustii, un comandant trebuie să se întrebe cîte vieți poate să cruțe. Hei ! adăugă el dînd din cap, ca unul care-i copleșit de gînduri triste, calul ! Mi-e rușine să spun, dar o să vină vremea cînd calul o să hotărască soarta în aceste încăierări¹. Animalele valorează mai puțin decît omul și

¹ Prin pădurile americane se poate trece călare, pentru că sînt puține tufișuri și ramuri ce atîrnă din copaci. Planul lui Ochi-de-Șoim a reușit cele mai adeseori în luptele dintre albi și indieni. Wayne — în celebra sa campanie împotriva statului Miami — a fost primit cu focuri de la inamic, din față ; atunci a ordonat dragonilor să-i atace pe flancuri. Indienii au fost atunci biruiți, fără să aibă măcar timp să-și încarce armele. Una din principalele căpetenii ce a luat parte la bătălia de la Miami a asigurat pe autor că pieile roșii nu puteau să învingă pe războinicii care purtau „cuțite lungi și ciorapi de piele“, făcînd aluzie la săbiile și cizmele dragonilor (n.a.).

ar trebui să ne folosim numai de cai. Pune un cal să urmărească o piele roșie și dacă sălbaticul n-are pușca încărcată, n-o să se mai poată opri, s-o încarce.

— Despre toate astea ar fi mai potrivit să vorbim altă dată, răspunse Heyward. Acum ce facem, atacăm ?

— Nu văd de ce n-am vorbi despre tactică și n-am folosi astfel o clipă prețioasă de răgaz ?! stăruie blînd vîntătorul. Să forțez atacul e o măsură care nu-mi prea place, pentru că trebuie totdeauna să sacrifici cîteva vieți în asemenea împrejurări. Totuși, — adăugă, aplecînd capul spre a auzi mai bine zgomotul bătăliei ce se desfășura în depărtare, — dacă Uncas are nevoie de ajutorul nostru, trebuie să-i izgonim pe caraghioșii ce ne împiedică drumul !

Se întoarse numaidecît și-și chemă hotărît, prin strigăte, indienii. Aceștia îi răspunseră la fel ca la comandă, toți cu mișcări repezi, și ieșiră de după copacii ce-i adăposteau. La vederea lor, huronii se grăbiră să trimită o salvă, care nu răni pe nimeni. Atunci delawarii, fără să le dea timp să respire, se năpustiră spre pădure, ca niște pantere asupra prăzii. Ochi-de-Șoim dădu exemplu, agi-tînd teribila lui armă. Cîțiva huroni mai vîrstnici — cu mai multă experiență ca ceilalți — nu se lăsară însă amăgiți de manevra folosită pentru a-și descărca puștile ; ei așteptară ca delawarii să se apropie, și numai atunci traseră. Așa că, din nefericire, temerile vîntătorului fură pe deplin justificate, căci trei din indienii lui fură atinși de gloanțe. Dar această rezistență nu putu împiedica pe ceilalți. Delawarii pătrunseră în pădure și — în furia atacului — se năpustiră asupra celor ce îi împiedicau să înainteze.

Lupta corp la corp nu dură decît o clipă, și huronii se retraseră pînă ajunseră la cealaltă margine a pădurii, unde se ascunseră, părăind însă hotărîți să se apere din nou cu înverșunarea animalelor sălbatice, încolțite în birlogul lor. În această împrejurare gravă, cînd soarta luptei de-

venise nesigură — o împuşcătură se auzi în spatele huronilor ; un glonţ şuiera dintre vizuinile castorilor, din luminiş ; curînd izbucni şi groaznicul răcnet de război.

— E sagamorul ! exclamă Ochi-de-Şoim, repetînd strigătul cu vocea sa puternică. I-am încolţit din spate şi din faţă ! Nu ne mai scapă !

Efectul ce-l avu acest atac neaşteptat asupra huronilor nu se poate descrie. Tăierea retragerii din partea aceea i-a descurajat complet. Neavînd unde să se adăpostească, toţi începură să scoată răcnete de disperare şi, fără să mai opună cea mai mică rezistenţă, căutară să se salveze prin fugă. Mulţi, vrînd să scape, căzură ucişi de gloanţele delawarilor.

N-o să ne oprim ca să descriem întîlnirea dintre vînător şi Chingachgook sau aceea, mai mişcătoare, dintre Duncan şi tatăl Alicei. Cîteva cuvinte spuse în grabă au fost de ajuns ca să le explice în ce situaţie se aflau. Apoi Ochi-de-Şoim, arătînd pe sagamor detaşamentului său, predă comanda şefului mohican. Acesta o preluă — potrivea dreptului de netăgăduit pe care i-l dădea originea şi experienţa lui — cu gravitatea unui general american, ale cărui ordine sînt ascultate fără murmur. Mergînd după vînător, străbătura pădurea ce fusese teatrul unei lupte atît de crîncene. Cînd delawarii găseau vreun cadavru al vreunui camarad, îl ascundeau cu grijă ; însă dacă era al unui duşman, îi luau scalpul. Ajunşi pe o înălţime, sagamorul porunci detaşamentului să se oprească.

După o expediţie atît de obositoare, învingătorii aveau nevoie să mai prindă puteri. Colina pe care se opriseră era înconjurată cu arbori destul de deşi ca să-i adăpostească. În faţa lor se întindea — pe mai multe mile — o vale întunecată, strîmtă şi împădurită. În mijlocul acestui defileu, Uncas se mai lupta cu principalul detaşament al huronilor.

Mohicanul şi prietenii lui înaintară pe panta colinei şi ascultară atenţi. Zgomotul luptei părea mai puţin înde-

părtat ; cîteva păsări dădeau tîrcoale deasupra văii, ca și cum de spaimă și-ar fi părăsit cuiburile ; cîteva nori de fum — destul de deși — ce se pierdeau în văzduh, se ridicau deasupra copacilor, dezvăluind locul unde lupta era mai înverșunată și soarta ei mai nelămurită.

— Se apropie din partea asta, zise Duncan, cînd mai multe împușcături se auziră din nou. Sîntem prea aproape de centrul liniei huronilor, ca să putem să-i atacăm cu sorți de izbîndă !

— O să se îndrepte spre partea mai adîncă a văii, unde copacii sînt mai deși. Acolo vom putea să-i luăm din flanc, zise vîntorul. Haide, sagamorul, în curînd o să trebuiască să scoatem strigătul de război și să-i punem pe fugă ! O să mă bat și de data asta alături de războinici de aceeași culoare cu mine ; și mă cunoști, mohicanule, te asigur că nici un huron n-o să treacă riul care e în spaatele nostru, fără ca „Ucigătorul de cerbi“ al meu să nu-i răsune la urechi !

Căpetenia indiană se mai opri puțin, să privească în-spre locul luptei, care părea că e din ce în ce mai aproape, dovadă evidentă că delawarii erau victorioși. Nu porni decît cînd gloanțele — care cădeau la cîteva pași de ei, ca niște boabe de grindină ce anunță furtuna — le dezvălui că atît prietenii, cît și dușmanii lor se aflau mai aproape chiar decît bănuiau. Ochi-de-Șoim și tovarășii lui, se retraseră după un tufăriș — destul de des pentru a le servi drept baricadă — și așteptară ce avea să urmeze, cu un calm desăvîrșit, pe care numai o îndelungă obișnuință poate s-o dea într-un asemenea moment.

Curînd, tumultul luptei crescînd, împușcăturile răsunară în imediata lor apropiere și văzură apărînd cîteva huroni. Respinși afară din pădure, pînă în luminiș, ei se ascunseră după ultimii copaci, hotărîți să opună rezistență pînă la capăt. Un mare număr din tovarășii lor li se alăturară în curînd și, adăpostiți după arbori, păreau că se vor opune cu disperare. Heyward nu-și mai găsea locul de nerăb-

dare ; privirile-i dornice de luptă căutau neîncetat pe acelea ale lui Chingachgook, ca și cum ar fi întrebat dacă n-avenit timpul să atace. Căpetenia indiană — calmă și demnă — se așezase pe o stîncă, privind atît de liniștit desfășurarea luptei, ca și cum ar fi fost un simplu spectator.

— Acum, delawarii ar trebui să-i izbească ! exclamă Duncan.

— Nu, nu, nu încă ! răspunse vînătorul. Cînd prietenii noștri vor fi mai aproape, o să le dăm de știre că sîntem aici. Iată-i ! Caraghioșii se pitesc după pinii de colo, așa cum se adună albinele în jurul matcei lor ! Pe sufletul meu, și un copil ar putea să tragă un glonț în mijlocul roiului ăstuia de trupuri înghesuite.

În acest moment, Chingachgook dădu semnalul. Detașamentul lui trase o salvă, și o duzină de huroni căzură morți. În același timp, bătrîna căpetenie delawară scoase strigătul de război, la care i se răspunse prin aclamații, din mai multe părți ale pădurii. Un răcnet atît de pătrunzător răsună în văzduh, parcă ar fi fost scos de o mie de voci. Huronii, înspăimîntați, părăsiră centrul liniei lor, și Uncas, în fruntea a peste o sută de războinici, ieși din pădure prin locul ce-l lăsaseră liber.

Tînărul conducător arătă cu mîna în dreapta și în stînga pe dușmani, tovarășilor săi care începură să-i urmărească. Lupta se desfășura acum în mai multe locuri. Cele două flancuri ale huronilor, care fuseseră despărțite, se refugiară în pădure, pentru a căuta un adăpost, și fură urmărite îndată de copiii victorioși ai lenapilor. Nu trecu decît foarte puțin timp și zgomotul luptei se depărtă în mai multe direcții, auzindu-se din ce în ce mai puțin clar, pe măsură ce luptătorii se înfundau în pădure. Totuși se formase un grup de huroni, care, disprețuitori, n-o rupseră fătîș la fugă, ci se rețineau încet, ca niște lei încolțiți, și urcau colina pe care Chingachgook și detașamentul său o părăsiseră ca să ia parte mai îndeaproape la

luptă. Magua putea fi văzut în mijlocul războinicilor lui ; avea o înfățișare mîndră și sălbatică, și părea că mai dă încă ordine.

Îmbărbătîndu-și tovarășii cu însuflețire pentru a-i urmări pe fugari, Uncas rămăsese aproape singur. Cînd îl zări însă pe Vulpea Șireată, uită de toate. Scoțînd strigătul de război, adună în jurul său cinci-șase luptători și se năpusti asupra dușmanului său, fără să țină seama că vrăjmașii erau în număr mult mai mare. Magua, care-i pîndise toate mișcările, se opri să-l aștepte, bucurîndu-se cu sălbăticie în sinea lui, cînd văzu că tînărul erou — lăsîndu-se mînat de o îndrăzneală nesocotită — vine să-l înfrunte. Tocmai atunci, alte strigăte izbucniră și Carabină-Lungă apăru pe neașteptate, în fruntea unui grup de albi. Huronul se întoarse și începu să se retragă pe colină.

Uncas abia dacă-i zări pe prietenii lui, atît de preocupat era de urmărirea huronilor, pe care continua să-i hărțuiască fără răgaz. În zadar Ochi-de-Șoim îi strigă să nu se expună fără folos ; tînărul mohican parcă nici un auzise și sfida focul dușmanilor, obligîndu-i în curînd să fugă cu aceeași iuțeală cu care îi urmărea. Din fericire, această cursă forțată nu dură mult timp, căci albi conduși de vînător ajunseră la o depărtare mai mică de dușman, decît Uncas ; altminteri, delawarul ar fi depășit pe camarazii săi și ar fi căzut victimă îndrăzneliilor lui. Înainte însă ca o asemenea nenorocire să se înteîmple, fugarii și învingătorii intrară aproape în același timp în satul wyandotilor.

Întărități de vederea colibelor unde locuiau, huronii se opriră și își întetiră eforturile, luptîndu-se cu disperare în jurul vetrei marelui sfat. Aici, bătălia luă proporțiile unui adevărat uragan și urmările luptei fură înfrîtoare. Securea lui Uncas, pușca lui Ochi-de-Șoim și chiar brațul încă zdravăn al lui Munro făcură astfel de ravagii, încît în jurul lor pămîntul era acoperit de cadavre. Totuși, Magua — datorită îndrăzneliilor lui — deși se expunea fără încetare, scăpă de vrăjmașii care făceau

toate eforturile ca să-l ucidă. Parcă o vrajă ascunsă îi ocrotea viața, întocmai ca eroilor favorizați de destin, a căror fabuloasă istorie ne-au păstrat-o vechile legende. Vulpea șireată scoase un răcnet de furie și deznădejde, cînd văzu că numeroși ostași de-ai săi căzuseră în jurul lui. Atunci însoțit de doi prieteni, care singuri supraviețuiseră, părăsi cîmpul de bătaie, lăsînd pe delawari să cuculească trofeele singeroase ale victoriei lor.

Uncas îl căutase în zadar în timpul luptei, iar acum, văzîndu-l, se luă după el, și Ochi-de-Șoim, Heyward și David îl urmară îndată. Vînătorul nu putea face altceva decît să-și dea toată silința ca țeava puștii sale minunate să fie totdeauna lîngă mohican, să-i poată sări la timp în ajutor. La un moment dat, păru că Magua vrea să se întoarcă, hotărît să-și potolească setea de răzbunare; părăsi însă îndată acest plan și, fugind mai departe printr-un tufăriș des, intră în peștera pe care o cunoaștem. Cu dușmanii pe urmele lui, Ochi-de-Șoim scoase un strigăt de bucurie, văzînd că acum prada nu putea să le mai scape.

Împreună cu însoțitorul său se repezi în peștera a cărei intrare era lungă și strîmtă și avu timp să zărească pe huronii care se retrăgeau. În momentul cînd pătrundeau în galeriile și în coridoarele subterane ale peșterii, sute de femei și copii fugeau scoțînd strigăte de groază. În întunericul ca de mormînt, care stăpînea locul, puteau fi luați drept umbre sau fantome care fug la apropierea muritorilor.

Totuși, Uncas nu-l vedea decît pe Magua; ochii lui nu-l căutau decît pe el, nu se opreau decît asupra lui; îl urmărea pas cu pas, Heyward și vînătorul continuau să se țină după el, însuflețiți de același simțămînt, deși poate mai puțin puternic. Dar cu cît înaintau, cu atît era mai întuneric și le venea din ce în ce mai greu să deosebească pe vrăjmașii lor, care, cunoscînd drumul, le scăpau tocmai cînd credeau că sînt pe punctul de a pune mîna pe ei. O clipă crezură chiar că le-au pierdut urma, cînd ză-

riră o rochie albă, fluturînd la capătul unui coridor strîmt, ce părea că duce pe munte.

— E Cora ! exclamă Heyward, cu glasul sugrumat de emoție dar și de spaimă.

— Cora ! Cora ! repetă Uncas repezindu-se înainte, ca cerbul în pădure.

— E chiar ea ! repetă vînătorul. Curaj, domnișoară ! Sintem aici !

Văzînd-o, se simțiră însuflețiți de puteri noi, parcă ar fi avut aripi. Dar drumul era întortocheat, cu urecușuri și coborișuri, și în unele locuri chiar impracticabil. Uncas aruncă pușca care-l întîrzia în mers și se repezi în grabă, plin de elan. Heyward făcu la fel ; dar imediat își recunoscură nesocotința, auzind un foc de armă, pe care huronii avură timp să-l tragă urcînd coridorul săpat în stîncă ; glonțul rani chiar ușor pe tînărul mohican.

— Trebuie să-i ajungem ! strigă vînătorul, luînd-o înaintea prietenilor săi, dintr-o pornire deznădăjduită. Ti-căloșii ne pot lovi la distanța asta ; și, priviți, țin pe tînăra față astfel, încît să le servească drept scut !

Fără să fie atenți la aceste cuvinte, sau mai degrabă fără să le audă, însoțitorii lui îi urmară exemplul și, prin eforturi de neînchipuit, se apropiară îndeajuns ca să poată vedea cum Cora era tîrîtă de doi huroni, în timp ce Magua le arăta drumul. În acest moment o lumină străbătu pe neașteptate în peșteră ; silueta tinerei fete și cele ale agresorilor ei se proiectară o clipă pe zid, apoi toți patru dispărură. Cuprinși de un fel de frenezie pricinuită de deznădejde, Uncas și Heyward își îndoiră sfortările lor aproape supraomenești și, văzînd o deschizătură, se repeziră afară din peșteră. Aci, drept în fața lor, începu muntele ; dar sosiră la timp, ca să vadă pe ce drum apucaseră fugarii.

Trebuiau să urce o potecă abruptă și stîncoasă. Împiedicat de pușcă și poate mai puțin interesat de soarta prizonierei ca însoțitorii săi, vînătorul rămase puțin mai

în urmă. Heyward, la rîndul lui, fu depăşit de Uncas. În felul acesta trecură repede peste stînci şi prăpăstii, care în alte situaţii le-ar fi părut inaccesibile. În sfîrşit fură răsplătiţi pentru munca lor, văzînd că ajung din urmă pe huroni, căroră Cora le întîrzia mersul.

— Opreşte, ciine de wyandot ! strigă Uncas din înălţimea unei stînci, agitîndu-şi *tomahawk*-ul. Opreşte ! O fată¹ delawară îţi spune să te opreşti !

— N-am să merg mai departe ! strigă Cora, oprindu-se deodată pe marginea unei prăpăstii adînci, la mică depărtare de creştetul muntelui. N-ai decît să mă ucizi, huron ticălos ! N-am să merg mai departe !

Cei doi huroni care o înconjurau ridicară îndată *tomahawk*-urile asupra ei, cu bucuria plină de cruzime de care se spune că sînt plini demonii cînd săvîrşesc o faptă rea, dar Magua le opri braţul. El le smulse armele, le aruncă departe de el şi, scoţînd cuţitul, se întoarse spre prizonieră, în timp ce pe chipul lui se oglindeau pasiunile cele mai violente şi mai opuse :

— Femeie, — spuse el, — alege între *wigwam*-ul şi cuţitul Vulpei Şirete !

Cora, fără să-l privească, căzu în genunchi. Chipul ei luase o expresie extraordinară ; ridică ochii şi întinse braţele spre cer, spunînd cu glas blînd, dar plin de încredere :

— Doamne, sînt a ta ! Hotărăşte ce vrei cu mine !

— Femeie, — repetă Magua cu glasul răguşit, încercînd zadarnic să prindă privirea din ochii ei senini şi strălucitori — alege !

Dar Cora, a cărei figură arăta seninătatea unui heruvim, nu-i auzi întrebarea şi nu răspunse. Huronul tremura din tot trupul şi ridică deodată braţul, apoi îl lăsă să cadă, ca şi cum n-ar fi ştiut la ce să se hotărască ; pă-

¹ Această frază este o expresie dispreţuitoare, adresată inamicului care fuge, şi n-are nici o legătură cu cuvintele care urmează (n.a.).

rea că în sufletul său se dădea o luptă cumplită ; ridică din nou arma amenințătoare, dar în aceeași clipă, un strigăt pătrunzător se auzi deasupra capului său. Uncas, care nu se mai putu stăpîni, se aruncă de la o înălțime uimitoare pe marginea primejdioasei prăpăstii, unde se afla vrăjmașul lui. Chiar în clipa cînd Magua, auzind strigătul groaznic, ridică ochii, unul dintre însoțitorii săi, profitînd de această mișcare, își împlîntă cuțitul în pieptul tinerei fete.

Huronul se repezi ca un tigru asupra celui care-i călcase porunca ; dar Uncas, în căderea lui, îi despărți și se rostogoli la picioarele lui Magua. Uitînd atunci de primele lui gînduri de răzbunare, deveni și mai fiores din cauza crimei la care fusese martor și își înfipse cuțitul între umerii lui Uncas, care era încă cu fața în jos, scoțînd un strigăt infernal în clipa cînd săvîrșea acest atentat laș. Uncas mai găsi încă puterea să se ridice și ca o panteră rănită, care se năpustește asupra celui ce o atacă, printr-un ultim efort în care își epuiza toată vloga care-i mai rămăsese, îl lovi de moarte pe ucigașul Corei și căzu și el. În această poziție se întoarse spre Vulpea Șireată și privindu-l cu mîndrie și curaj părea că-i spune cine i-ar fi fost a doua victimă, dacă nu l-ar fi părăsit puterile. Fioresul Magua apucă de braț pe tînărul mohican — care nu mai putea opune nici o rezistență, și îi împlîntă cuțitul în inimă, de trei ori, pînă cînd victima, privindu-și tot timpul vrăjmașul cu cel mai adînc dispreț, căzu moartă la picioarele lui.

— Iertare ! Iertare ! Huronule, — strigă Heyward de pe o stîncă, cu chipul sfîșiat de durere, — ai milă de alții, dacă vrei ca și alții să aibă milă de tine !

Magua, învingător, se întoarse spre tînărul ostaș și, arătîndu-i arma fatală, plină toată de sîngele victimelor sale, scoase un strigăt atît de feroce, atît de sălbatic și care în același timp zugrăvea atît de bine triumful lui barbar, încît cei care se luptau în vale, la mai mult de o

mie de picioare sub ei, îl auziră și își dădură seama ce vrea să însemne. Fu urmat de o exclamație groaznică scăpată de vînător, care, sărind peste stînci și peste rițe, înaintă spre el atît de repede, atît de dîrz, de parcă era susținut în văzduh de o putere nevăzută. Dar cînd ajunse la locul masacrului, nu găsi decît cadavrele victimelor.

Ochi-de-Șoim aruncă asupra lor o singură privire și imediat ochii lui pătrunzători se îndreptară spre muntele care se ridica aproape perpendicular înaintea lui. În vîrf se afla un om ; ținea brațele ridicate și avea o înfățișare amenințătoare. Fără să se uite măcar la el, Ochi-de-Șoim își ridică pușca ; dar un pietroi proiectat în capul unuia din fugari, pe care nu-l zărise, îl făcu să descopere pe cinstitul Gamut, al cărui chip scînteia de indignare. În acel moment, Magua ieși dintr-un fel de scobitură în care se băgase și, trecînd nepăsător peste cadavrul ultimului din însoțitorii săi, sări dintr-o dată peste o crăpătură mare și urcă stîncile, într-un loc unde brațul lui David nu-l mai putea ajunge. Nu mai avea de făcut decît un singur salt, ca să treacă de partea cealaltă a prăpastiei, la adăpost de orice primejdie. Înainte de a sări, huronul se opri o clipă și, aruncînd vînătorului o privire ironică, strigă :

— Albii sînt niște cîini ! Delawarii sînt niște muieri ! Magua îi lasă pe stînci, ca să servească drept hrană corbilor !

La aceste cuvinte izbucni într-un rîs înfricoșător și făcu o săritură uriașă, dar nu ajunse pe stîncă pe care voia să sară ; alunecă și se agăță cu mîinile de tufișurile de pe marginea ei. Ochi-de-Șoim îi urmărea toate mișcărilor, și mîinile îi erau scuturate de un tremur atît de mare, încît țeava puștii lui, pe jumătate ridicată, se mișca în văzduh ca o frunză în vînt. Fără să-și cheltuiască forțele în strădanii zadarnice, Vulpea Șireată, atîrnat de mîini, găsi o altă stîncă pe care își sprijini piciorul. Apoi, adunîndu-și toate puterile, încercă iar și izbuti să-și pună genunchii pe marginea ultimei stînci de pe creastă. Chiar

în momentul cînd trupul vrăjmaşului său era chircit, gata să sară, vînătorul îl ochi. În clipa cînd apăsă pe trăgaci, arma era tot atît de nemişcată ca şi stîncile înconjurătoare. Braţele huronului se desprinseră, şi trupul i se lăsă puţin pe spate, în timp ce genunchii păstrau mereu aceeaşi poziţie. Aruncînd o privire de ură asupra duşmanului său, făcu un gest ca să-l mai înfrunte încă. Dar genunchii i se muiară, şi monstrul, căzînd cu capul în jos, pe lîngă tufişul de munte, se rostogoli în fundul prăpastiei care avea să-i fie mormîntul.

CAPITOLUL XXXIII

Luptară vitejește, mult timp și cu putere ; pe țărni îngrămădiră mormane de cadavre musulmane ; învinseră, dar Batzais căzu scâldat în propriul lui sânge. Însoțitorii săi, care supraviețuiseră în număr foarte mic, îl văzură zîmbind cînd strigătul lor de triumf răsună și cînd cîmpul de luptă fu al lor ; și văzură cum moartea îi închidea pleoapele și cum el se cufundă liniștit în ultimul somn ca o floare care se înclină cînd se înserează.

HALLEK

În zorii zilei următoare, tribul lenapilor era zguduit de o negrăită durere. Zgomotul luptei încetase : răzbunaseră din plin vechea lor dușmănie și noua lor ceartă cu tribul Mingo, nimicindu-l pînă la unul. Tăcerea și întunericul care se întindea pe locul unde fusese tabăra huronilor arătau destul de limpede ce soartă avusese acest trib rătăcitor. Nori de corbi se luptau pe creștetul munților, pentru pradă, sau se aruncau ca o vijelie pe potecile largi ale pădurilor ; ei erau cioclii sîniștri care vesteau că locurile acelea fuseseră însuflețite de viață și că acum asupra lor stăpînea moartea. Chiar un ochi mai puțin deprins cu o asemenea priveliște, pe care vecinătatea a două triburi dușmane n-o oferă prea des, ar fi putut să-și dea seama de rezultatele înspăimîntătoare ale răzbunării indiene.

Cînd răsări soarele, lenapii jeleau. Nu se auzeau răsunînd nici strigăte de izbîndă, nici cîntece de triumf. Toți războinicii părăsiseră cîmpul de bătălie, după ce-i scalpaseră pe inamici. Abia avuseseră timpul să facă să dispară urmele misiunii lor sîngeroase și veniseră să jelească morții lor dragi, laolaltă cu ceilalți din trib. După mîndria și entuziasmul exprimat prin lungi strigăte de răzbunare, ei arătau acum, prin adîncea lor durere, că sentimentele omenești își cereau dreptul și în inimile lor.

Colibele erau pustii ; toți cei pe care moartea îi crutase se retrăseseră într-o tabără vecină, unde formau un cerc foarte mare, într-o tăcere solemnă. Cu toate că erau de diferite ranguri și vârste, bărbați și femei, simțeau toți aceeași emoție. Toate privirile erau ațintite înspre centrul cercului, unde se găseau cei pe care toți îi plîngeau.

Șase fete delaware, cu cozi negre și lungi pe umeri, abia aveau curajul să arunce din cînd în cînd cîteva ierburi înmiresmate sau flori de pădure pe un pat de plante parfumate, pe care se odihneau, sub un baldachin improvizat în grabă, din rochiile indienilor, rămășițele nobilei, blindei și generoasei Cora. Trupul ei mlădios era înveșmîntat în mai multe văluri moi și simple, iar chipul ei, altădată atît de fermecător, era ascuns pentru totdeauna de privirile muritorilor. La picioarele ei stătea deznădăjduit Munro. Capul lui cărunț se înclinase pînă la pămînt, arătînd parcă resemnarea cu care se supunea loviturii ce i-o hărăzise providența, iar pe fruntea căzută, copleșită de pletele-i argintii i se citea cea mai sfișietoare durere. Gamut se afla lîngă el ; razele soarelui îi învăluiau capul, în timp ce ochii lui expresivi cătau fără încetare atît la prietenul pe care-i era atît de greu și atît de dureros să-l mîngîie, cît și la nedespărțita-i carte de rugăciuni ; singură ea putea să-i dea tărie și să-i inspire felul în care să aline durerea nefericitului tată. Heyward sprijinit de un copac — la o depărtare de cîteva pași — își dădea silința să-și stăpînească durerea, dar nu reușea, cu toată tăria firii lui de ostaș.

Dar oricît de trist și oricît de mîhnit ar fi fost grupul pe care l-am prezentat, nu se putea compara cu cel care ocupa partea opusă a cercului. Uncas, parcă ar fi fost însuflețit ; era gătît cu podoabele cele mai mărețe pe care le putuse aduna tribul său. Pene minunate îi fluturau pe cap, în mîinile țepene strîngea încă arma poporului său, brațele și gîtul îi erau împodobite cu o sumedenie de bră-

țări și de medalii de tot felul, deși ochiul lui stins și trăsăturile încremenite ofereau un contrast înfiorător cu fastul de care era înconjurat.

Chingachgook sta drept înaintea nefericitului său fiu, fără arme și podoabe. Își ștersese vopseaua de pe corp, în afară de strălucitoarea broască țestoasă a tribului său, care-i fusese tatuată pe piept în așa fel, încît să nu se mai șteargă. De cînd se adunase tribul, războinicul mohican nu-și luase nici o clipă ochii deznădăjduiți de pe chipul încremenit al fiului său. Privirea îi era atît de fixă și stătea atît de nemișcat, încît un străin nu și-ar fi putut da seama care din cei doi era mortul decît după mișcările convulsive de care era zguduit părintele îndurerat și după liniștea veșnică ce se așternuse pe chipul fiului său prea iubit. Vînătorul — lingă ei — se sprijinea de arma care nu putuse să-i apere prietenul ; stătea confundat în gînduri, în timp ce Tamenund, susținut de cîteva bătrîni din trib se așezase pe un gorgan, de unde putea îmbrățișa cu privirea scena mută și tristă la care lua parte tot tribul său.

La o margine a cerului se afla un militar îmbrăcat într-o uniformă străină, ținîndu-și de dîrlogi calul de luptă, înconjurat de alți ostași călări, care păreau că se pregătesc pentru o călătorie lungă. Uniforma militară arăta că făcea serviciul pe lingă comandantul Canadei. Venit cu scopul de a încheia pace, furia sălbatică a aliaților săi îi făcuse inutilă misiunea. Acum privea tăcut urmările nefericite ale unei neînțelegeri pe care n-o putuse înlătura fiindcă sosise prea tîrziu.

Soarele se ridicase de mult, dar tribul deznădăjduit al delawarilor stătea din zori în această nemișcare tăcută, simbol al morții care le sfîșia inima. Nu se auzea nici un zgomot afară de cîteva suspine înăbușite. În mijlocul mulțimii înmărmurite, singura mișcare erau gesturile tinereilor tovarășe ale Corei, care presărau la răstimpuri flori pe chipul ei neînsuflețit. S-ar fi spus că toți cei care

participau la această neobișnuită ceremonie fuseseră schimbați în stane de piatră.

În sfârșit, înțeleptul, întinzînd brațele și sprijinindu-se de umerii celor ce-l susțineau, se ridică atît de slăbit și atît de lipsit de vlagă, de parcă povara unui întreg secol din istoria poporului său apăsă pe acela care în ajun prezidase sfatul tribului cu energia unui războinic tînăr.

— Frați lenapi, — spuse el cu glas trist și profetic, — chipul lui Manitu este învăluit în nori, ochii lui s-au întors de la voi, urechile-i sînt închise, buzele lui nu vă răspund nimic ! Voi nu-l vedeți, dar judecata lui iat-o, vi se arată. Deschideți-vă inimile și nu vă lăsați ispitiți de minciună. Frați lenapi, chipul lui Manitu este învăluit în nori !

O liniște adîncă și solemnă urmă acestor cuvinte simple și înfiorătoare ; parcă s-ar fi auzit glasul spiritului la care se închina tribul, și Uncas părea singurul înzestrat cu viață în mijlocul acestei mulțimi prosternate în tăcere.

După cîteva minute, mai multe voci murmurară un cîntec în cinstea victimelor războiului. Erau vocile femeilor și cîntecul lor de jale pătrundea în sufletul tuturor și îi înduioșa. Cuvintele acestei melodii triste nu fuseseră alese anume, de îndată ce termina una, cealaltă relua ceea ce s-ar fi putut numi rugăciunea funebră și spunea în ea tot ce simțea.

Cînd și cînd, corul era întrerupt de suspine și tînguiri, iar fetele care înconjurau sicriul Corei se repezeau la florile care o acopereau și, copleșite de durere, le dădeau la o parte să o privească. Cînd își veneau în fire, se grăbeau să pună la loc cu gesturi duioase acest simbol al curăteniei și al bunătății aceleia pe care o plîngeau. Deși erau des întrerupte, se înțelegea că aceste cîntece erau imnuri de laudă pentru Uncas și Cora.

O fată mai răsărită decît celelalte, prin rangul și înfățișarea ei, fusese aleasă să facă elogiul războinicului mort. Ea începu prin aluzii modeste la virtuțile lui, înfrumuse-

țindu-și cuvîntarea cu imagini orientale, pe care indienii le luaseră, se vede, din extremitatea celuilalt continent și care constituie întrucîtva lanțul de legătură al istoriei celor două lumi. Ea îl numi pantera tribului său, îl înfățișă străbătînd munții cu un pas atît de ușor, încît piciorul nu-i lăsa nici o urmă, sărind din stîncă în stîncă, cu grația și suplețea unui tînăr cerb. Îi asemui ochiul cu o stea care strălucește într-o noapte întunecată, și glasul lui în mijlocul bătăliei — cu tunetul lui Manitu. Ea aminti despre mama care-l născuse și despre fericirea pe care trebuia s-o simtă ea că avusese un asemenea fiu, și îl însărcină să-i spună, cînd o va întîlni în lumea spiritelor, că fiicele Delaware au vărsat lacrimi pe mormîntul fiului ei și au numit-o prea fericită.

Urmară alte fete care vorbiră cu glas și mai duios, cu acel sentiment de delicatețe propriu firii lor, și amintiră de tînăra străină răpită din viață în același timp cu eroul, vădind prin aceasta că Marele Spirit arăta că voia lui era ca ei să fie uniți pe veci. Îi spuseră să fie bun și prevenitor cu ea, să o ierte dacă nu știa unele lucruri, pentru că nu o învățase nimeni, să treacă cu vederea că nu era în măsură să-l servească așa cum un războinic ca el ar fi așteptat de la orice mîndră femeie. Vorbiră despre nease-muita ei frumusețe, despre nobilul ei curaj, fără să strecoare nici un sentiment de invidie în cuvintele lor, apoi adăugară că marile ei calități înlocuiau pe acelea de care educația neamului ei o lipsise.

După acestea veniră altele, care se adresară pe rînd, direct, tinerei străine, și în intonațiile lor se simțea duioșie și dragoste. Ele o îndemneau să aibă încredere în fericirea ce-o așteaptă. Un vînător îi va fi tovarăș și acesta va avea grijă să nu ducă lipsă de nimic. Un războinic va veghea lângă ea și acesta o va feri de toate primejdiile. Ele îi făgăduiră că această călătorie o să-i fie pașnică, și povara — ușoară; o înștiințară să nu regrete zadarnic prietenii din copilărie și locurile unde trăiseră părinții ei

și o asigurară iarăși că pădurile prea fericite, în care vi-nează lenapii după moarte aveau văi tot atât de vesele, izvoare tot atât de limpezi și flori tot atât de frumoase ca cerul albilor. Ele o sfătuiră să fie atentă la nevoile to-varășului ei de dincolo de moarte și să nu uite niciodată deosebirea pe care Manitu o hărăzise între ei cu atîta înțelepciune.

Apoi, însuflețindu-se deodată, cîntară toate în cor laude pentru mohican. Era nobil, brav și generos, cum trebuia să fie un războinic, și avea toate calitățile ca să placă oricăror mîndre fete.

Îmbrăcîndu-și ideile în imagini cît mai subtile și mai deosebite, lăsară să se înțeleagă că, în scurtul răstimp pe care el îl petrecuse alături de dînsa, ele descoperiseră — cu instinctul firii lor femeiești — cui își dăruise în chip firesc inima. Fiicele delawarilor nu aveau nici un farmec pentru el. Uncas făcea parte dintr-o rasă care altădată era sagamoră, pe malurile lacului sărat, și inima lui se legase de poporul care se așezase printre mormintele strămoșilor acestei rase. Toți își dăduseră seama că tînăra fată avea sîngele mai curat decît restul nației sale. Dovedise prin purtarea ei că era în stare să îndure obo-selile și primejdiile vieții din pădure ; și acum, adăugară ele, Marele Spirit o chemase într-un loc unde ea avea să fie fericită de-a pururi în mijlocul duhurilor iubitoare.

Apoi își schimbă glasul și vorbiră de surioara Corei, care jelea în cabana vecină. Ele îi asemănăra caracterul blînd și simțitor cu fulgii de zăpadă curați și fără pată, care se topesc tot atât de ușor cînd sînt atinși de razele soarelui, după cum îngheață în timpul iernii geroase. Nu se îndoiau că Alice se bucura de întreaga afecțiune a tînă-rului șef alb, a cărui durere era tot atât de mare ca a ei ; dar deși se fereau să spună, se vedea că nu o credeau în-zestrată cu aceleași mari calități, care o distingeau de Cora. Comparau buclele părului Alicei cu cîrceii de viță, Ochii ei — cu bolta de azur a cerului, și pielea ei — cu

norul cel alb, care strălucește în razele soarelui de dimineată.

Toți cei prezenți păstrau cea mai adâncă liniște în timpul acestor cîntece triste, care nu erau întrerupte decît atunci cînd cineva nu mai putea suporta durerea și izbucnea în plîns. Delawarii ascultau cuprinși parcă de vrajă și li se citeau pe chip emoțiile de care erau cuprinși. Chiar David se simțea plăcut impresionat, auzind aceste glasuri suave ; mult timp după ce încetaseră bocetele indienilor, privirile lui vii și aprinse arătau că încă era adînc mișcat.

Vînătorul, singurul dintre albi care cunoștea limba delawarilor, se desprinsese din gîndurile lui ca să nu piardă nimic din cîntecele tinerelor indiene, dar cînd ele pomeniră despre viața pe care o vor duce Uncas și Cora în pădurile prea fericite, dădu din cap, ca unul care știa cît de greșită era credința lor, și-și lăsă capul în jos, pînă ce se termină ceremonia. Din fericire Heyward și Munro nu înțelegeau sensul cuvintelor sălbaticilor, care i-ar fi îndurerat și mai mult.

Numai Chingachgook nu era atent la aceste manifestări. Privirea lui era ațintită doar spre chipul iubit și, chiar în cele mai zguduitoare momente, mușchii neclintii și trăsăturile obrazului său nu trădau nici cea mai mică emoție. Rămășițele reci și fără simțire ale fiului lui erau totul pentru el ; toate simțurile, în afară de al văzului, erau încremenite. Părea că trăiește numai ca să-l poată privi pe acela care curînd avea să-i fie răpit pentru totdeauna.

După ce se terminară cîntecele funerare, un bărbat cu o înfățișare gravă și severă, războinic vestit pentru vitejia lui și îndeosebi pentru faptele eroice din ultima luptă, înaintă încet din mijlocul mulțimii și se apropie de trupul neînsuflețit al lui Uncas :

— De ce ne-ai părăsit, mîndrie a tribului Wapachki ? spuse el, adresîndu-se tînărului războinic neîn-

sufletit, ca unui om viu. Viața ta printre noi n-a durat decît vremea cît soarele trece peste vîrful arborilor, dar gloria ta a fost mai strălucitoare decît lumina soarelui de amiază. Ai plecat, tinere biruitor, dar pe poteca ce duce în lumea spiritelor au mers înaintea ta o sută de wyandoți și ți-au deschis drumul printre mărăcini. Cine oare, dintre cei care te-au văzut în plină bătălie, ar fi putut crede că vei muri vreodată ? Cine, înainte de tine, a arătat lui Utsawa drumul luptei ? Picioarele tale se asemănau cu aripile vulturului, brațul tău era mai greu decît ramurile înalte care cad din vîrful pinului, și vocea ta era ca aceea a lui Manitu — cînd glăsuiește din înaltul norilor. Cuvintele lui Utsawa sînt prea neînsemnate, — adăugă el trist, — și inima lui e străpunsă de durere ! Mîndrie a tribului Wapanachki, cui ne-ai lăsat ?

Lui Utsawa îi urmară după rang mai mulți războinici, pînă cînd primii șefi ai nației luară cuvîntul, ca să cînte memoria fratelui lor de arme. După aceasta se făcu liniște adîncă.

Apoi se auzi un murmur surd și ușor ca acela al unei muzici îndepărtate. Sunetele erau atît de nesigure, încît abia se auzeau și era greu să se spună precis de unde veneau. Cu timpul, însă, se auzeau din ce în ce mai clar ; curînd se putură deosebi plîsete, exclamații de durere și în sfîrșit cîteva fraze întretăiate. Lui Chinagachgook începură să-i tremure buzele, arătînd astfel că voia să contribuie și el cu glasul lui, la onorurile funerare ale fiului său. Toți se uitau în pămînt, în semn de respect pentru durerea tatălui, care încerca în zadar să și-o stăpînească. Emoția delawarilor nu era arătată prin nimic, dar se citea pe chipurile și pînă și în atitudinea lor că ascultau cu o aviditate și cu o atenție cum nu arătaseră pînă atunci decît în fața lui Tamenund.

Dar ascultau în zadar ; sunetele se auzeau din ce în ce mai slab, tremurau și nu se mai înțelegeau și, în sfîrșit, se stînseră cu totul, ca acordurile unei muzici care se

îndepărtează și căreia vîntul îi acoperă ultimele sunete. Buzele sagamorului se închiseră, ochii i se fixară din nou asupra trupului neînsuflețit al lui Uncas. Mușchii lui contractați nu făceau nici o mișcare ; s-ar fi spus că e o ființă scăpată din mîinile atotputernicului înainte de a-i primi sufletul. Delawarii, văzînd că prietenul lor nu era încă destul de pregătît să îndeplinească o misiune atît de grea, hotărîră să mai acorde cîteva clipe acestui nefericit părinte și, cu delicatețea, care le era firească, păreau că dau toată atenția funeraliilor tinerei străine.

Unul dintre cei mai vechi șefi ai tribului făcu semn femeilor care erau grupate aproape de locul unde se odihnea corpul Corei. Îndată, tinerele delaware ridicară litiera și porniră cu pas lent și regulat, cîntînd — pe un ton plăcut și în surdina — lauda tovarășei lor. Gamut, care urmărise cu atenție ceremonia pe care o socotea păgînă, se aplecă pe umărul tatălui ei și-i șopti :

— Acum iată-i, ridică rămășițele copilului dumitale ; noi nu le urmăm ? Nu vom pronunța pe mormîntul ei nici măcar cîteva cuvinte creștinești ?

Munro tresări de parcă i-ar fi sunat în urechi trompeta judecății de apoi, și aruncînd în jurul lui o privire neliniștită și deznădăjduită, se ridică și urmă cortegiul simplu cu ținuta unui cstaș, dar cu inima unui părinte copleșit de greutatea nenorocirii. După el veneau prietenii săi, pătrunși de o durere ce depășea simpla simpatie față de bătrîn, chiar tînărul ofițer francez părea profund mișcat de moartea violentă și prematură a unei femei atît de distinse. Dar cînd ultimele femei ale tribului își luară locul care le fusese fixat în cortegiul funebru, lenapii strînsă cercul și se grupară din nou în jurul lui Uncas, tot atît de nemișcați și tăcuți ca înainte.

Locul hotărît pentru mormîntul Corei era o colină mică, unde crescuseră cîteva pini tineri și puternici, care

dădeau laolaltă o umbră deasă și întunecată, potrivită pentru un loc de veci. Ajungînd, tinerele indiene lăsară jos targa, cu răbdarea care le caracteriza și cu sfiala vîrstei lor, așteptară ca unul din prietenii Corei să le dea încuviințarea, potrivit datinii. În sfîrșit, vînătorul, singurul care cunoștea obiceiurile lor la înmormîntare, le spuse în limba delawară :

— Este bine și frumos ceea ce au făcut fiicele mele și camenii albi le mulțumesc.

Mulțumite de aceste vorbe bune, tinerele delaware așezară corpul Corei într-un fel de sicriu, făcut cu multă îndemînare și chiar cu oarecare artă, din scoartă de mesteacăn, și apoi îl coborîră în bezna ultimului lăcaș. Cere-monია obișnuită a acoperirii pămîntului proaspăt săpat, cu frunze și ramuri, fu îndeplinită în același chip simplu și tăcut. După ce împliniră și această ultimă și tristă datorie, tinerele se opriră, pentru că nu știau dacă trebuie să continue solemnitatea după riturile tribului lor. Atunci, vînătorul luă din nou cuvîntul :

— Fiicele mele au făcut îndeajuns, spuse el. Sufletul unui alb nu are nevoie nici de veșminte, nici de hrană, aceste daruri să le lăsăm în grija paradisului albilor, dar, — adăugă el, aruncîndu-și ochi asupra lui David, care își deschisese cartea și se pregătea să înceapă un imn sfînt, — am să las să vorbească pe cel care cunoaște mai bine decît mine datinile creștinilor.

Femeile se retraseră modest deoparte și, după ce jucaseră primul rol în această tristă scenă, deveniră cele mai simple și cele mai atente spectatoare. Tot timpul cît durară pioasele rugăciuni ale lui David nu își îngăduiră nici priviri mirate, nici semne de nerăbdare. Ele ascultau ca și cum ar fi înțeles cuvintele ce se pronunțau și păreau atît de emoționate, încît făceau impresia că simt durerea, speranța și resemnarea căroră le dădeau glas.

Îndemnat de ceremonia la care fusese martor și poate și de emoția ascunsă pe care-o simțea, maestrul de cînt

se întrecu pe el însuși. Vocea lui plină și sonoră, care răsună acum după melodiile jalnice ale tinerelor fete, era tot atât de plăcută, și cîntecul său, în cadențe mai regulate, avea meritul că putea fi înțeles de cei cărora se adresa în mod deosebit. Sfirși psalmul, cum îl începuse, în mijlocul unei tăceri grave și solemne.

Cînd termină ultimul verset, toți priveau neliniștiți și sfioși și se sileau să nu facă nici cel mai mic zgomot; se vedea că așteaptă ca tatăl tinerei victime să ia cuvîntul. Într-adevăr, Munro păru că-și dă seama că a venit momentul pentru el să îndeplinească ceea ce se poate socoti drept cea mai mare încercare de care este în stare firea omenească. Își descoperi părul alb și, luîndu-și o ținută fermă, privi mulțimea sfioasă și nemișcată care-l înconjura. Atunci, făcînd semn vînătorului să-l asculte, vorbi astfel :

— Spune acestor tinere, care arată atîta blîndețe și bunătate, că un bătrîn istovit, cu inima zdrobită, le mulțumește din adîncul sufletului. Spune-le că ființa pe care o adorăm cu toții sub denumiri felurite va ține seamă de milostenia lor, și va veni o zi cînd ne vom putea aduna în jurul tronului său, cu toții : bărbați și femei, fără deosebire de rang sau de culoare.

Vînătorul ascultă atent pe bătrînul care pronunță aceste cuvinte cu glas tremurat. Cînd sfirși dădu din cap, parcă ar fi dat de înțeles că se îndoia de eficacitatea lor.

— Dacă le traduc toate acestea, — răspunse el, — e totuna cum le-aș spune că iarna nu e zăpadă sau că soarele nu strălucește niciodată cu mai multă putere ca atunci cînd arborii sînt despuiați de frunze.

Apoi, întorcîndu-se spre femei, le exprimă recunoștința lui Munro în termenii pe care-i crezu mai potriviți pentru ascultătoarele lui. Bătrînul lăsă iar capul în jos și căzu pradă durerii, cînd tînărul francez, despre care am vorbit, cuteză să-l atingă ușor pe umăr. După ce atrase

astfel atenția nefericitului părinte, îi arată un grup de tineri indieni care se apropiau, ducînd o litieră complet închisă, apoi, cu un gest expresiv, îi arată soarele ajuns la amiază.

— Vă înțeleg, domnule, răspunse Munro, silindu-se să vorbească cu glasul ferm, — vă înțeleg ! Această-i voința cerului și mă supun. Cora, copilul meu, dacă binecuvîntarea unui tată deznădăjduit mai poate ajunge la tine, primește-o împreună cu rugăciunile mele fierbinți. Hai, domnilor, — adăugă el, privind în jurul lui cu un aer în aparență calm, deși durerea care-l copleșea era prea puternică ca să poată fi complet ascunsă, — nu mai avem nimic de făcut aici ! Să plecăm !

Heyward ascultă bucuros de acest ordin care-l îndemna să părăsească un loc unde, în fiecare clipă, simțea că-i scade stăpînirea de sine. Pe cînd însoțitorii săi încălecau, găsi timp să strîngă mîna vîntorului și să-i amintească de promisiunea lui de a se întoarce în rîndurile armatei engleze. Apoi, urcînd cu vioiciune în șa, se apropie de litieră. Doar niște suspine înăbușite anunțau că Alice se afla acolo. Sub conducerea aghiotantului lui Montcalm și a trupei lui, toți albi, în frunte cu Munro, pe care-l urmau îndurerați Heyward și David, se îndepărtară de acel loc de adîncă mîhnire și în curînd dispărură în inima pădurii. Rămase doar Ochi-de-Șoim.

Împrejurările nefericite pe care le trăiseră împreună au stabilit între locuitorii acestor păduri și străinii care-i vizitaseră în acele zile neuitate o legătură trainică. Timp de mulți ani, povestea tinerei fete albe și a tînărului războinic mohican a fermecat lungile seri și a întreținut în sufletul tinerilor delawari setea de răzbunare împotriva dușmanilor lor.

Nici cei care jucaseră un rol secundar în aceste evenimente nu au fost uitați. Prin mijlocirea vîntorului, care încă mulți ani a servit ca om de legătură între civilizație și viața sălbatică a pustietăților, delawarii au aflat că bă-

trînul cu părul alb a murit de curînd, datorită, după cît se părea, atît oboselilor îndelungate pricinuite de viața militară și de amărăciunea înfrîngerii aceleia, cît și — mai cu seamă — marii dureri pe care o încercase. Au mai aflat că Mină-Spartă a dus pe cea de-a doua fiică a bunului bătrîn, departe, în orașele albilor, și că acolo, după ce au plîns încă mult timp, au avut parte de o viață fericită, mai potrivită firii ei zglobii.

Dar aceste evenimente aveau să se petreacă mult mai tîrziu.

După ce toți albi plecară, Ochi-de-Șoim se înapoie la locul care-i amintea atîtea lucruri triste. Delawarii începuseră să-l îmbrace pe Uncas în veșminte de îngropăciune. Se opriră o clipă, ca să-l lase pe vînător să privească la tînărul lui prieten și să-și ia rămas bun de la el. Apoi îi înfășurară corpul în ultimile veșminte de piei, astfel ca să nu mai fie descoperit niciodată. Atunci începu — ca și pentru Cora — o procesiune solemnă și tot tribul se strînse în jurul mormîntului provizoriu al tînărului șef ; provizoriu, pentru că urma, ca odată și-odată, osemintele să-i odihnească lîngă cele ale strămoșilor tribului său.

Mulțimea se strînsese toată și arăta aceeași durere, aceeași gravitate și aceeași liniște în jurul mormîntului. Corpul fu depus ca și cum s-ar fi odihnit, cu fața spre soare ; armele lui de luptă și de vînătoare fură așezate lîngă el ; totul fu pregătit pentru călătoria din urmă. În sicriu se tăiasă o deschizătură, pentru ca sufletul să poată fi în legătură cu rămășițele pămîntești cînd va fi timpul, și delawarii, cu îndemînarea lor, luaseră măsurile cunoscute ca să-l pună la adăpost de animalele de pradă.

Cînd toate aceste pregătiri fură încheiate, atenția generală se îndreptă din nou asupra laturii sufletești a ceremoniei. Chingachgook nu vorbise încă și toți așteptau cîteva cuvinte de mîngiere, cîteva sfaturi folositoare din gura unui șef atît de vestit, într-o împrejurare atît de

solemnă. Ghicind dorința poporului, nefericitul tată ridică capul care-i cădea pe piept, rotindu-și privirea calmă și liniștită asupra adunării. Buzele i se deschiseră și, pentru prima oară de la începutul acestei lungi ceremonii, glăsui :

— De ce sînt întristați frații mei ? De ce plîng fiicele mele ? Un tînăr războinic a plecat să vîneze în pădurile prea fericite ! Un șef și-a sfîrșit menirea cu cinste ! Era bun, era supus, era viteaz. Manitu avea nevoie de un războinic ca el și l-a chemat. În ce mă privește eu nu mai sînt decît un trunchi uscat, pe care albiu l-au despuiat de rădăcini și de ramuri. Seminția mea a dispărut de pe malurile lacului sărat și de pe stîncile delawarilor, dar cine poate spune care șarpe din tribul său i-a uitat înțelepciunea ! Sînt singur...

— Nu, nu ! strigă Ochi-de-Șoim care pînă atunci stătuse liniștit, cu privirea ațintită la chipul încremenit al prietenului său, dar a cărui răbdare nu ținu prea mult. Nu, sagamorul, nu ești singur ! Deși nu avem aceeași culoare, dumnezeu a făcut să ne întîlnim pe același drum și să facem călătoria împreună. Nu am părinți, nici rude și, ca și dumneata, pot spune, nu aparțin nici unui popor. Uncas îi era fiu, era o piele roșie ; același singe curgea în vinele lui, dar dacă am să uit vreodată pe tînărul care a luptat de atîtea ori alături de mine în războaie și s-a odihnit alături de mine în timp de pace, tot așa să mă uitate și pe mine cel care ne-a creat pe toți, oricare ar fi culoarea noastră ! Băiatul ne-a părăsit pentru cîtva timp, dar nu ești singur, sagamorul !

Chingachgook apucă mîna pe care i-o întinse Ochi-de-Șoim, în culmea emoției, pe deasupra mormîntului proaspăt, și cei doi falnici și iscusiți vînători înclinară capul în același timp, pe cînd lacrimi mari curgeau pe pămîntul unde odihneau rămășițele lui Uncas.

În mijlocul liniștii solemne care se înstăpînise la vederea acestei scene înduioșătoare între cei doi, cei mai

renumiți războinici de pe acele meleaguri, Tamenund ridică glasul ca să împrăstie mulțimea :

— Ajunge ! spuse el. Duceți-vă, copii ai lenapilor. Măritu tot mai e minios. De ce ar mai aștepta Tamenund ? Albii sînt stăpîinii pămîntului.. Ceasul pieilor roșii n-a bătut încă. Ziua vieții mele a dăinuit prea mult. Dimineața am văzut pe fiii lui Unamis puternici și fericiți, dar înainte de căderea nopții am trăit să-l văd plecînd și pe cel din urmă războinic din străvechiul neam al mohicanilor !

TABEL CRONOLOGIC

- 1774 Începutul războiului pentru Independența Statelor Unite.
- 1776 4 iulie : Declarația de Independență a Statelor Unite.
- 1783 Europa recunoaște în mod oficial independența Statelor Unite ale Americii.
- 1787 17 septembrie : Este adoptată Constituția S.U.A.
- 1789 15 septembrie : La Burlington, New Jersey, se naște James Cooper, fiul judecătorului William Cooper și al Susanei Fenimore.
- 14 iulie : Izbucnește revoluția franceză.
- 1790 noiembrie : Familia Cooper se mută la Cooperstown, în statul New York.
- 1803 În luna februarie, James este înscris la Yale College.
- 1804 18 mai : Napoleon Bonaparte se proclamă împărat.
- 4 iulie : Se naște Nathaniel Hawthorne.
- 1805 Viitorul scriitor este eliminat din școală pentru comportament necorespunzător.
- 21 octombrie : Are loc bătălia navală de la Trafalgar.
- 1806 12 iulie : Crearea Confederației Rinului.
- 1806 octombrie : James Cooper pleacă pe mare ca ucenic marinar, pe vasul „Stirling“, cu care prilej vizitează Anglia și Spania.
- 1807 septembrie : Cooper revine în America.

1807 Se naște la Portland (statul Maine) Henry Longfellow.
Hegel publică *Fenomenologia spiritului*.

1808 1 ianuarie : James Cooper primește brevetul de marinăr. Lucrează pe „Vezuviu“ și, mai târziu, pe „Viespea“. După trei ani de viață liberă se retrage.

1809 19 ianuarie : Se naște la Boston Edgar Allan Poe.

1811 14 iunie : Se naște Harriet Elisabeth Beecher-Stowe.

1811 3 ianuarie : James Cooper se căsătorește cu Susan Augusta Dehancey de la care va avea cinci fiice și doi fii.

1813 Victoria navală a americanilor împotriva flotei engleze la Put-in-Bay.

Jane Austen publică *Mindrie și prejudecată*.

1814 Apare *Waverley* de Scott.

1817 James Cooper se stabilește la Westchester, după ce locuise un timp la Mamaroneck și la Cooperstown.

1818 Viitorul scriitor își construiește o casă la Angevine Farm, lângă Scarsdale.

1819 31 mai. Se naște Walt Whitman.

1820 Debutul literar al lui James Fenimore Cooper, cu romanul *Precaution (Precauție)*; scris din dorința de a demonstra soției sale că poate scrie ceva mult mai bun decât un oarecare roman englezesc pe care tocmai i-l citise. *Precaution* marchează începutul unei cariere strălucite, care îl va scoate pe scriitor din monotonia vieții de nobil de țară în care părea atît de scufundat.

Maine este primit ca al 23-lea stat. Populația Statelor Unite se ridică la 9 500 000 locuitori.

Lamartine își tipărește *Meditațiile poetice*.

1821—1826 Perioada de mare succes pe plan literar, scriitorul dovedindu-se deosebit de prolific.

1821 Publică *The Spy (Spionul)*

1822 Președintele James Monroe adresează Congresului un mesaj cuprinzînd celebra „doctrină Monroe”, proiectul de politică externă al S.U.A.

1823 Apare romanul *The Pioneers (Pionierii)*.

1824 Apare romanul *The Pilot (Pilotul)*.

1825 Apare *Lionel Lincoln*, primul dintr-o proiectată serie de romane istorice. *The Legends of the Thirteen Republics (Legendele celor treisprezece republici)*. Din păcate, romanul este un eșec.

27 septembrie : Are loc inaugurarea primei căi ferate din lume, între orașele Stockton on Tess și Darlington, Anglia.

1826 Apare *The Last of the Mohicans (Ultimul mohican)*. iunie : Scriitorul se îmbarcă pentru Europa împreună cu familia. Vizitează Anglia pînă la 1 iulie, după care pleacă în Franța, unde va sta pînă în februarie, 1828.

1827 Apare *The Prairie (Preeria)*, roman terminat la Paris și care, împreună cu *The Last of the Mohicans*, cucerește aprecierea publicului cititor.

Publică *The Red Rover (Corsarul roșu)*.

1828 Din martie pînă în mai îl găsim la Londra și apoi în Elveția.

octombrie : Traversează Alpii, în Italia, unde rămîne pînă în mai 1830. Are ocazia să vadă Florența, Roma, Veneția.

Lă cererea lui Lafayette publică *Notions of the Americans*, cu scopul de a corecta opinia europenilor despre americani.

Apare *Istoria politică și civilă a Statelor Unite* de Timothy Pitkin.

1830 mai : Din Germania, Revoluția din iulie îl cheamă la Paris unde va rămîne pînă în iulie 1832. Prietenia cu Lafayette îl determină să se alăture controversei fi-

nanciare. Face parte din Comitetul polonezilor americani, care urmărea să-i sprijine pe polonezi în lupta pentru libertate.

Publică romanul *The Water-Witch* (*Știma apelor*).

În decembrie are loc Conferința internațională de la Londra (Anglia, Austria, Franța, Prusia, Rusia) privind independența și neutralitatea Belgiei.

Stendhal publică romanul *Roșu și Negru*.

1831 Apare romanul *The Bravo*.

1832 iulie : Vizitează din nou Belgia și se întoarce în Elveția.

În octombrie din nou la Paris, pînă în vara lui 1833. Publică *The Heidenmauer* (*Zidul păgînilor*). Acțiunea romanului se petrece în Germania. Pe fundalul luptei catolico-luterane, Cooper descrie pericolele inerente într-o societate condusă de aristocrația ereditară comercială. Neluînd în considerare cele trei romane mai puțin reușite (*The Red Rover*, *The Wept of Wish-ton-Wish* — publicat în 1829 — și *The Water-Witch*), perioada 1821—1830 a fost o perioadă de mare originalitate.

1833 Își petrece vara în Anglia iar în luna septembrie se reîntoarce în America natală unde refuză dîneul oficial dat în cinstea sa.

Apare romanul *The Headsman* (*Călăul*), o ascutită satiră socială.

Apare romanul *Eugénie Grandet* de Balzac.

1834 Scrie *A Letter to His Countrymen* (*Scrisoare către compatrioții săi*).

Se stabilește definitiv la Cooperstown.

1835 Apare un nou roman al lui Fenimore Cooper, *The Monikins*.

Are loc premiera piesei *Moartea lui Danton* de Buchner.

- 1836 Începe publicarea unei serii de cinci volume de călătorii, dovedind din plin compatrioților săi că un american poate trăi foarte bine din scrisul său.
Apar *Convorbirile lui Goethe cu Eckermann*.
Apare *Natura* lui Emerson.
- 1837 Începutul conflictului dintre scriitor și presă.
- 1838 Publică *Home as Found (Cum am regăsit America)*, precum și *Homeward Bound (Dor de casă)*, în care, îngrozit de direcțiile pe care le luase democrația americană, critică tendința marilor bogătași de a subordona conducerea țării propriilor lor interese, motiv pentru care cartea nu este prea bine primită, fiind considerată o cădere.
Scrie *The American Democrat (Democratul american)*, un eseu politic în care prezintă adevăratele principii democratice.
Edgar Allan Poe publică *Aventurile lui Gordon Pym*.
- 1839 Apare *Naval History*, care are darul de a intensifica războiul cu presa, motivul fiind felul în care Cooper înregistrase în istoria sa bătălia de la lacul Erie.
- 1840 Apar *Baladele* lui Longfellow, și *Un erou al timpului nostru* de Lermontov.
Populația Statelor Unite ajunge la 17 000 000 locuitori.
- 1840 Publică *The Pathfinder (Exploratorul)* și *Mercedes of Castile*.
- 1841 Publică *The Deerslayer (Vânătorul de cerbi)*. Tema acestor romane este natura, pătrunderea civilizației pe continentul american, felul neomenos în care sînt tratați băștinașii. Cu aceste romane creația lui Cooper se înscrie pe un cerc, scriitorul întorcîndu-se la teme favorite care îl consacraseră.

- 1842 Apar *The Two Admirals* (Cei doi amirali), un roman care pune problema curajului, și *Wing-and-Wing*, o poveste de dragoste.
Charles Dickens face o vizită în America.
- 1843 Publică *Wyandotte*.
- 1844 Cooper scrie *The Littlepage Novels* pentru a-și justifica poziția în disputa pensiilor. Astfel apar : *Afloat and Ashore* (Pe mare și pe uscat) și *Milles Wallingford* — două părți ale aceluiași roman, menit să explice natura realității dar care nu dă nici o soluție. Inaugurarea primei linii de telegraf între Washington și Baltimore.
Apar *Cei trei mușchetari* de Al. Dumas-tatăl.
- 1845 Publică *Satanstoe* (Piciorul lui Satan).
Apare *The Chainbearer* (Înlănțuitul).
Longfellow publică *Poezii și poezia Europei*, o antologie de traduceri.
Edgar Allan Poe scrie renumita poezie *The Raven* (Corbul).
- 1846 Apare romanul *The Redskins* (Pieile roșii).
- 1847—1850 Ultimii ani de viață ai scriitorului. Cărțile sale capătă un pronunțat caracter religios. Apare *The Crater* (Craterul).
Marx și Engels pun bazele Ligii Comuniștilor, prima organizație comunistă internațională a proletariatului.
Apare *La răscruce de vânturi* de Emily Brontë.
Apare *Bîlciul deșărtăciunilor* de W. M. Thackeray.
- 1848 James Fenimore Cooper publică *Jack Tier* și *The Oak Openings*.
Anul revoluțiilor burgheze în Europa.
Apare Manifestul Partidului Comunist.
- 1849 Cooper publică *The Sea Lions*, în care prezintă eroziunea principiilor în societatea americană modernă.

Apare *David Copperfield* de Dickens.

- 1850 Cooper publică *The Ways of the Hour* în care face o expunere a limitelor minții omenești.
Publică de asemenea *Upside Down or Philosophy in Petticoats* (Cu susul în jos sau filozofie în jupon) — o piesă ratată.

Hawthorne scrie *Litera stacojie*.

După intrarea Californiei în Uniune, ca al 31-lea stat, populația Statelor Unite se ridică la 23 000 000 locuitori.

- 1851 James Fenimore Cooper începe o nouă carte *The Towns of Manhattan*, pe care însă nu apucă s-o termine. Moartea îl răpește la 14 septembrie, fiind în vîrstă de 62 de ani.

e

Apare *The House of the Seven Gables* (Casa cu șapte frontoane) de Nathaniel Hawthorne.

Apare *Moby Dick* de Melville.

1852 Apare *Coliba unchiului Tom* de Harriet Beecher Stowe, cu un rol important în dezvoltarea mișcării abolitioniste.
Are loc premiera operei *Inelul Nibelungilor* de Wagner.

1855 Apare *Hiawatha* de Longfellow.

Apare *Fire de iarbă* de Walt Whitman.

1856 Apare *Doamna Bovary* de Flaubert.

1857 Baudelaire publică *Les Fleurs du Mal*.

1859 Apare *Originea speciilor* de Darwin.

1864 19 mai : Moare Hawthorne.

1895—1900 Este publicată opera completă a lui James Fenimore Cooper, în 31 volume.

1922 Nepotul scriitorului publică un volum de *Corespondență* aparținînd lui James Fenimore Cooper.

EMIL SIRBU-SCU

Redactor : GH. D. VASILE
Tehnoredactor : FLORICA WEIDLE

Dat la cules 7.XII.1974. Bun de tipar 6.II.1975.
Apărut 1975. Comanda nr. 1059. Tîraj 125.000.
Coli de tipar 4,75.

Tiparul executat sub comanda
nr. 40 790 la Combinatul Poligrafic
„Casa Scintei”, Piața Scintei nr. 1,
Eucurești
Republica Socialistă România

„Căpetenia indiană se mai opri puțin, săⁱ privească înspre locul luptei, care părea că e din ce în ce mai aproape, dovadă evidentă că delawarii erau victorioși. Nu porni decît cînd gloanțele — care cădeau la cîtiva pași de ei, ca niște boabe de grindină ce anunță furtuna — le dezvălui că atît prietenii, cît și dușmanii lor se aflau mai aproape chiar decît bănuiau. Ochi-de-Șoim și tovarășii lui se retraseră după un tufăriș — destul de des pentru a le servi drept baricadă — și așteptară ce avea să urmeze, cu un calm desăvîrșit, pe care numai o îndelungă obișnuință poate să-l dea într-un asemenea moment.“

Vol. I—II—III 10 Lei

Editura Ion Creangă • București